

LETO XXIV. — številka 74

Ustanovitelji: obč. konference SZDL
Jesenice, Kranj, Radovljica, Sk. Loka
in Tržič — Izdaja CP Gorenjski tisk
Kranj. Glavni urednik Anton Miklavčič
— Odgovorni urednik Albin Učakar

GLASILO

KRANJ, sobota, 25. 9. 1971
Cena 50 par

List izbija od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik
in sicer ob sredo in soboto.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Predstavniki 39 delovnih organizacij tekstilne industrije v Sloveniji so v četrtek v vili Bled podpisali samoupravni sporazum o delitvi dohodka in osebnih dohodkov v tekstilni industriji. — Foto: F. Perdan

V kranjski občini je že pet dni fluorografska akcija. Organizatorji so zadovoljni z odzivom občanov, saj je bilo do sedaj fluorografiranih že okoli 9000 občanov. Fluorografiranje v občini bo trajalo še dva tedna. — Foto: F. Perdan

● 5. stran:
**Tržič
v prvem
polletju
1971**

● 12. stran:
Petdeset let Golnika

● 18. stran:
V Poljanah

● 19. stran:
**Gobarjev veliko,
gob pa malo**

● 23. stran:
**Tri dni med prijatelji
v Medicini**

Od 1. do 31. oktobra 1971

4. novembra 1971

NAGRADNO ŽREBANJE
vseh kuponov prek 50 din

DOBITKI: 100 moških in ženskih
oblek po osebni izbiri

reklamna prodaja
JESEN V KOKRI

v vseh prodajalnah Kokre

JESENICE

Na zadnji seji predsedstva občinske konference ZMS Jesenice so sklenili, da bodo v prihodnje popestrili kulturno življenje mladih v občini. Prizadevali si bodo, da bo čimprej oživel delo pri folklorni skupini in mladi gledališki skupini Odru mladih. Člani kulturne komisije pri občinski konferenci ZMS Jesenice pa so se strinjali s predlogom, da bi že novembra začeli z organizacijo kulturnih, zabavnih in glasbenih prireditvev v novem delavskem domu na Javorniku. **D. S.**

Člani tovarniške konference ZMS v Železarni Jesenice, člani ZK in člani osnovne organizacije sindikata v Železarni so prejšnji ponedeljek začeli s skupnimi akcijami — debatnimi večeri. Na teh debatnih večerih se bodo pogovarjali in razpravljali o najbolj aktualnih problemih v Železarni. V ponedeljek so se menili o stanovanjski problematiki in o novem sistemu nagrajevanja, za prihodnjo sredo pa so pripravili dve temi: kje so vzroki, da kulturno življenje na Jesenicah zamira in kulturno in zabavno življenje delavcev po samskih domovih. Poleg tega bodo člani tovarniške konference ZM v Železarni pripravili jeseni več začetnih in nadaljevalnih plesnih tečajev. **D. S.**

Pri občinski konferenci SZDL na Jesenicah so pripravili program javnih razprav o starostnem zavarovanju kmetov, ki bodo v jeseniški občini potekale od 28. septembra do 1. oktobra. V jeseniški občini je trenutno 223 zasebnih kmetijskih proizvajalcev.

Javne razprave bodo potekale po naslednjem sporedu: 28. septembra bo javna razprava za Mojstrano, Dovje, Radovno, Belco in druge bližnje vasi v Mojstrani, 29. septembra za Podkoren, Rateče, Planico in Kranjsko goro v Kranjski gori, 30. septembra za jeseniški in Javorniški Rovt, Blejsko Dobravo Kočno, Poljane, Javornik, Koroško Belo na Jesenicah in 1. oktobra v Zirovnici za vse vasi v okolici. Javne razprave o starostnem zavarovanju kmetov bosta v vseh krajih vodila predstavnik Zavoda za socialno zavarovanje in poslanec republiške skupščine iz jeseniške občine. **D. S.**

KRANJ

Osnovna šola Simon Jenko je spomladi letos zaprosila temeljno izobraževalno skupnost v Kranju za 14 starih milijonov posojila za napeljavo centralne kurjave v svojo podružnično šolo v Goričah. Zaradi nepredvidenih težav pri napeljavi, dela bodo dražja zaradi nevedčnosti s talno vodo, je TIS odobrila še 8 milijonov starih din posojila. Posojilo, ki je bilo dodeljeno iz amortizacijskega sklada, bo šola vrnila v osmih letih.

Občinski sindikalni svet je v sredo, četrtek in včeraj pripravil v Slandrovem domu v Radovljici celodnevno posvetovanje za predsednike in tajnike sindikalnih organizacij iz kranjske občine. Razpravljali so o pripravi samoupravnih sporazumov, programu republiškega in občinskega sindikalnega sveta, delovnih programih sindikalnih organizacij in o pripravi delovnih konferenc v sindikalnih organizacijah.

V sredo in četrtek popoldne so se v Kranju sestali sekretarji organizacij zveze komunistov iz kranjske občine in med drugim obravnavali priprave na volilne konference v organizacijah zveze komunistov. **A. Z.**

RADOVLJICA

V hotelu Krim je bila v četrtek popoldne občinska predkongresna konferenca sindikata delavcev družbenih dejavnosti radovljiške občine. Razpravljali so o nalogah sindikata družbenih dejavnosti v občini in o predkongresnem gradivu. Izvolili pa so tudi delegate za kongres.

V ponedeljek popoldne se bo v dvorani radovljiške občinske skupščine sestal zbor delegatov kmetov iz občine. Na zboru bodo ocenili javne razprave o starostnem zavarovanju kmetov v radovljiški občini.

V četrtek popoldne pa se bodo sestali delegati občinske kandidacijske konference. Seznanili se bodo s predlogom kandidatne liste za poslance zbora narodov zvezne skupščine. Na kandidacijski konferenci bodo tudi glasovali o kandidatih za poslance zbora narodov.

V sredo popoldne sta se na prvi seji po poletnih počitnicah sestala oba zbora radovljiške občinske skupščine. Razpravljala sta o analizi periodičnih obračunov za prvo polletje in med drugim ugotovila, da ima precej podjetij v občini težave zaradi pomanjkanja repromateriala. Ko pa so razpravljali o turističnem prometu v osmih mesecih, so opozorili na nekatere probleme, ki jih bo treba čimprej rešiti za nadaljnji še uspešnejši razvoj turizma; med drugim tudi povečanje hotelskih zmogljivosti, povečanje parkirnih prostorov, modernizacije cest itd. **A. Z.**

Samouprava v krajevni skupnosti

Na konferenci ZK Zlato polje v Kranju so v torek, 21. septembra, razpravljali o samoupravi v krajevni skupnosti Zlato polje in Struževo. Za konferenco so pripravili gradivo z analizo delovanja njihove krajevne samouprave in s predlogi za izboljšanje dela.

V prvem delu predlogov zlatopoljski komunisti smelo načenjajo nekatera načelna vprašanja krajevne samouprave od načina volitev krajevnih organov, do volitve posebnega zbora krajevnih poslancev v okviru občine in podobno.

Veliko je bilo razprave o predlogih, ki se tičejo materialne osnove delovanja krajevne skupnosti. Poudarjena je bila razlika med mestnimi in vaškimi krajevnimi skupnostmi. Ker za vse komunalne naprave v mestu skrbijo ustrezne delovne organizacije, bi se krajevna skupnost morala bolj posvetiti vprašanju kulture, prosvete, telesne vzgoje, otroškega in socialnega varstva in podobno. Kriza v delovanju

mestnih krajevnih skupnosti, o kateri pogosto govorimo, je v tem, da se v ta področja dela ne uspejo vključiti. Na podeželju te krize ni, ker tam morajo občani v okviru

krajevne skupnosti sami reševati poleg teh tudi komunalna vprašanja in se ob tem aktivno vključujejo v samoupravo.

K. Makuc

V Križah letos že petič

» Od spomenika do spomenika «

V počastitev 30-letnice vstaje in 26. obletnice požiga partizanske vasi Gozd, bo v nedeljo 26. septembra v Križah že peto tradicionalno orientacijsko tekmovanje »Od spomenika do spomenika« za prehodni pokal OK ZMS Tržič. Tekmovanje vsako leto pripravljata taborniški odred Kriške gore iz Križevo.

Letošnje tekmovanje bo še posebno zanimivo, saj so že sedaj najavili svoje sodelovanje taborniki iz Izole, Kranja, Skofje Loke, Ljubljane in Tržiča. Organizator pa še naprej prejema nove prijave. Obstajajo možnosti, da bodo na tekmovanju sodelovali tudi slovenski skavti iz Trsta in Koroške.

Po štirih odlično pripravljenih tekmovanjih si je kriško orientacijsko tekmovanje izborilo stalno mesto med vrsto podobnih tekmovanj po vsej Sloveniji. Zaradi zelo ugodnega termina, bo kot kaže, na njem sodelovalo letos celo več ekip kot na osrednjem tekmovanju slo-

venskih tabornikov, vsakoletnem republiškem prvenstvu v orientaciji. Vse to, nova tekmovalna proga in poizkus škofjeloških tabornikov, da v tretje zapored osvoje prvo mesto in si s tem pribore prehodni pokal v trajno last, obetajo zanimiv boj. Telesna pripravljenost ekip in poznavanje topografije, pa bosta pri tem imela odločilno vlogo.

V orientacijsko tekmovanje bodo mladi organizatorji, kriški taborniki, še posebno skrbno pripravili, saj peto tekmovanje pomeni tudi pet let taborniške organizacije v Križah. Ob tej priložnosti bodo izdali tudi poseben bilten, samo tekmovanje pa bo posvečeno letos umrlemu mentorju dejavnosti mladih v Križah, tovarišu Kristjanu Kokalju.

Start tekmovanja bo v nedeljo ob 9. uri na športnem igrišču v Križah. Ekipa bodo tekmovala ves dan, razglasitev rezultatov pa bo isti dan popoldne ob 15. uri v Gozdu.

Uvodna razprava o ustavnih spremembah

V Kranju bo v ponedeljek popoldne uvodna razprava o osnutku sprememb k republiški ustavi. Razpravo bo vodil predsednik zakonodajno-pravne komisije in član ustavn-

ne komisije republiške skupščine Janko Celesnik. To bo hkrati tudi začetek javnih razprav o osnutku ustavnih sprememb v kranjski občini. **A. Z.**

Kandidati za zbor narodov

Kranj, 24. septembra — Na današnji občinski kandidacijski konferenci za nadomestne volitve poslancev zbora narodov zvezne skupščine so delegati razpravljali in glasovali o kandidatih za zbor narodov zvezne skupščine. Za končno kandidatno listo so v Kranju izglasovali Majdo Gaspari, Marka Kržišnika, Franca Roglja in Mihaelo Verbič.

Na konferenci so razpravljali tudi o možnih kandidatih za predsednika republiške konference socialistične zveze in za sekretarja izvršnega odbora republiške konference socialistične zveze in za sekretarja izvršnega odbora republiške konference SZDL. Za predsednika republiške konference SZDL so evidentirali Janeza Vipotnika, za sekretarja izvršnega odbora republiške konference SZDL pa Boža Kovača.

KAMNIK

Organizacije ZK v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih kamniške občine se pripravljajo na volilne konference, ki bodo oktobra. Na konferencah bodo pregledali delo v dveletnem obdobju in posebno uresničevanje akcijskega programa organizacij na podlagi 20. seje CK ZKS.

V občini je 15 organizacij ZK, v katerih je 550 članov.

J. V.

Komite občinske konference ZK kamniške občine in posebna skupina prosvetnih delavcev bosta pripravila občinsko konferenco ZK o vzgoji in izobraževanju. Na konferenci, ki bo oktobra, bodo ustanovili aktiv prosvetnih delavcev.

J. V.

Za 45 odstotkov večji izvoz

Centralni DS Iskre sprejel program razvoja za prihodnje leto

V začetku meseca je zasedal centralni delavski svet Združenega podjetja Iskra iz Kranja. Na podlagi dokaj ugodnih rezultatov v prvem polletju so sprejeli akcijski program razvoja podjetja do konca leta in v letu 1972.

Kljub težavam, ki tarejo naše gospodarstvo, računajo, da bodo kolektivni združenega podjetja izdelali letos za 1900 milijonov dinarjev izdelkov ali za 16 odstotkov več kot lani. Ob taki rasti proizvodnje niso neupravičena pričakovanja 140 milijonov ostanke dohodka, ki bo omogočil pokritje obveznosti iz prejšnjih let in tudi nova vlaganja. Združeno podjetje Iskra je letos močno povečalo izvoz, ki je v primerjavi z lanskim letom narasel kar za 45 odstotkov, medtem ko se je uvoz povečal za 14 odstotkov. Tri četrtine blaga so izvozili na konvertibilno področje.

V prvem polletju letošnjega leta so se terjatve Iskrinih tovarn dvignile za 37 odstotkov in so dosegle vrednost 351 milijonov dinarjev. Združeno podjetje pa dolguje dobaviteljem 258 milijonov dinarjev.

V prihodnjem letu pričakujejo v Iskri za 18 odstotkov večjo proizvodnjo v vrednosti 2200 milijonov dinarjev. Planirajo za 27 milijonov dolarjev izvoza in za 25 milijonov dolarjev uvoza. Povprečni osebni dohodki naj bi se dvignili od sedanjih 1400

dinarjev na 1600 dinarjev. Ostanek dohodka pa pričakujejo v vrednosti 175 milijonov dinarjev. Za takšno rast proizvodnje bodo morali število zaposlenih povečati za 2,4 odstotka in za 15 odstotkov povečati produktivnost. L. B.

Inž. Ivo Arzenšek - pomočnik direktorja Železarne

V torek dopoldne je bila v dvorani delavskega doma na Jesenicah 3. seja delavskega sveta Železarne Jesenice. Clani delavskega sveta so najprej pregledali sklepe prejšnje seje, sprejeli poslovnik za delo organov samoupravljanja, razpravljali o pravilniku o delovnih razmerjih in sprejeli predlog sprememb statuta. Na seji so poslušali poročilo odbora za dohodek in nagrajevanje o samoupravnem sporazumu in informacijo o osnutku amandmajeve slovenske ustave. Clani delavskega sveta so se strinjali s predlogom razpisne komisije in za pomočnika direktorja železarne izvolili dosedanjega direktorja sektorja za ekonomiko, dipl. inž. metalurgije Iva Arzenška, za direktorja prodajnega sektorja pa dipl. ekonomista Jerneja Hočvarja, dosedanjega vodjo odseka valjanih proizvodov.

V razpravi o osnutku ustavnih amandmajev slovenske ustave so poudarili, da so si v kolektivu jeseniške Železarne vedno prizadevali za čim boljše samoupravne odnose,

njihovo dopolnitev in izpopolnitev. Na osnovi analiz in raziskav so sprejemali zaključke in sklepe, ki so jih pozne-

je uveljavljali v praksi. Zato so menili, da ob novih amandmajih ne bo v kolektivu večjih težav. D. Sedej

Premalo izvoza

V prvih osmih letošnjih mesecih so industrijska podjetja v škofjeloški občini zaznamovala za 28 odstotkov večjo proizvodnjo kot v enakem lanskem obdobju. Izpolnila so tudi nad 60 odstotkov letnega plana proizvodnje. V primerjavi s proizvodnjo v prvih osmih lanskih mesecih je največ dvignila proizvodnjo Lesna industrija Jelovica, in sicer kar za 90 odstotkov, sledi Etiketa iz Zirov s 76 odstotki, Odeja Skofja Loka s 66 odstotki povečano proizvodnjo itd.

V primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta se je letos dvignila fakturirana realizacija za 32 odstotkov, plačana realizacija pa za nekaj manj kot 30 odstotkov.

V tem času so podjetja v občini Skofja Loka izvozila za 4.980.000 dolarjev izdelkov, kar je za dobrih 5 odstotkov več kot lani. Izvoz na konvertibilno področje se je povečal za nekaj več kot 12 odstotkov, vendar industrija še vedno zaostaja za letnim planom izvoza. Plan so presegli le Jelovica Skofja Loka, Alpina Ziri in Niko Železniki. -lb

14 odstotkov manj potnikov

V prvih osmih mesecih letos je bilo na mejnih prehodih zabeleženo nekaj več kot 9 milijonov prevozov motornih vozil in približno 26.000.000 potnikov. To je za približno 11 odstotkov manj vozil in za 14 odstotkov manj potnikov kot v enakem lanskem razdobju.

Največ vozil in potnikov je prišlo iz Italije, in sicer nekaj več kot milijon vozil in okrog 3 milijone potnikov. Iz ZR Nemčije je prišlo približno milijon turistov, iz Avstrije nekaj čez 900.000 gostov itd. -lb

Več kvasa in vrtnin

Zivilska industrija Kamnik ima dva obrata, in sicer v Kamniku in v Mengšu. V Kamniku predelujejo vrtnine (kumarice, paprike, ajvar), v Mengšu pa kvas. Do konca avgusta so predelali 359 ton kvasa, 416 ton gorčice in 1418 ton vrtnin. To je 14 odstotkov več kot v enakem

lanskem obdobju. Predvidevajo, da bo letošnja vrednost proizvodnje dosegla 22 milijonov (novih) din. Polovico jugoslovanske proizvodnje gorčice je iz kamniškega obrata živilske industrije, ki si je s svojo kvaliteto široko odprla pot na trg. J. V.

Cene in dohodki v avgustu

Cene so v avgustu še dalje naraščale. Pri proizvajalcih za 0,4 odstotka, pri grosistih za 0,6 odstotka in v maloprodaji za 1 odstotek v primerjavi z julijem. Zaradi tega so porasli tudi življenjski stroški. Za štiričlansko družino približno za 0,5 odstotka.

Osebni dohodki, izpla-

čani v avgustu, so znašali v povprečju 1640 din. Zaposleni v gospodarstvu so nesli domov povprečno 1600 dinarjev, zaposleni v negospodarstvu pa povprečno 1840 dinarjev. V gospodarstvu so bili za 2,7 odstotka večji, v negospodarstvu pa za 3,4 odstotka manjši kot julija. -lb

Posvetovanje o stanovanjskem gospodarstvu

Občinska konferenca socialistične zveze kamniške občine bo prve dni oktobra pripravila posvetovanje o treh dokumentih s področja stanovanjskega gospodarstva. Razpravljali bodo o predlogu resolucije republiške skupščine o stanovanjski politiki, o osnutku zakona o družbeni pomoči v stanovanjskem

gospodarstvu in o osnutku zakona o programiranju in financiranju stanovanj.

Socialistična zveza je povabila vse delovne in druge organizacije, naj preučijo te tri dokumente do posvetovanja, da bi na posvetovanju lažje pripravili pripombe in predloge. Predvidevajo, da bo najbolj žgoča razprava o večjih stanarinah. J. V.

Blago za plašče, kostime in obleke, tvid iz čiste volne modernih, letošnjih vzorcev prodajamo z 40% popustom

v blagovnici Mercator v Trziču

TELEGRAMI

aktivna moč deluje tudi brez kuhanja

samo novi mixal ima aktivno moč

novi mixal te dni

pri vašem trgovcu

»zlatorog« maribar

Varčujemo na deviznih računih

pri Gorenjski kreditni banki

SKOFJA LOKA

● Občinska konferenca SZDL Skofja Loka pripravlja v prihodnjih dneh javne tribune o ustavnih amandmajih. Tribune bodo v večjih krajih škofjeloške občine.

V nedeljo, 26. septembra, bo javna tribuna v Žireh. Vodil jo bo poslanec republiškega zbora Franko Ivan.

V torek, 28. septembra, bodo javne tribune v Skofji Loki, Gorenji vasi in Železnikih. V Skofji Loki jo bosta vodila poslanec kulturnoprosvetnega zbora Peter Finžgar in poslanec socialno zdravstvenega zbora dr. Tone Košir. V Gorenji vasi jo bo vodil poslanec gospodarskega zbora Janez Šter in v Železnikih poslanec gospodarskega zbora Tone Polajnar.

-lb

● V Skofji Loki je bila v četrtek popoldne razprava o ustavnih amandmajih SRS. Amandmaje je razlagal predsednik komisije za družbenoekonomске odnose pri CK ZKS Zvone Dragan. Diskutanti so se najprej omejili na XXXII. ustavni amandma, ki govori o planiranju v republiki. Poudarili so, da bi morala biti bolj določena vloga občinske skupščine pri planiranju v komuni. Nadalje so se ob ustavnem amandmaju, ki govori o odnosu med občino in temeljno organizacijo združenega dela, zavzeli za ustanovitev nekega organa v občini, ki bo ob kršitvi ustave lahko predlagal sankcije. Tudi odnose med razvitimi in nerazvitimi občinami in obratno je treba bolj opredeliti. V razpravi so še ugotovili, da bo treba bolj jasno določiti nekatere stvari glede financiranja na relacijah: občina — krajevna skupnost in KS — tovarna. V Skofji Loki so prepričani, da bodo nekatere predloge na javnih tribunah verificali.

-jg

● V teh dneh poteka v štirih škofjeloških podjetjih: LTH, Jelovici, Seširju in Instalacijah anketa, ki bo skušala ugotoviti objektivno stanje na področju samoupravnih odnosov. Anketa bo zajela 264 anketirancev vseih kvalifikacij. Koristila bo pri načrtovanju tez o samoupravnih odnosih in samoupravni zakonodaji v delovnih organizacijah.

-jg

● V sredo so na seji IO OK SZDL Skofja Loka razpravljali o pripombah, ki jih je o pokojninskem zavarovanju kmetov pripravila sekcija za kmetijstvo pri OK SZDL Skofja Loka. Sklenili so, da bodo te predloge dali v javno razpravo, ki bo 3. oktobra v sejni dvorani skupščine občine Skofja Loka. Nadalje so se pogovorili o evidentiranju kandidatov za RK SZDL in določili datum kandidacijske konference za nadomestne volitve poslancev zbora narodov zvezne skupščine.

-lb

Zvečati zemljiški maksimum

V 30. amandmaju republiške ustave je predlagano naslednje ustavno določilo:

»Kmetom je zajamčena lastninska pravica na obdelovalnem kmetijskem zemljišču v izmeri največ 10 ha na gospodarstvo, v gorskih, hribovitih in hribovitih kraških krajih pa v večji izmeri, ki jo določi zakon...«

V razpravi o osnutku

amandmajev k ustavi SR Slovenije, ki jo je organizirala socialistična zveza kamniške občine, so kmetje predlagali dopolnilo k določilu omenjenega ustavnega amandmaja. Kmetje menijo, da bi morali upoštevati kvaliteto zemlje. Za kvalitetno obdelovalno zemljo naj bi veljal 10-hektarski zemljiški maksimum, manj rodovitne zemlje

pa naj bi lahko imeli do 15 ha.

Občani so z zadovoljstvom sprejeli novo ustavno določilo, po katerem bodo krajevne skupnosti imele stalna finančna sredstva. Občinska skupščina naj bi krajevni skupnosti odstopila del davkov, taks in drugih davščin, zbranih na območju krajevne skupnosti. J. Vidic

Komunalni servis Kranj

razpisuje prosto delovno mesto

vodje sektorja gradenj in obrti

Kandidat mora poleg splošnih pogojev imeti še naslednje: diplomu gradbenega inženirja II. ali I. stopnje ter 3-letno prakso v gradbeni operativi.

Prijave na razpisano delovno mesto sprejemamo v roku 15 dni po objavi tega razpisa. Prijavi naj kandidati predložijo kratek življenjepis in dokazila o izpolnjevanju razpisnih pogojev.

Ponudbe je treba poslati na naslov Komunalni servis, Kranj, Mladina 1.

Urediti odnose do obratov

Predsednik CK ZKS Franc Popit se je v Železnikih pogovarjal s predstavniki Združenega podjetja Iskra

Predsednik CK ZKS Franc Popit in predsednik za družbeno ekonomске odnose pri CK ZKS Zvone Dragan, sta se v torek dalj časa pogovarjala s predstavniki vodstva in samoupravnih organov ter družbenopolitičnih organizacij Združenega podjetja Iskra in nekaterih njenih delovnih organizacij.

Generalni direktor Iskre Vladimir Logar je predsednik Popita najprej seznanil s poslovnimi uspehi združenega podjetja in z načrti ter možnostmi za nadaljnji razvoj. O razvoju samoupravljanja je govoril predsednik centralnega delavskega sveta inž. Tekavec, predstavniki aktiva komunistov pa so ga seznanili z delom organizacije ZK v Iskri.

France Popit je ugodno ocenil poslovanje združenega podjetja Iskra. Še posebej zelo uspešno sodelovanje posameznih delovnih organizacij, ki so posledica medsebojnega dogovarjanja in spoštovanja dogovorov in čistih računov med kolektivi. Opozoril pa je na odnose matične delovne organizacije do

obratov, ki jih imajo v drugih krajih oziroma v drugih občinah. Samoupravne pravice teh obratov so namreč čisto okrajane. Zato je predlagal, naj si komunisti v združenem podjetju kot osnovno zadajo nalogo ureditev položaja takih obratov, še zlasti, ker o tem govorijo tudi ustavni amandmaji.

V Iskri so se, kot so povedali, tega dela že lotili. Najprej bodo proučili stanje v treh delovnih organizacijah, ki imajo največ takih obratov. Nato bodo sestavili akcijski program reševanja teh problemov. V razpravi je bilo tudi slišati, da se ustava dopolni, ki obravnavajo položaj temeljnih organizacij

združenega dela in pravice delavcev, obravnavajo preveč na splošno. Premalo se zanje zanimajo neposredni proizvajalci, to pa zato, ker z njimi niso dovolj seznanjeni.

Ko so se pogovarjali o samoupravnih sporazumih, so predstavniki Iskre povedali, da sindikat nasprotuje njihovu predlogu, ki predvideva najnižje osebne dohodka v višini 1000 din, medtem ko družbeni dogovor predvideva 800 din. Iskrin predlog podpirajo vsa podjetja te in sorodnih dejavnosti. Opozorili so tudi, da nikjer v samoupravnih sporazumih ni zahteto minulo delo, čeprav je to ustavna pravica delavcev. L. B.

V ponedeljek začno vračati zemljo

Program razvoja kmetijstva v občini Tržič predvideva takojšen premik na tem področju. Ker kmetijska zadruška ni zmogla svojih zemljišč racionalno izkoriščati, je načrt predvidel, da se vrne zemlja nekdanjim lastnikom — kmetom, ki so jo pripravljali in sposobni obdelovati. Kmetje naj bi dobili zemljo vsaj do spomladanske setve, kjer pa bo to možno, že do jesenske. Tam, kjer nekdanji lastniki ne bi bili za zemljo zainteresirani, bi morali z drugimi načini poskrbeti, da le-ta ne bo ostala neobdelana.

Ker je največ zanimanja za vrnitev zemljišč v Zvirčah in Kovorju, bo postopek stekel najprej v teh dveh naseljih, čeprav pričakujejo nekaj težav, ker oddelek za gospodarstvo pri občinski skupščini nima svojega zemljeremca. V Zvirčah in Kovorju so kmetje pripravljani prevzeti vsaj po površini enake komplekse, kot so jih nekoč imeli, če že ne bi mogli dobiti prav svojega nekdanjega

zemljišča. Zato bo tu akcija vračanja stekla že v ponedeljek.

Večje težave pa so glede tega v Križah, kjer posamezniki postavljajo zemljiščne zahteve, ki ne bodo enostavno rešljive.

V prvih letih bodo za ta zemljišča priznali davčne olajšave. Samo to pa seveda še ne more zagotoviti sanacije kmetijstva v celoti. Zato občinski akcijski program predvideva tudi ureditev kmetijske pospeševalne službe, sredstva za regresiranje obresti od kreditov zasebnim kmetom ter rešitev vprašanja izobraževanja kmetov, predvsem pa kmečke mladine, ki bi se morala najti za celotno gorenjsko območje.

Ker bo delo kmetijske zadruge z vrnitvijo polj nekdanjim lastnikom tako okrajano, iščejo zanjo novo ustrezno obliko. Iz planšarskih, še bolj pa turističnih razlogov pa bo občinska skupščina regresirala izgubo v dejavnosti planin. — ok

Nov vrtec 1972. leta?

Pri oddelku za družbene službe na Jesenicah predvidevajo, da bodo z gradnjo nove vzgojno-varstvene ustanove poleg sedanjega vrta Julke Pibernik začeli še letos. Na tem kraju Jesenic je vedno več novih stanovanjskih hiš in blokov, poleg tega pa na Jesenicah že sedaj primanjkuje vzgojno-varstvenih ustanov. V tej novi zgradbi bo

šest igralnic, skupna zmogljivost nove in stare stavbe pa bo 200 otrok. V novem vrtcu bodo sprejemali v varstvo tudi dojenčke.

Po prvih računih bodo za gradnjo potrebovali nekaj več kot 2 milijona din. Zaprošili so za posojilo, ki naj bi znašalo 40 ali 50 odstotkov proračunske vrednosti.

D. Sedej

Tržič v prvem polletju 1971

Ko so po počitnicah tržiški odborniki spet zasedli svoje klopi v sejni dvorani občinske skupščine, so med gradivom našli tudi dve tiskovni polf obsegajočo publikacijo — letošnje drugo številko občinskih statističnih informacij, ki jih na podlagi mesečnih in trimesečnih poročil pripravlja oddelek za gospodarstvo in finance pri SO Tržič. V gradivu so nekateri podatki, ki utegnejo biti zanimivi tudi za naše bralce, zato smo se odločili za kratek snemuh med temi številkami.

PREBIVALSTVO

V tržiški občini je bilo 30. junija 12.169 stalnih prebivalcev, med katerimi imajo ženske občutno premoč, saj jih je skoraj 1000 več kot moških. Število občanov, ki je konec 1968. leta prvič preseglo 12.000, raste dokaj počasi. Vse manj ljudi se v Tržič priselijo ali ga zapustijo; medtem ko je bilo v prvem polletju 1969 priselitev nad 500 in 550 ljudi, ki so iz občine odšli, je v enakem razdobju lani ta številka padla za polovico, letos pa je bila še pol manjša: 130 ljudi je prišlo v kraj, 174 pa ga je zapustilo. Pojenjal pa je tudi val selitev v tujino.

Rojstva in poroke občutno padajo. Čeprav je zlasti pri porokah razumljivo, da niso razdeljene v vsem letu enako komerno, vendar preseneča: 41 parov v prvem polletju 1969, 30 lani in le 24 letos. Ali to pomeni, da se odseljujejo iz občine prav mladi ali so razlogi drugje (npr. v zaostrenem ekonomskem položaju mladih). Pada pa tudi število rojstev: 122 v prvem polletju 1969, 108 lani in 85 od 1. januarja do 30. junija 1971. Le smrt obiskuje s svojo koso prebivalce enakomerno (56 umrlih v prvih šestih mesecih 1969, 53 v enakem razdobju lani in 54 letos).

ZAPOSILITEV

Tržiška občina je izrazito industrijska, saj ustvarja industrija v celotnem gospodarstvu 78,8 % družbenega proizvoda v družbenem sektorju. Delovnih mest ne manjka in je brezposelnost minimalna. Delo je pred dvema mesecema iskalo le 60 prebivalcev, kar predstavlja le dober odstotek vseh zaposlenih v občini. 5174 ali 42,5 % vseh občanov je zaposlenih, od tega v gospodarstvu 4930 (3955 v industriji), 304 pa v negospodarskih dejavnostih. Med vsemi zaposlenimi je 53,2 % žensk.

Zal pa ni bistvenih premikov v kvalifikacijski strukturi, saj je v industriji še zmeraj le 18 ljudi z visoko izobrazbo in 25 z višjo, v celotni gospodarski dejavnosti pa 26 oziroma 30, vsi ostali pa so v družbenih službah. Šele pri srednji strokovni izobrazbi se število dvigne na 252 v industriji oz. 325 na področju gospodarstva sploh. Malo je tudi visoko kvalificiranih delavcev, saj jih premore industrija le 79. Vse kaže, da nova politika štipendiranja še ne daje rezultatov.

OSEBNI DOHODKI

Za pretekla leta je bilo za tržiško občino značilno, da so bili povprečni osebni dohodki precej nižji od republiškega in gorenjskega poprečja. Tudi sama rast OD je bila počasnejša od rasti v Sloveniji, to pa je pomenilo večje razlike v škodo tržiških delavcev.

Ker družbeni sporazumi še niso sprejeti, so bile v prvih šestih mesecih glede izplačil osebnih dohodkov nekatere omejitve. Zato bo pravo podobno dalo šele letno poprečje.

Povprečni mesečni osebni dohodki v občini so znašali letos v prvem polletju 1334 din, v gospodarskih dejavnostih nekoliko manj (1312), v negospodarskih, kjer prevladuje visoki, višji in srednji strokovni kader, pa 1687 din.

Med industrijskimi panogami imajo najvišje dohodke delavci Elektro Kranj, kjer presegajo dva nova tisočaka, sledijo delavci tovarne Peko (1460 din mesečnega poprečja), kovači iz Tovarne kos in srpov (1402), proizvajalci v Triu, tovarni lepenke in ZLIT. Čeprav je BPT kot druga največja delovna organizacija na zadnjem, 10. mestu med industrijskimi panogami, je vendar pomembno, da so se tudi tu končno uspeli povzpeti nad 1000 din poprečja (1063 din).

Med ostalimi gospodarskimi dejavnostmi je na najvišji stopnici obrt (1516 din). Tu so prvi peki ljubljanskega Zita s 1697 dinarji, sledijo jim krojači v Novosti (1631) in mehaniki v Tiku (1606). Obrti pa sledijo: trgovina (1457), promet in zveze (1409), gradbeništvo (1371), komunalno-stanovanjska dejavnost, gostinstvo, gozdarstvo, kmetijstvo in turizem.

Med negospodarskimi dejavnostmi so pri vrhu delavci v družbenopolitičnih organizacijah, katerim sledijo delavci v podružnici gorenjske kreditne banke, v občinski upravi, šolstvu in zdravstvu. Nad vsemi so lekarniški delavci z 2573 dinarji povprečnih mesečnih osebnih dohodkov.

PROIZVODNJA IN IZVOZ

Po vrednosti industrijske proizvodnje je stanje v tržiškem gospodarstvu zadovoljivo, saj je letni načrt dosežen v prvi polovici leta s 57,7 %. Najboljše rezultate so dosegli v BPT, kjer so izpolnili že 65,2 % letnega načrta, uspešni pa so bili tudi v Tržiški tovarni kos in srpov, v združe-

ni lesni industriji, Rogu in Peku.

Pri izvozu je za tržiške delovne organizacije značilna orientacija na zahodno tržišče (80 % izvoza). V prvih šestih mesecih so izvozne načrte presegli v večini delovnih organizacij. Največ papirničarji, ki v celoti izvažajo na področju trdnih valut, in sicer 4/5 predvidene letošnje vrednosti. V vrednosti izvoza vodita največji delovni organizaciji Peko (z 1,7 milijona ameriških dolarjev dosežene ga izvoza in 62 % letnega izvoznega načrta in BPT (milijon dolarjev ali 59 %, vse na zahodno tržišče).

POTROŠNISKI KREDITI IN HRANILNE VLOGE

Ob prelomu v drugo polovico letošnjega leta je dolgovalo 2949 občanov 5,7 milijona din. Dobra tretjina ima kredite pri banki, ostali pa so si jih oskrbeli pri trgovski mreži, razen devetih, ki imajo turistične kredite. Vendar je bilo v času, o katerem govorimo, več odplačanih kreditov kot na novo odobrenih.

Po drugi strani pa je močno naraslo število varčevalcev. V treh letih od 5880 na 9569, kar pomeni 80 % vseh občanov. Na hranilnih knjižicah se je vsota v teh treh letih podvojila (od 9,5 milijona na 18,3). Hranilne vloge so v razmerju s potrošniškimi krediti 3,2 : 1, na občana pride okrog 1700, na varčevalca pa 1900 vložnih sredstev.

Raste pa tudi število varčevalcev za stanovanjsko gradnjo (281 interesentov ima vplačanih 7,2 milijona dinarjev).

TRGOVINA IN GOSTINSTVO

Kupci so v pol leta potrošili 37,2 milijona v tržiških trgovinah, od tega so 17,3 milijona porabili za nakup živil. Glede na lansko obdobje pomeni to 7 milijonov več celotne potrošnje, od tega za prehrano 1,8 milijona. Daleč prevladuje promet pri poslovalnicah Mercatorja (17,7 milijona ali 48 % vsega prometa). Veliko večino teh sredstev so porabili domačini, le sorazmerno majhen del odpade na turistično in maloobmejno potrošnjo.

Podobno se je povečal promet v gostinstvu. Od lanskih 4 na skoraj 5 milijonov letos. Vprašanje pa je seveda, koliko se je promet povečal tudi količinsko, če upoštevamo podražitev. Hrana predstavlja v gostinski dejavnosti dobrih 35 % potrošnje, ostalo pa so predvsem pijače. Da Tržičani in njihovi gostje niso trpeli žeje, dokazuje podatek, da so v pol leta stočili nad sto tisoč litrov piva, okoli 60 tisoč litrov vina ter nad 17 tisoč litrov žganih pijač. Posebno se je povečala potrošnja piva in žganih pijač. Pred brezalkoholnimi pijačami se

je podvojila potrošnja nekoncentriranih sadnih sokov, sicer pa so stočili nekaj manj kot 15 tisoč litrov raznih vrst brezalkoholnih pijač in 39 tisoč litrov slatine in sode.

TURIZEM

V tržiški občini še vedno prevladuje tranzitni turizem, počitniški je bolj naključen. Nedvomno je eden glavnih pomanjkanj prenočitvenih zmogljivosti. Medtem ko je komercialni turizem v solidnem porastu (12 %), pa je hud izpad v planinskem turizmu (vsaj po podatkih, ki so na voljo), saj predstavlja le

40 % lanskih prenočitev v enakem razdobju.

Namesto lanskih 6730 gostov, ki so prenočevali 11.834 krat, jih je bilo letos le 4838 z nekaj nad deset tisoč prenočitvami. Število tujih gostov je za malenkost večje in predstavlja 20 % v celotni vsoti.

Ce pomislimo, da je v obdobju, o katerem pišemo, potovalo skozi ljubeljski predor v obeh smereh okoli 1,3 milijona ljudi, potem s tranzitnim turizmom Tržičani ne morejo biti zadovoljni, saj ne predstavljajo prenočitvene niti 0,8 % tega števila. -ok

V Tekstilindusu ukinili nočno izmeno

Osebnih dohodki v tekstilni industriji še vedno zaostajajo za poprečji. To seveda ne ostaja brez posledic. Delavci odhajajo drugam. Občutno zmanjšanje števila zaposlenih je Tekstilindusu pripeljalo do odločitve, da so postopoma začeli ukinjati tretjo izmeno. V obratu II so že povsem prenehali z nočnim delom, v obratu I pa bodo prešli na dve izmeni v začetku oktobra. Hkrati s tem bodo skrbili za rezijske stroške. Vendar bo dohodek kljub temu manjši, ker režije ne bo mogoče zmanjšati za tretjino. Na to precej vpliva zastarela strojna oprema. Dovolj zgovoren je že podatek, da so nekateri stroji stari več kot trideset let.

V razvojnem programu, ki ga je pred kratkim potrdil delavski svet, so predvidevali usmeritev proizvodnje v oplemenitene in zato tudi dražje izdelke. Obetajo si večji zaslužek. Obseg proizvodnje se bo zmanjšal od lanskih 32 na 26 milijonov metrov blaga letos. Vrednost proizvodnje pa naj bi se v petih letih povečala od letošnjih 200 na 540 milijonov dinarjev. Število zaposlenih pa se bo zmanjšalo še za četrtino. Za uresničenje tega programa bo treba še marsikaj

spremeniti. Obnoviti bodo morali strojno opremo in spremeniti proizvodni program. V predilnici bodo izdelovali umetna vlakna namesto česanega bombaža, v tkalnici pa finejše tkanine. Ustanoviti nameravajo povsem nov obrat — pletilnico, kjer bodo izdelovali blago za ženske obleke.

Spremembe bodo veljale kolektiv Tekstilindusa 280 milijonov dinarjev. Poleg svojega denarja računajo tudi na sodelovanje bank, saj gre za sanacijo podjetja in so upravičeni do sredstev iz sklada skupnih rezerv. Nekaj kreditov bodo dobili tudi pri tujih partnerjih.

Pred časom je bilo slišati glasove, da bi proizvodnjo v obratu II, nekdanjem Inteksu opustili in prostore prepustili Iskri. Za tako rešitev v Tekstilindusu niso bili preveč navdušeni. Sedaj sodelujejo s strokovnjaki Save pri izdelavi načrta o predelavi tako imenovane PVC folije za pohištveno industrijo. Ta proizvodnja naj bi stekla v obratu II.

Letos se je Tekstilindus močno usmeril v izvoz. V prvih sedmih mesecih so prodali na tuji trg za 2 milijona dolarjev blaga ali za 75 odstotkov več kot lani. -lb

TELEGRAMI

moč isama ne zadostuje.
samo novi mixal ima aktivno moč
novi mixal te dni
pri vašem trgovcu
»zlatorog« maribor

Slovenija ni več kmetijska dežela

Po napovedih bo 1985. leta le še 12 odstotkov slovenskega prebivalstva kmečkega

Na osnovi splošno veljavnih meril moramo ugotoviti, da Slovenija po zadnji vojni ni več kmetijska (agrarna) dežela, saj se je 1948. leta le še 48,1 odstotka prebivalstva ukvarjalo s kmetijstvom. Res je, da je v vsaki deželi število kmečkega prebivalstva odvisno od potreb po obdelovanju zemlje in od razvoja drugih dejavnosti, vendar pa so se v naši republici razen tega pojavljale tudi popolnoma nove panoge, v katerih se je zaposlilo 350.000 naših delavcev.

Kmetijstvo mora kljub temu napredovati, proizvodnja se mora večati in nuditi čim več hrane. In le-to daje v največji meri kmetijstvo. Na njegov napredek vpliva več činiteljev, na prvem mestu vsekakor produktivnost, ki je odvisna od boljšega orodja, mehanizacije, izobrazbe ljudi itd. Mehanizacija je povzročila v kmetijstvu pravo revolucijo in tudi v Sloveniji povečala produktivnost dela. Sprostila je precej delovne sile in ji omogočila prehod v druge panoge gospodarstva in negospodarstva. Kljub temu pa je bil pri nas napredek v kmetijstvu manjši od napredka v industriji. Načelo »povečana proizvodnja — manj dela« pri našem kmetijstvu se nima prave veljave. Za nekatere države vemo, da se s kmetijstvom ukvarja izredno malo ljudi, ki pa ustvarjajo velike tržne viške. Produktivnost tako odigrava vedno pomembnejšo vlogo. Kako pomembno je to, pove podatek, da pri ročnem delu porabimo za sejanje, obdelovanje in spravilo 1 hektarja pšenice 40 dni, pri uporabi sodobnih naprav pa le 20 ur ali še manj!

Kaj dosti novega s tem nismo povedali, saj je družbeni skupnosti, posebno pa ljudem, ki se neposredno ukvarjajo s kmetijstvom, že dolgo znano, kaj pomeni večja produktivnost, kako zlata vredna je mehanizacija, ki prikrajša kmeta za marsikateri žulj in delovno uro. Znano jim je tudi, zakaj druge (ali malo) kmečkega prebivalstva ustvarja takšne tržne viške. Kmetom se zdi prav tako razumljivo, da bo z razvojem mehanizacije in tehnologije na kmetijah potrebno vedno manj ljudi, boje pa se, da teh ljudi nankrat ne bo premalo, pre-malo za še tako izpopolnjeno kmetijstvo z visoko produktivnostjo.

Gornje vrstice sem zapisal zaradi tega, ker sem se seznanil s podatki o naglem

upadanju števila kmečkega prebivalstva na Slovenskem. Gorenjska pri tem ni nika-kršna izjema. Res se približujemo odstotku kmečkega prebivalstva, ki ga poznajo razvitejšje dežele. Vendar pa naš »odstotek« še ne razpo-laga z vsemi tistimi, za delo potrebnimi pripomočki in sredstvi, ki jih imajo kmetje v prej omenjenih razvitejših deželah. To je očitno neso-razmerje, ki kaže, da se je naša vas izredno hitro raz-slojevala, temu pa družba vedno ni bila kos.

Znane so številke, kako je padalo število kmečkega pre-bivalstva na Slovenskem. Po-datek za 1771. leto pravi, da je bilo takrat med sloven-skim prebivalstvom 88,6 od-stotka kmetov, leta 1857 pa 83,3 odstotka ali 918.000 kme-tov. Do prve svetovne vojne je bil odstotek približno enak. Zmanjšal se je tik pred vojno, ko je število kmetov padlo pod 900.000 ali na 66,7 odstotka vsega prebivalstva na Slovenskem. Čeprav je bil naravni prirastek visok, zem-lja ni mogla preživeti več ljudi, ostale dejavnosti pa še niso bile razvite. Zato je bilo med takratnimi izseljenci največ kmetov.

Med obema vojnama je bilo kmetov vedno manj. Na to je vplival razvoj industrije, trgovine in prometa. Pred drugo vojno je bilo v Slove-niji 750.000 kmečkega prebi-valstva ali 52 odstotkov. Po vojni je bil padec še občut-nejši, vendar ne zaradi izse-ljevanja, temveč zaradi od-hajanja v druge panoge, ki so se v mladi državi hitro razvijale. Popis 1948. leta je povedal, da je bilo takrat v Sloveniji 693.000 kmetov ali 48,1 odstotka vseh Slovencev. Kmetijska dežela nismo bili več. Kmetijska dežela je namreč tista, kjer je kmeč-kega prebivalstva več od po-lovice. V istem času je bilo v Jugoslaviji še dve tretjini kmečkega prebivalstva. To-liko ga je bilo v Sloveniji 1910. leta. Tudi drugi popis 1953. leta je pokazal upada-nje kmečkega prebivalstva. Vsako leto ga je bilo 15.000 manj, odstotek pa je padel na 41,1. Enaki rezultati so se pokazali 1961. leta. V Slove-niji je bilo še 495.000 kmeč-kega prebivalstva ali 31,1 od-stotka prebivalstva v Sloveniji. Tudi v državi je odstotek že padel pod 50. Do lani pa se je število kmeč-kega prebivalstva zmanjšalo za 104 tisoč in tako je bilo lani v republici še 391.835 kmečkega prebivalstva ali 22,7 odstotka vseh ljudi, ži-

večih v Sloveniji. V drugih republikah ta proces ni bil tako hiter.

Napovedovalci pravijo, da bo 1985. leta v Sloveniji še 12 odstotkov prebivalstva kmečkega. Padec torej ne bo več tako občuten, vendar smo se že s sedanjim odstot-kom približali razvitim drža-vam, ki so se v svoji zgodovi ni srečavale z enakim gi-banji. Teh 12 odstotkov pa je verjetno zadnja meja in to zelo napeta. Nujno se ji bo-mo približevali, bati pa se je, da je ne bomo preseгли. Da ne bo za sedanjimi in pri-hodnjimi kmeti ostala preveč občutna praznina. To ni stvar statistikov, ne politikov, ne kmetov, temveč vseh teh in še koga drugega. Družba se bo morala v prihodnje še bolj zavzeti za kmetijstvo kot se je zadnja leta, ko je opazen viden napredek. Gole kmetije brez ljudi ne pome-nijo veliko.

J. Košnjek

Pojasnilo k zapisu »Hribovski kmetje predlagajo«

Tudi Zavarovalnica Sava PE Kranj se je aktivno vključila v razpravo okrog ustanovitve sklada za zatiranje boleznih vime-na v kranjski občini. V tej razpravi zastopa zavarovalnica predvsem stališče, da ne bi bilo priporočljivo usta-navljati tak sklad, ki bi kor-ristil samo specializiranim mlečnim proizvajalcem, oziroma tistim kmetovalcem, ki imajo možnost oddati mleko v mlekarno, ampak je treba najti rešitev širšega značaja, ki bo zajela vse živinorejce, ne glede ali proizvajajo mleko ali samo meso. To obliko pa zagotavlja kolektivno zavarovanje živali, ki obsega jamstvo za povrnitev škode zaradi pogina ali zasilnega zakola živali zaradi boleznih ali nezgode in brezplačno zdravljenje živali, v kar je vključeno tudi zdravljenje in preprečevanje obolenj vime-na. Pri tej obliki kolektivnih zavarovanj pa je tudi premija manjša, ker je v jamstvo vključeno večje število živali (boljša struktura rizika). Namesto formiranja sklada, za katerega naj bi sredstva prispevale kmetijske zadruge, mlekarna in delno sklad za pospeševanje kmetijstva pri občini, pa

naj bi ta sredstva namenili kot delni prispevek k premiji, ki bi se obračunal na osnovi prodane količine mleka ali mesa za posameznega kmetovalca, pri čemer pa bi dosegli razbremenitev živinorejcev, ki bi potem sami plačali samo del premije. Edino na ta način bi lahko dosegli, da bi imeli vsi živinorejci zavarovano svojo živino in s tem zagotovljeno pravočasno veterinar-sko pomoč (pravočasni pozivi veterinarja), pri eventualni škodi pa bi živinorejec dobil izplačano škodo, s katero bi lahko nadoknadi svojo nemo-teno proizvodnjo.

Ker zdravstveno zavarovanje živali nedvomno vpliva tudi na zdravstveno stanje ži-vali, bi tako imel tudi potroš-nik zagotovljeno zdravo in kvalitetno mleko in meso.

Tudi predlog kmetov, da bi zavarovalnica vključila v za-varovanje teleta, bomo pro-učili, kar ni neuresničljivo, vendar pa je že sedaj mogoče zavarovati teleta od 2 mese-cev starosti dalje in ne od treh, kot je navedeno v za-pisu.

ZAVAROVALNICA SAVA
Poslovna enota Kranj

Večji prispevek družbe

Velika večina kmetov je v dosedanjih javnih razpravah o starostnem zavarovanju kmetov na Gorenjskem (razprave še niso končane) podprla predlagano zamisel o ureditvi starostnega zava-rovanja. Kmetovalci se strin-jajo, da s tem sicer še ved-no ne bo rešena vrsta pere-čih problemov v kmetijstvu in na vasi nasploh, vendar pa bo ureditev oziroma pos-topno urejanje starostnega in kasneje invalidskega ter družinskega zavarovanja kmetov, veliko pripomogla k hitrejšemu reševanju kmeč-kega vprašanja.

Za večino dosedanjih jav-nih razprav pa so značilna naslednja mnenja:

Čeprav so tržne in druge razmere v kmetijstvu na Go-renjskem ugodnejše od ne-katerih manj razvitih obmo-čij v Sloveniji, kmetje me-nijo, da bo predlagano zami-sel o zbiranju sredstev težko uresničiti. Predlagajo, da bi družba morala prispevati večji znesek. Podobno kot v Kamniku in Kranju tudi drugod dvomijo, če bodo kmetje zmogli plačevati se-daj predvideni znesek. Zato predlagajo, da bi družba vsaj na začetku prispevala polo-vico potrebnih sredstev.

Pri razpravah o zbiranju sredstev so pogosti tudi predlogi, da bi v sklad za

starostno zavarovanje prispe-vale tudi tiste organizacije, ki preprodajo in predelujejo kmetijske proizvode. Večina se tudi strinja, da bi bil pav-šal za vse kmetovalce enak, hkrati pa menijo, da bi se pri prispevku od katastrskega dohodka moral določiti limit. Sleđnji naj bi bil tak-šen, da naprednejši kmetje oziroma tisti, ki se lotevajo postopne modernizacije, ne bi bili preveč obremenjeni. Tako bi se že v prvih letih uresničevanja sistema sta-rostnega zavarovanja kmetov laže in hitreje približali ci-lju, da bi tudi mladi raje ostali na kmetijah. Sicer pa se pogosto sliši, da predlaga-ne rešitve niso najbolj stimu-lativne za mlade, tako po eni strani zaradi prispevka, po-trebnih let za pridobitev sta-rostne pokojnine in predvide-nega mesečnega zneska. Me-nijo, da bi bilo pogoje treba čimprej izenačiti z delavskim zavarovanjem, predvideni mesečni znesek 250 dinarjev pa na Gorenjskem povečati na 300 do 350 dinarjev. Prav tako so precej pogosta mne-nja, da bi vsi kmetje plače-ovali enak prispevek v fond za zbiranje sredstev, manjkajo-čiz razliko pa naj bi pokrili iz drugih virov.

Različna mnenja in nejas-nosti so tudi pri predlogu o prodaji posestva po 65. letu

starosti. Tu gre tako za to, komu predati posestvo, če ni nikogar oziroma če je več de-dičev, kot na primer za to, kako bi bilo, če bi kmet pre-dal posestvo čez čas ženi in se zaposlil. Zato so nekateri predlagali, da bi bila pogoj za izplačevanje pokojnine le leta, ne pa tudi predaja po-sestva. Kaže, da bo prav to vprašanje ob dokončnem ob-likovanju predloga treba naj-skrbneje preučiti.

V kranjski občini so pone-kod tudi opozorili, da je predlog še posebno nepravil-čen do žena. Ker je predvi-deno, da žena dobi pokojni-no po moževi smrti, ko je stara 65 let (pogoj je, da 65 let dopolni vsaj 5 let po mo-ževi smrti, kasneje pa ji pra-vica do pokojnine ugasne), bi bili s tem kmečki fantje z zakonom prisiljeni, da bi bila dekleta, s katerimi bi se poročili, največ pet let mlaj-ša od njih.

Na večini dosedanjih raz-prav so tudi predlagali, da bi z izplačevanjem pokojnin začeli postopoma, ne pa 1974. leta vsem nad 65 let starim kmetom naenkrat.

Po končanih javnih raz-pravah bodo v vseh gorenj-skih občinah predloge, pri-pombe in mnenja zbrali in ocenili ter jih nato posredo-vali republiški konferenci so-cialistične zveze. A. Zalar

PREJELI SMO

16. junija 1971 me je podjetje Creina suspendiralo na delovnem mestu direktorja hotela Creina v Kranju. Ker mi je znano, koliko naporov (tudi materialnih) je bilo potrebno pri gradnji hotela v Kranju in ker sem seznanjen s prizadevanji skupščine občine Kranj, da pospeši razvoj turizma in gostinstva na svojem področju, menim, da je potrebno, da vas obvestim o pogojih dela, s kakršnimi sem se srečeval na delovnem mestu direktorja hotela. Prepričan sem namreč, da ima hotel svojo ekonomsko upravičenost in da posamezniki povsem nesmotrno poskušajo prikazovati gradnjo hotela takšnega kot je, kot ne dovolj premišljeno iz najrazličnejših razlogov. Po mojem mnenju so prav ti razlogi tisto, kar ovira delo hotela, mu ne pusti normalno živeti, kar je povzročalo probleme med samo izgradnjo.

Znano je, da je imel hotel že pred gradnjo in tudi kasneje v Kranju precej nasprotnikov. Na žalost — to je pri vsem bistveno — ima takšne nasprotnike še sedaj v posameznikih v upravi podjetja. Upravičenost svojih odločilnih stališč do hotela hočejo sedaj dokazovati na najrazličnejše načine. Seveda je najučinkoviteje umetno prikazovati veliko izgubo, ki jo naj bi hotel dosegel. Na ta način so uspeli obrniti mnenje delavcev v podjetju proti hotelu (podjetje ima šest različnih dejavnosti). Ker sem bil na delovnem mestu direktorja hotela, so me izbrali za svojega grešnega kozla, da bi tako svoje nasprotovanje nazven prikrili.

Ker sem se upr. umetnemu prikazovanju velikanske izgube hotela pri zaključnem računu za leto 1970 in pri analizi poslovanja strokovnih služb uprave za vsak mesec posebej ter avtokratičnem vodenju podjetja, so mi naprtili celo vrsto obdolžitve, me skušajo prikazati kot nasprotnika samoupravljanja, terorista nad delovno enoto in podobno. Naj navedem nekaj konkretnih primerov.

V zaključnem računu za leto 1970 so prikazali 0,5 milijona N din izgube. Ob tem, kljub zahtevi, niso hoteli odšteti 10 odstotkov regresa od ustvarjene devizne retencije, ki jo daje banka na promet inozemskih gostov. Prav tako niso upoštevali inventure (da bi bila izguba večja), ki jo strokovne službe sploh niso opravile, ob tem pa niso dovolili, da bi jo naredili sami. V to izgubo, na primer, so šteli tudi amortizacijo za štiri mesece v višini 216.900 N din, ki je v resnici ostala podjetju oz. hotelu za odplačilo anuitet v naslednjem letu (do novega leta jih namreč nismo odplačevali). Po izračunu posebne komisije, ki jo je imenoval kolegij direktorja, je

bilo izgube 57.530 N din in ne 0,5 milijona N din. Seveda tega niso hoteli upoštevati, ker bi jim bilo tako težje priti-skati na družbo oz. opravičevati poslovanje podjetja kot celote oz. zahtevati nove ugodnosti.

Pred začetkom obratovanja hotela je imela uprava enako število zaposlenih kot kasneje. Namesto, da bi pomagali hotelu in ga ne bi še dodatno obremenjevali, saj so letne anuitete visoke, so ga obremenili še z 0,25 milijona N din letno za stroške uprave in 0,24 milijona N din letno za stroške izgradnje hotela (zagonski stroški, osebni dohodki in razni drugi stroški pred začetkom poslovanja). Tako je kril hotel petino vseh stroškov za upravo podjetja. Morda je ob tem zanimivo, da je imel v centralnem delavskem svetu le dva od 25 članov, da ni nobenega njegovega člana v petih odborih in dveh komisijah centralnega delavskega sveta, čeprav jih dela tu skoraj desetina od vseh zaposlenih v podjetju. Takšnih obremenitev je bilo še veliko. Hotel je moral plačati npr. 9000 N din za regulacijo Kokre. Podjetje je namreč sklenilo takšno pogodbo, in to na osnovi vrednosti osnovnih sredstev po zaključnem računu iz leta 1968, ko hotela še ni bilo.

Ko so iskali vzroke, ki bi jim omogočili mojo odstranitev z delovnega mesta (ker pač nisem pristal na umetno prikazovanje velikanskih izgub), so si izmislili moje neupoštevanje samoupravnih odločitev...

Takoj moram razčistiti, kaj pomeni samoupravljanje v podjetju Creina. Vedeti je treba, da je pomočnik direktorja in član direktorjevega kolegija po 26. čl. statuta podjetja poleg direktorja podjetja individualni izvršni organ podjetja, je pa tudi obenem predsednik delavskega sveta podjetja. Zaradi tega se še ni zgodilo, da delavski svet ne bi sprejel stvari, ki jih je že vnaprej določil kolegij. Naj povem, kako se je končala na delavskem svetu moja zahteva, da je treba popraviti napačno izdelan zaključni račun za leto 1970. Posebna komisija, v kateri sem sodeloval, je ugotovila nepravilnosti. Razprava na delavskem svetu se je končala s kratko pripombo pomočnika direktorja in predsednika DS: »S tem se ne strinjamo!« Zaradi tega je ostal zaključni račun takšen kot je bil, ne da bi DS o ugotovitvah komisije glasoval.

Obdolžen sem bil samovoljnega premeščanja delavcev. V tem je zrno resnice, vendar bi bilo treba povedati, da je bilo to v nujnih primerih, ko bi povzročil škodo, če bi čakal na sestanek komisi-

je. Če mora natakar v vojsko, pač ne more ostati njegovo delovno mesto nezasedeno. Očitno so mi, da delavci zapuščajo hotel zaradi mene. Sestanek kolektiva 25. 5. 1971 tega ni potrdil. Kljub mojim večkratnim zahtevam, da je treba misliti na stanovanje za delavce, ni nihče ničesar uredil. Za veliko fluktuacijo sedaj obtožujejo mene in pri tem pozabljajo, da se od 77 članov kolektiva kar 40 vozi v službo v Kranj. Je treba iskati vzroke, če človeku ob velikem pomanjkanju gostinskih delavcev drugo podjetje ponudi stanovanje in tako odide iz hotela? Je treba vzroke iskati pri meni?

Ni mi razumljivo, kako morejo obtoževati mene nesamoupravnih odnosov ljudje, ki k temu največ prispevajo! Je normalno, da predsednik DS ignorira 77-članski kolektiv hotela s tem, da ni prestopil praga hotela, da so uslužbenci hotela prvič videli na svojem sestanku direktorja podjetja šele po devetih mesecih obratovanja, da so razpisali volitve v organe samoupravljanja šele po 150 dneh obratovanja, medtem ko bi morali po statutu najkasneje v 60 dneh? Pravijo, da nisem ravnal v skladu z gospodarskim načrtom podjetja. Kako je obtožba privlečena za lase in kakšni samoupravni odnosi vladajo v podjetju, najbolj pove podatek, da delovna enota hotel tega načrta sploh ni dobila, niti ni pri izdelavi sodelovala (dobili smo ga že potrjenega od DS šele februarja in torej o njem sploh nismo mogli razpravljati, čeprav to statut podjetja zahteva).

Kot mi je bilo rečeno ob prevzemu dolžnosti direktorja hotela, naj bi novi hotel v Kranju ustrezal zahtevam mednarodne visoke B kategorije. V skladu s tem sem vodil njegovo politiko. Ravnal sem se po standardih in statutu poslovnega združenja hotelskih podjetij Jugoslavije, katerega člani smo. Tako je združenje izbralo hotel Creina izmed 250 hotelov v državi med 15 najelitnejših, ki jih je posebno priporočalo inozemskim poslovnim partnerjem. Po številnih prireditvah je hotel hitro zaslovel (kaže 20 večjih prireditev v 9 mesecih mojega vodenja na moje slabo delo?). Ko sem prišel v Kranj, mi je direktor podjetja razložil perspektivni plan turističnega razvoja kranjske občine. Iz tega je bilo razvidno, naj bi bila Creina nosilec celotnega turističnega razvoja. Zgradili naj bi nove hotelske zmožljivosti na Jezerškem, Krvavcu, Preddvoru in v Kranju.

Prizadeval sem si, da bi Creina prevzela dom na Krvavcu v skladu z občinskim programom razvoja turizma. Posamezniki v vodstvu pod-

jetja so tudi v tem primeru uspeli z nasprotovanjem skupščini občine Kranj. Poskušali so prevzeti dom na Krvavcu pod pogoji, na katere skupščina občine Kranj razumljivo ni mogla pristati.

Podobno je bilo tudi pri integraciji gostinskega podjetja na Jezerškem. Komisija hotela Creina je ugotovila, da bi bila integracija umestna. Predsednik DS je integraciji nasprotoval. V položaju, ki vlada v Creini, je to pomenilo konec vsake razprave.

Prepričan sem, da hotel lahko posluje takšen kot je,

saj so to dokazali že prvi meseci obratovanja. Seveda je to nemogoče, če prizadevanjem mladega kolektiva (večini je to prva zaposlitev) mečejo polena pod noge najodgovornejši v lastnem podjetju.

Ob svojem primeru sem spoznal, zakaj združevanje gostincev v kranjski občini ne more uspeti. S posamezniki v Creini res ni mogoče delati. Iz lastnih izkušenj lahko sedaj trdim (ko sem prišel v Kranj pred dvema letoma, tega nisem mogel razumeti), da so se ostale gostinske organizacije ognile precejšnjim težavam, ko niso bile pripravljene sodelovati s podjetjem Creina takšnim kot je, t. j. z vodilnimi ljudmi v njem.

Boris Lieber

TELEGRAMI

aktivna moč v najmodernejšem

pralnem sredstvu

samo novi mixal ima aktivno moč

novi mixal te dni

pri vašem trgovcu

»zlatorog« maribor

Nezadovoljstvo nad Transturistom

V pisni informaciji o turističnem prometu, poslovanju gostinskih podjetij in problematiki letošnje turistične sezone v radovljški občini, o čemer so na sredini seji razpravljali odborniki obeh zborov radovljške občinske skupščine, med drugim piše:

»Največji problem v občini pa predstavlja stanje v podjetjih Transaurista v Bohinju. To je verjetno danes osnovni problem našega gostinstva v občini. Dobro so poznane prilike in stanje Šport hotela na Pokljuki, ki je zaprt in ne obratuje že od leta 1970. O tem je bilo v naši javnosti dosti kritike prav v letošnji sezoni. Neodgovorno je pustiti objekt kot je Šport hotel, ki je bil zgrajen šele v letu 1948/49, propadu, tako da sploh ni sposoben za obratovanje. Enako pot pa grede žal tudi ostali objekti na Pokljuki.

Tudi s stanjem gostinstva, upravo posameznih objektov in poslovanjem v Bohinju ne moremo biti zadovoljni. Tako stanje so ugotovili naši občinski organi, tako stanje pa je ugotovila tudi posebna republiška komisija. Če že izznamemo samo gostinsko poslovanje v hotelih Transturista, je prav gotovo

točna ugotovitev, da so organizacijsko in kadrovske daleč za ostalimi gostinskimi grupacijami ter da je upravljanje samih hotelov in okoliščine za turistični kraj kot je Bohinj neprimerno. Menimo, da je osnovna naloga podjetja Transturista, da ugotovi dejansko stanje v svojih obratih ter skuša ta problem začeti reševati takoj, ker je prav od tega odvisen nadaljnji razvoj Bohinja, za katerega smo vsi odgovorni...

Ze pred razpravo o turističnem prometu je bilo na seji postavljeno vprašanje, kako je s hotelom na Pokljuki. Odborniki so izražali nezadovoljstvo, ker je podjetje Transturista dopustilo, da je v hotelu nastajala škoda in da objekt niso vsaj primeroma zavarovali. Opozarjali so, da je treba najti krivca, ki je bil odgovoren za poslovanje in vzdrževanje hotela in ga kaznovati. Podobne razprave pa so bile tudi, ko je bila na dnevnem redu točka o turističnem prometu. Zahtevali so, da je problem Šport hotela na Pokljuki treba čimprej rešiti in se strinjali, da je treba čimprej razpravljati tudi o programu podjetja Transturista v Bohinju in na Pokljuki oziroma nasploh v radovljški občini. A. Ž.

Lep dan smo preživel

Pred štirinajstimi dnevi so delavci Gorenjske predilnice iz Skofje Loke praznovali dan kolektiva. Povabili so tudi nas, ki smo nekoč delali v tej tovarni — upokojence. Najprej so nam razkazali nove obrate in novo proizvodnjo, nato pa smo imeli v menzi zakusko. Vsak upokojenec je prejel tudi darilo:

kilogram volne iz nove proizvodnje Gorenjske predilnice.

Popoldne smo se zbrali na škofjeloškem gradu. Skupaj s člani kolektiva smo imeli piknik. Preživel smo lep dan, za kar se vodstvu in delavcem Gorenjske predilnice najlepše zahvaljujemo.

Upokojenci

Še dolgo brez odgovora?

Ze dalj časa so vaščani iz Enakovnega pri Križah, ki so s samoprispevkom pomagali zgraditi vodovod do njihovega naselja, več kot nezadovoljni. Skoraj nove napeljave ne dajejo dovolj vode za 60 gospodinjstev. Na komunalno podjetje Tržič sta krajevna skupnost in krajevni odbor SZDL Križe pred časom naslovila vprašanje preskrbe za vodo, a od tam nobenega odgovora.

Zato je občinski odbornik s tega območja Franc Dolinar javno povprašal direktorja komunalnega podjetja Tržič o naslednjem:

— ali je res, da je vode v tem zajetju dovolj, da pa od teka neizkoriščena

— zakaj Komunalno podjetje to vodo občasno zapira — ali je res, da cevi puščajo

— zakaj komunalno podjetje kljub občinskemu odloku še ni namestilo števcov za vodo in se zato le-ta uporablja nekontrolirano

— ali je res, da to vodo uporablja tudi cevna Rog — kaj menijo v Komunalnem podjetju, kdo bi bil odgovoren, če bi prišlo v nasebju do požara, pa bi iz hidrantov ne pritekla voda?

Odbornikom je direktor komunalnega podjetja zagotovil, da dobe odgovor lahko »že jutri«.

Nas v temle trenutku zanima le, zakaj se zde Komunalnemu podjetju prizadebi občani in krajevni društveni faktorji tako malopomembni, da tudi oni niso mogli dobiti odgovora »že jutri«. Sicer pa tudi nas zanima tale »jutri«, kako se bodo izvlekli komunalci.

-ok

Akcijski program občinske skupščine Tržič sprejet

Ocena gospodarskih gibanj in družbeni dogovor s kulturno skupnostjo

Nedvomno so doživeli tržiški občinski odborniki prijeto zadoščenje, da se njihova prizadevanja uresničijo po programu, ko so bili obveščeni, da je vseh 19 sklepov prejšnje seje skupščine bilo uresničenih. Osrednja točka torkove seje je bil pretres akcijskega programa skupščine občine Tržič za področje gospodarstva in komunalne dejavnosti. Prvotni predlog tega programa sta že pred tem obravnavala občinski komitee zveze komunistov in svet za gospodarstvo pri občinski skupščini, ki sta neodvisno drug od drugega ugotovila pomanjkljivosti predvsem v tem, da je le-ta preveč načelen in vsebuje premalo konkretnih nalog za ustrezno akcijo. Svet sicer ni zavrnil predloga akcijskega programa, zahteval pa je dopolnitve, zlasti glede konkretnih nalog in ciljev ter določitev nosilcev nalog in rokov izpolnitve. V tako izpolnjenem predlogu so pomembni predvsem sklepi:

— o disciplini pri proračunski potrošnji

— o doslednejšem izvajanju davčne politike, ki naj čim bolj onemogoči osebno izkoriščanje, neupravičeno bogatenje ter poglobljanje socialnih razlik

— o splošni potrošnji, kjer občina lahko vpliva kot stabilizator

— o nalogah, ki zadolžujejo direktorje gospodarskih delovnih organizacij (stabilizacija, izboljšanje likvidnosti, izdelava srednjeročnih in dolgoročnih programov glede na usmeritev podjetij)

— o sanaciji tržiškega kmetijstva

— o doslednem spoštovanju samoupravnih sporazumov v delovnih organizacijah

— o stanovanjski politiki in o kadrih

Da ne bi ostalo zgolj pri besedah in lepih sklepih, je odbornik Marijan Dolinar predlagal, naj nosilci akcij vsake tri mesece poročajo o svojem delu in premikih.

Odborniki so razpravljali tudi o poročilu o gospodarskem gibanju v občini v prvem polletju 1971. Ugotovili so, da se inflacija stroškov žal nadaljuje, da pa je ugodno za tržiško gospodarstvo vsaj to, da je porast osebnih dohodkov večji od inflacijskih stroškov, da je torej tu le tudi večji delež produktivnosti. Več je tudi sredstev za akumulacijo. Tržiško gospodarstvo ne bremenj devizne državne ekonomije, saj precej več izvaž kot uvaž, čeprav je izvoz v času padcev in rasti posameznih valut na svetovnem tržišču na meji

rentabilnosti. Vznemirljiv pa je tudi odliv delovne sile iz občine, čeprav je vseskozi čutili pomanjkanje delavcev. Sicer pa je svet za gospodarstvo od občinskih strokovnih služb zahteval še podrobnejše analize o vseh tistih gospodarskih organizacijah, ki ne uspevajo najbolje.

V nadaljevanju seje so odborniki razpravljali o proračunu, skladih in sredstvih občine v prvem polletju 1971 in ugotovili, da se tako dohodki kot izdatki gibljejo v skladu s predvidevanji.

Odborniki so tudi sklenili družbeni dogovor s temeljno kulturno skupnostjo Tržič glede financiranja kulture v letih 1971 in 1972, s tem pa so tudi izpolnjeni pogoji za družbeni dogovor s republikanskim izvršnim svetom, ki za dejavnosti na področju kulture v občinah odstopa del lastnih sredstev.

Sprejem novega odloka je odmrnil cene nekaterih živil, stanarin, storitev in obrtnih izdelkov, komunalnemu podjetju pa so odborniki izglašovali pravico, da s 1. oktobrom dvigne cene za pobiranje in odvoz smeti (v gospodinjstvu za 100%, čeprav je bila zahteva podjetja še precej večja — 175%). — ok

Popravek

V 71. številka Glasa je bilo na 5. strani pod sliko gradbišča v Kranjski gori nepravilno napisano, da novi hotel Gorenjke v Kranjski gori gradijo delavci SGP Sava z Jesenic. Novi hotel Gorenjke gradi namreč gradbeno podjetje Gradis z Jesenic. Za ne ljubo napako se opravičujejo.

Gospodarstvo na dobri poti

»V prvem polletju 1971 so gospodarske organizacije občine Kamnik ustvarile 31 odstotkov več celotnega dohodka kot v enakem lanskem obdobju. K povečanju je največ prispevalo področje industrije in obrti, čeprav relativno najvišjo rast prikazuje kmetijstvo in trgovina...«

Tako je zapisano v Analizi poslovnega uspeha delovnih organizacij kamniške občine za obdobje januar — junij.

Odborniki občinske skupščine Kamnik, ki so v četrtek razpravljali o gibanju gospodarstva, so ocenili, da se gospodarstvo občine še naprej ugodno razvija. Na vseh področjih je zabeležen napredek. Število zaposlenih se je povečalo za 283 delavcev. V šestih mesecih so gospodarske organizacije ustvarile 39.837.000 din dobička, od tega največ industrija.

Nadalje so na seji skupščine poslušali Informacijo o poslovanju Rudnika kaolina Črna, ki je že več mesecev pod prisilno upravo. V rudniku gre očitno na bolje. Povprečni mesečni dohodek rudarjev znaša 1465 din. Na seji so sklepali tudi o podpisu sporazuma o načinu kritja primanjkljaja sklada skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov. Na občino Kamnik odpadajoči del primanjkljaja znaša 130.264 din.

Republiškimi organom bodo poslali več pripomb na teze o starostnem zavarovanju kmetov. Menijo, da lastništvo kmetije ne bi smelo biti kot pogoj za pridobitev pokojnine. Predvidevano je namreč, da bi moral kmet prej izročiti posestvo nasledniku in šele nato bi lahko užival pokojnino.

Odborniki so soglasno sprejeli odlok o zazidalnem načrtu severnega dela Perovo in sklep o urbanističnem delu zazidalnega načrta Novega trga.

J. Vidic

Na cesti nisi sam

V sredo zvečer je bila v konferenčni sobi skupščine občine Jesenice redna seja, članov občinske komisije za vzgojo in varnost v prometu. Člani komisije so se največ menili o organizaciji in poteku 3. jesensko-zimske prometno-preventivne akcije Na cesti nisi sam. Akcijo bo pripravila občinska komisija za vzgojo in varnost v prometu, potekala bo od 15. oktobra do 31. januarja.

Na seji so sprejeli zelo temeljito pripravljen in izdelan okvirni program akcije, v katero bodo vključili tudi postajo ljudske milice Jesenice, UJV iz Kranja, člane AMD Jesenice in ZSAM Jesenice, občinski odbor RK, osnovne šole v jeseniški občini, DPM, predvsem pa delovne organizacije, katerih člani se kakorkoli vključujejo v promet na cestah.

Namen akcije je vzgojni in preventivni: opozarjali bodo voznike motornih vozil na nevarnosti na cestah, ki so večje posebno še ob spremenjenih vremenskih razmerah, priporočali voznikom redne in vestne tehnične preglede njihovih vozil, vzgajali članstvo in v okviru šolske prometne vzgoje govorili o varnosti v prometu. Za šolsko mladino in za vse, ki se s svojimi vozili vključujejo v promet na cestah, bodo priredili predavanja in prikazali več filmov. Na vidnih mestih ob cesti in v delovnih kolektivih pa bodo izobesili letake, ki bodo opozarjali na nevarnosti na cestah.

Program akcije so pripravili zelo skrbno, poskrbeli pa bodo, da se bo v akcijo Na cesti nisi sam vključilo kar največ voznikov. Vsi bi se namreč morali končno zavedati, da jesensko deževje in zima prinašata s seboj meglo, poledico in s tem tudi težjo vožnjo in večjo nevarnost na cesti.

Ob koncu seje so podprli predlog Avto-moto društva Jesenice, da prejme Franc Trampuš, dolgoletni aktivni član, odlikovanje in se zmenili, da bodo plaketa Vzorni voznik podelili 15. oktobra v sejni dvorani občinske skupščine.

D. Sedej

TELEGRAMI

aktivna moč premaga vso umazanijo

samo novi mixal ima aktivno moč

novi mixal te dni

pri vašem trgovcu

»zlatorog« maribor

ISLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

OPERA SEZONA se bo začela s praznikom, kakršnega v ljubljanski operni hiši se ni bilo. Vilma Bukovčeva, Rudolf Francel in Samo Smerkolj, torej trije najvidnejši umetniki in nosilci opernega repertoarja, bodo vsi hkrati v uprizoritvi Puccinijeve TOSCE proslavljali 25-letnico umetniškega delovanja. Tosca, Cavaradossi in Scarpia bodo v njihovi vrhunski pevski in igralski zrelosti polno zaživel na našem odru in poželi nedvomno največje priznanje hvalnega občinstva.

Posebno pozornost bo gotovo deležna tudi HOVANŠČINA Modesta Musorskega, saj pomeni njena izvedba v instrumentaciji Dmitrija Sostakoviča za našo publiko popolno novost. Mogočnost zborovskih scen pa je v tej operi še posebno dragoceno.

Slovaški narod je opero Eugena Suchona KRUTNJAVA (VRTINEC) sprejel za svojo nacionalno opero. In prav je, da to — tudi po svetu uprizarjano umetno — spozna tudi naša publika, saj je v njej uglasbena vsa bogata lestvica človeških čustev — od lirčnosti do tragičnosti.

Posebnost in razvedrilo bo prinesla komična Donizettijeva opera VIVA LA MAMA, v kateri se nam bo naš odlični basist Ladko Korošec prvič predstavil v ženski vlogi in s tem gotovo dosegel nov vrh svoje velike pevске in igralske poti.

Pripravljena je tudi uprizoritev novega opusa skladatelja Darijana Božiča — ARES—EROS, ki ga je naša Opera izvedla že v Zagrebu. V letošnji sezoni pa bo seveda tudi ljubljanska publika izkoristila priložnost in si ogledala to najnovejšo slovensko moderno operno delo v imenitni režiji Mileta Koruna in pod avtorjevo taktirko. V operi sodeluje skoraj ves solistični, zborovski in baletni ansambel, ki je domače delo naštudiral s posebno vnamo.

Balet bo občinstvu pokazal najboljšo Egkovo baletno delo JOAN VON ZARISSA, ki na nov, domisel in način obnavlja znano temo o Don Juanu.

V koreografiji prvega romunskega koreografa Olega Danovskega pa bo baletni ansambel oživil in splošno željo naših obiskovalcev najbolj priljubljeno baletno delo Petra Iljiča Čajkovskega — LABODJE JEZERO.

Poleg teh imenitnih stvaritev operne in baletne literature bo ljubljanska Opera ponovila še celo vrsto svojih najboljših uprizoritev iz prejšnjih sezon in s tem ustregla prav vsem okusom in željam občinstva.

Drama SNG začena svojo novo sezono z novim vodstvom in s pomlajenim ansambлом (angažirali so osem mladih igralcev in igralk). Vse kaže, da bo letošnja sezona ena izmed najbolj zanimivih in najbolj privlačnih sezon zadnjih časov.

Repertoar so sestavili iz treh virov: iz klasike, iz sodobne svetovne dramatik in sodobnih izvornih slovenskih del.

Iz klasičnega repertoarja so izbrali Shakespearovega JULIJA CEZARJA, ker je po svojih zunanjih efekti in po zanimivi problematiki današnjemu gledalcu zelo blizu. Poleg tega pa ni bil v repertoarju slovenskih gledališč še nikdar po drugi svetovni vojni. — Igrali bodo tudi znamenito igro francoskega komediografa Molièra SKAPINOVE ZVIJACE. Igra bo spremljala enodejanka IMPROVIZACIJA V VERSAILLESU. — Vsekakor bo velik umetniški dogodek drama španskega pisatelja Calderona SODNIK ZALAMEJSKI. To starodavno igro zadnje čase po Evropi veliko igrajo in sicer zaradi tega, ker se zdi, da je napisana za današnji čas, tako zanimivo in perečo problematiko obravnava.

Iz sodobnega repertoarja bo Drama SNG pokazala svojemu občinstvu znamenito komedijo Bernarda Shawa PYGMALION. A hkrati še tri nove, pri nas neznane, a vendarle zelo zanimive igre: SMRT KRALJEVEGA PROKURATORJA, delo Yorgosa Sevasticogloua, grškega pisca, ki živi v izgnanstvu v Parizu in bo na slovenskem osrednjem odru doživel svojo krstno uprizoritev. Igrali bodo tudi komedijo sodobnega angleškega komediografa Davida Mercerja FLINT in dramo poljskega dramatika Rymkiewicza KRALJ POSTA.

Posebno pozornost bo Drama SNG posvečala domači dramatik. Vse kaže, da bo letošnje leto nekaj zelo zanimivih in mogoče za slovensko gledališko literaturo pomembnih predstav.

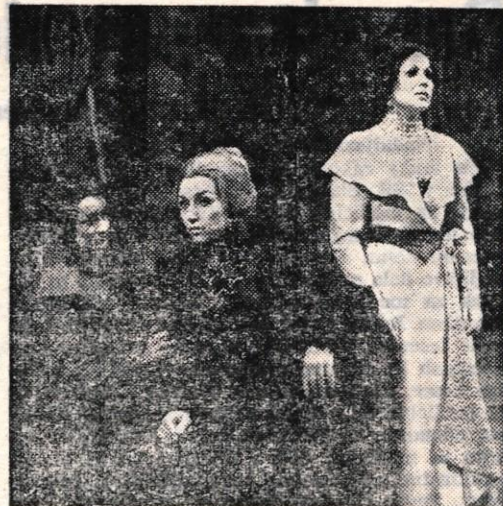
Dominik Smole, eden najboljših dramatikov po Ivanu Cankarju — je ugotovila kritika — je napisal komedijo IGRA ZA IGRO. Napisal jo je po motivih grškega komediografa Aristofana in jo je seveda po svoje preobrazil, zaostрил in zasolil. Komedija obravnava vprašanja vojne in miru. — Primož Kozak, ki je znan po svojih ostrih in domiselnih političnih igrah, bo v letošnjem repertoarju Drame SNG predstavljen z novo dramo. Imenuje se POVRAČEK FILIPA LATINOVIČA. Drama obravnava podobne probleme kakor Cankarjeva farsa Pohujšanje v dolini Sentflorjanski, le da gre za Slovence in slovenske probleme v letih 1970... V okvirnem repertoarnem načrtu je tudi avantgardno delo Dušana Jovanoviča IGRAJE TUMOR V GLAVI IN ONESNAŽENJE ZRAKA.

Mala Drama bo v sezoni 1971/72 delovala nadvse živo. Mala drama se imenuje dvoranica v katero je dostop iz stranskega vhoda. V tej dvoranici so že doslej uprizorili vrsto zanimivih del, ki so dosegla izredne uspehe in tudi ostre kritike. Ampak vsako gledališče mora imeti, tako kakor vsaka pomembna tovarna, svoj laboratorij. In v tem laboratoriju mora preizkušati novino.

Tako bo Mala drama letos preiskusila kar tri nova izvorna slovenska dela, dva pa bo predstavila v bralnem večeru. Organizirala bo tudi krstne predstave dveh francoskih avtorjev. Svoje dejavnosti pa ne bo omejevala samo na dramatiko. Mala drama bi namreč rada postala slovenski eksperimentalni center in zato se zanima že zdaj za vse, kar Slovenci novega predstavljamo v umetnosti. Na področju elektroakustike sta dva Slovence v svetovnem merilu dosegla izredne uspehe. To sta Janez Matičič in Vinko Globokar. Oba bosta sodelovala z delom Male drame. — Mala drama se bo še čisto posebej zanimala za Televizijo in Radio. Televizija in Radio najemata igralce in igralci v svojem prostem času včasih s premajhno umetniško zbranstvom sodelujejo v teh izredno pomembnih množičnih kulturnih ustanovah. Eksperimenti, s katerimi se misli ukvarjati Mala drama, naj bi izboljšali sodelovanje gledaliških umetnikov v slovenski avdiovizualni kulturi. — Mala drama bo dajala svojim umetnikom seveda tudi možnost, da bodo uprizarjali že preizkušena tuja dela in tudi dela iz starejših literatur. Pogoj: nov, svež umetniški izraz v interpretaciji.

KAKO SI LJUDJE NAJLAŽE PRISKRBE VSTOPNICE ZA OPERO IN DRAMO?

Obiskovalci lahko pridejo v Opero in Dramo v okviru abonmajskega sistema, ki jim zagotavlja v sezoni stalni sedež za ogled sedmih predstav v vsaki hiši. Na voljo jim je 14 abonmajev v Operi in še eden več v Drami. Vse, ki doslej iz kakršnihkoli razlogov niso izkoristili abonmajskega obiskovanja našega gledališča, vabimo, da v dneh od 27. septembra do 1. oktobra 1971 obi-

V minuli sezoni je Drama SNG uprizorila tudi »TRI SESTRE« ruskega klasika A. P. Čehova v režiji Jožeta Babiča. Like treh sester so ustvarile Ivanka Mežanova, Iva Zupančičeva, Marija Benkova (na sliki) poleg njih pa so sodelovali še Jurij Souček, Duša Počkajeva, Maks Bajc, Janez Albreht, Tone Slodnjak, Rudi Kosmač, Tone Homar, Ali Raner, Tone Gogala, Vinko Hrastelj in Sava Severjeva. »TRI SESTRE« ostajajo na sporedu tudi v tej sezoni.

ščejo upravno pisarno SNG na Cankarjevi 11/1., kjer si bodo od 9. do 11.30 in od 16. do 19. ure zagotovili ogled dramskih, opernih in baletnih predstav po znatno nižjih cenah kot bodo veljale za sprotne obiskovalce. Za vpis abonmaja zadošča sleherniku osebna izkaznica in takojšnje plačilo prvega obroka. Obroki terjajo za abonma v Operi izdelek v razponu od 18.00 do 5.50 din, za abonma v Drami pa v razponu od 15.00 do 3.50 din. Nikakor torej ni treba naenkrat pregloboko seči v žep, saj je moč celotno plačilo abonmaja porazdeliti na sedem mesečnih obrokov.

Gornji način aboniranja pa ne velja zgolj za posameznike, temveč ga lahko izkoristijo tudi večje ali manjše grupe delovnih kolektivov, ustanov in tovarn z enakimi ugodnostmi.

Ce pa kaki taki kolektivni grupi ne bi bilo po volji, da bi bila prisiljena obiskati vse predstave abonmajskega sistema, temveč bi se rada odločila za one, o katerih gre glas, da so najboljše ali najprivlačnejše, sta vodstvi obeh hiš (Opera SNG — Zupančičeva 1, Drama SNG — Erjavčeva 1) pripravljeno organizirati obisk skupin le pri izbranih predstavah prav tako priznavajoč znaten popust na siceršnje cene vstopnic.

Obe gledališči sta pripravljeno uprizarjati svoje predstave za kolektiv, ki lahko sam ali v povezavi z drugimi do kraja napolni gledališko dvorano. Spet možnost cenejšega obiska gledališča!

Obe gledališči, kar velja predvsem za Dramo zaradi njene večje mobilnosti in pogosto manjših odsko tehničnih zahtev, nadalje računata z možnostjo, da bi obiskali čimveč slovenskih krajev. Priporočamo vsem kolektivom, ustanovam in tovarnam, ki žele svojim delavcem pripraviti dobro gledališko predstavo na odru domačega kraja, naj čimprej pošljejo svojega predstavnika zaradi potrebnega dogovora ali naj vzpostavijo vsaj pismeni stik. Slovensko narodno gledališče iz Ljubljane je pripravljeno!

Z razstave Restavratorska dejavnost Gorenjskega muzeja v letu 1970—1971. Razstava bo odprta do 1. oktobra. — Foto: F. Perdan

Dan prosvetnih delavcev

Temeljna izobraževalna skupnost Kranj prireja v soboto, 25. septembra, dan prosvetnih delavcev občine Kranj. Prireditelj bo pod pokroviteljstvom predsednika skupščine občine Slavka Zalokarja. Dopoldne se bo v dvorani kina Center odvijal delovni program srečanja prosvetnih delavcev. Več kot petstotim prosvetnim delavcem bo najprej spregovoril pokrovitelj. O družbenopolitičnih vprašanjih sedanjosti in o vzgoji mladih ljudi bo govoril Vinko Hafner, podpredsednik IS Slovenije, o uresničevanju novih smeri v našem šolstvu pa Miro Lužnik z zavoda za šolstvo SRS. Ob tej priložnosti bodo 36 prosvetnim delavcem za njihovo pedagoško delo podelili nagrade.

V galeriji Prešernove hiše v Kranju je razstava keramičnih del Johanne E. Slezak iz Švice. — Foto: F. Perdan

Razvojna pot službe medicine dela na Gorenjskem

(Ob III. jugoslovanskem kongresu medicine dela)

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Po izidu zakona o organizaciji zdravstvene službe v SR Sloveniji so leta 1968 formirane službe za medicino dela v Zdravstvenem domu Jesenice in Kranj. Služba medicine dela v Zdravstvenem domu Jesenice ima danes dispanzer za medicino dela na Jesenicah in v Radovljici in oddelek za medicino dela pri Obratni ambulanti Železarnice Jesenice, ter Obratno ambulanto Železarnice Jesenice, Železniško obratno ambulanto na Jesenicah in obratne ambulante v podjetjih Veriga Lesce, Elan Begunje in Plamen Kropa. Služba medicine dela v Zdravstvenem domu Kranj ima dispanzer za medicino dela v Kranju, ambulanto za medicino dela v Skofji Loki in Trzinu ter obratne ambulante v tovarnah Iskra, Tekstilindustrija, Sava, Planika, Gorenjski predilnici, Jelovici in gradbenem podjetju Gradis Škofja Loka, Bombažni predilnici in tkalnici Tržič in Peku Tržič. V sestavi službe medicine dela Zdravstvenega doma Jesenice in Kranj so tudi ambulante za preglede športnikov, živorcev, preglede voznikov motornih vozil in nabornikov. Poleg tega imata službi medicine dela Jesenice in Kranj strokovni nadzor nad pristojnimi zdravniki manjših delovnih organizacij, ki nimajo lastne obratne ambulante.

Od leta 1968 v Zavodu za zdravstveno varstvo Kranj ni več dispanzerja za medicino dela z ambulanto dejavnostjo, temveč zavod vrši le dejavnost iz področja medicine dela, ki imajo medobčinski, tj. regionalni pomen za celotno gorenjsko medicinsko regijo.

V službi medicine dela na Gorenjskem je danes zaposleno 27 zdravnikov in 46 drugih zdravstvenih delavcev. Med zdravniki je 7 specialistov za medicino dela in 7 zdravnikov z dvosemestrnim podiplomskim tečajem iz medicine dela. V študijskem letu 1971/72 bodo tak tečaj obiskovali predvidoma še 4 zdravniki iz službe medicine dela na Gorenjskem.

Na Gorenjskem je bilo ob koncu 1970. leta zaposlenih 65170 zavarovancev, od tega največ v tekstilni industriji, elektro industriji in metalurgiji. Na področju Gorenjske dela približno 17000 delavcev na delovnih mestih, ki so po zakonu deklarirana kot delovna mesta, kjer je večja nevarnost poškodb in zdravstvenih okvar.

Z organizirano službo medicine dela na Gorenjskem je preko dispanzerjev za medicino dela, obratnih ambulant in pristojnih zdravnikov v delovnih organizacijah zajetih z aktivnim zdravstvenim varstvom približno 50 % delavcev.

V letu 1907 je v dispanzerjih za medicino dela in obratnih ambulantah na Gorenjskem bilo opravljeno 25700 preventivnih pregledov.

V zadnjih desetih letih so zdravniki službe medicine dela na Gorenjskem obiskali okrog 400 industrijskih, obrtnih in drugih delovnih organizacij na Gorenjskem, pri čemer je bilo pregledano 20000 delovnih mest in opravljeno 10000 objektivnih meritev in preiskav.

Zavod za zdravstveno varstvo Kranj vodi že od leta 1952 register prijavljenih poklicnih bolezni na Gorenjskem. Zanesljivo je, da je to najstarejši sistematični register poklicnih bolezni v celi Jugoslaviji.

Od 1952. do 1970. leta je na področju Gorenjske bilo uradno obvezno prijavljeno 1550 poklicnih bolezni, od tega približno odpade 30 % na poklicne prašne bolezni dihal, 20 % na poklicne zastrupitve, 20 % na poklicne bolezni kože, 15 % na poklicne okvare sluha, 5 % na vibracijsko bolezen in 1 % je poklicnih nalezljivih bolezni. Na vse ostale druge poklicne bolezni za katere je obvezna prijava, je v tem času odpadlo 9 %. Največ prijavljenih poklicnih bolezni je bilo iz črne metalurgije (30 %), tekstilne industrije (30 %), elektro industrije (10 %), kovinske industrije (10 odst.), lesne industrije (2 %), živilske industrije (5 %), kemične industrije (3 %), industrije usnja in obutve (2 %). Na druge panoge odpade le 8 % prijavljenih poklicnih bolezni v tem obdobju.

Služba medicine dela na Gorenjskem je vključena v strokovno delitev dela v gorenjski regiji, v Sloveniji in v Jugoslaviji. Dokler v SR Sloveniji ni bilo še Inštituta za medicino dela kot republiškega, strokovnega, organizacijskega in metodološkega vrha službe medicine dela, so dispanzerji za medicino dela in obratne ambulante opravljale strokovna dela, ki po svoji zahtevnosti sodijo v pristojnost republiške institucije. Tako je službo medicine dela na Gorenjskem danes možno občutiti ne le v republiškem, temveč v zveznem merilu.

Zaznavni so uspehi obratne ambulante Železarnice Jesenice pri proučevanju fiziologije in patologije dela v metalurgiji, predvsem pri proučevanju kroničnega bronhitisa. Dispanzer za medicino dela v Radovljici uspešno dela na področju akustične travme in toksikologije epoksidnih smol. Obratna ambulanta Sava Kranj je iniciator in prvi organizator fiziologije dela na splošnem delu Gorenjske, medtem ko ima obratna ambulanta Tekstilindustrija Kranj vidne uspehe na področju skrbi za žene — delavke v tekstilni industriji. Dispanzer za medicino dela v Kranju proučuje profesionalno patologijo v tako imenovanih paraindustrijskih panogah, tj. v gozdarstvu, kmetijstvu, obrti in pri delavcih, ki so zaposleni v živilski stroki.

Služba za ekologijo dela v dispanzerju za medicino dela Zavoda za zdravstveno varstvo Kranj in Železarni Jesenice je povezana z vsemi ekološkimi službami SR Slovenije v solidno, strokovno in operativno telo, ki lahko opravi praktično vse ekološke meritve in analize. Izdelana je kartoteka zdravju škodljivih delovnih mest za vsa podjetja na Gorenjskem, ki imajo več kot 50 zaposlenih.

Laboratoriji za preiskavo biološkega materiala v službi medicine dela na Gorenjskem so povezani s toksikološkim laboratorijem Zavoda za varstvo pri delu Ljubljana in s toksikološkim laboratorijem oddelka za poklicne bolezni Inštituta za medicino dela JAZU v Zagrebu.

Rezultati strokovnega raziskovalnega dela zdravnikov in ustanov službe medicine dela na Gorenjskem so bili v zadnjih desetih letih objavljeni v 40 publikacijah strokovnih časopisov SR Slovenije in v 10 publikacijah v strokovnih časopisih izven meja naše republike.

Dispanzerji za medicino dela in obratne ambulante na Gorenjskem imajo zelo dobro vpeljeno specifično patronažno službo na področju zdravstvenega varstva delavcev, ki delajo na zdravju škodljivih delovnih mestih. Služba medicine dela na Gorenjskem ima dobre uspehe na področju zdravstvene vzgoje delavcev v okviru splošne in varnostne vzgoje. Zdravstveni delavci iz obratnih ambulant in dispanzerjev za medicino dela so redni predavatelji na uvajalnih tečajih in na poklicnih, srednjih in višjih strokovnih šolah.

Po ustanovitvi Inštituta za medicino dela pri Kliničnih bolnicah v Ljubljani v letu 1970 so trije zdravniki — specialisti za medicino dela iz Gorenjske stalni zunanji strokovni sodelavci inštituta.

V času od 1964. do 1966. leta je na Gorenjskem bil sedež upravnega odbora Sekcije za medicino dela Slovenskega zdravniškega društva. V zadnjih osmih letih ima gorenjska služba medicine dela svojega predstavnika tudi v upravnem odboru Združenja za medicino dela SFRJ.

Ob III. Jugoslovanskem kongresu medicine dela lahko torej zdravstveni delavci službe medicine dela na Gorenjskem ugotovimo, da je bila dosedanja pot organizirane službe medicine dela na Gorenjskem dolga, pestra in kontinuirana. Opravljeno strokovno delo te službe je veliko in plodno. Za uspešno delo v bodoče je potrebno službo medicine dela na Gorenjskem še nadalje kadrovsko, strokovno in materialno razvijati. To je mogoče le ob vsestranski podpori, razumevanju in sodelovanju s celotno zdravstveno službo in z delovnimi organizacijami, katerim je ta služba namenjena.

Dr. Mario Kocijančič

Kako bo v zdravstvu leta 1972?

Na Zavodu za zdravstveno varstvo v Kranju zaključuje program zdravstvenega varstva za gorenjsko regijo za leto 1972. Program obsega oceno števila prebivalstva po posameznih skupinah, odstotek in strukturo zavarovanih oseb, vitalno statistične podatke, ugotovljene bolezni v ambulantah in vzroke umiranja za leto 1970.

Novost pri izdelavi letošnjega programa je v tem, da je bilo možno dobiti podatke tudi za druge regije. Na ta način bo lažje razumeti nekatera odstopanja v organizaciji ali v kvantifikaciji zdravstvene dejavnosti na Gorenjskem glede na predloge republiškega zavoda za zdravstveno varstvo. Če bi že prej imeli te podatke, bi

lahko bolj odločno zavržali neutemeljene obtožbe, ki so letele na zdravstveno službo, kadar so naša dejavnost primerjali z drugimi regijami. Zato pa letos manjkajo podatki komunalnih zavodov za socialno zavarovanje v Sloveniji o tem, kako se sredstva trošijo po posameznih postavkah. Prav bi bilo, če bi bili znani vsaj podatki za prvo polletje 1971. Tako pa bodo tisti, ki naj program zdravstvenega varstva potrdijo (občinske skupščine, predstavniki skladov zavarovanja) imeli dokaj težko odločitev: ali potrditi tak program kot je predloženo ali morda nekatere službe še ojačati, ker to zahtevajo potrebe in je tudi dovolj sredstev, da bi jih lahko uvedli.

ali pa morda nekatere dejavnosti ukiniti, čeprav so potrebne, a ni za to potrebnih sredstev.

Zdravstvene storitve imajo svojo ceno izraženo v faktorjih. Vrednost faktorja še ni znana. Izračunali jo bodo, ko bo potrjen samoupravni sporazum in sprejet družbeni dogovor.

Osnove načrtovanja za preventivno in kurativno dejavnost zdravstvenega varstva prebivalstva na Gorenjskem so sestavljene za posamezne skupine prebivalstva in tudi po posameznih skupinah bolezni. Ker so za vrsto služb normativni poznani, je že izračunano število pregledov bolnikov, bolezenskih dni ali ležalnih dni v bolnišnici. Iz te

ga tudi ni težko ugotoviti, koliko osebja bi potrebovali, da bi tak program realizirali.

Osebja je dovolj le v splošnem zdravstvu in v zobnih ambulantah. V otroškem varstvu, varstvu šolarjev in mladine pa osebja primanjkuje. Prav tako je premalo osebja v dispanzerju za pljučna obolenja in tuberkulozo ter v dispanzerju za kožne in spolne bolezni ter v mentalno higienem ter nevropsihiatričnem dispanzerju. Se posebno velike potrebe po kadrih so v nekaterih specialističnih ordinacijah kot so ortopedska, kirurška, očesna, internistične ter v ordinaciji za ušesa, nos in grlo. Tudi fizioterapija bi morala biti sposobna sprejeti več pacientov.

Pomanjkanje zdravnikov specialistov je v vsej Sloveniji občutno, po minimalnih normativih jih manjka kar 180. Zelo primanjkuje tudi medicinskih sester.

Tudi za nadzor o zaščiti človeka pred škodljivimi vplivi okolja, za nadzor nad živili, za higieno ter za borbo proti nalezljivim boleznim bo treba več sredstev za več osebja in za aparature. Se prav posebej pa bo treba več posluha za razvoj službe, ki spremlja uspehe dela zdravstvene službe.

Sestavljanje obširnega programa zdravstvenega varstva je zelo zapleteno. To pa toliko bolj, ker se z razvojem družbe menjajo zahteve in tudi možnosti za izboljšanje zdravstvenega varstva. Menjajo se tudi sistemi v organizaciji zdravstvene službe, spremembe so v načinu financiranja itd.

Z verifikacijo zdravstvenih zavodov bodo verjetno še porasle potrebe po številu osebja, kvalifikaciji, prostorih, opremi ter organizaciji zdravstvene službe.

dr. Ana Kraker

Prizadeti v svetu tišine

26. september je dan gluhih in naglušnih. Osnovna organizacija za Gorenjsko s sedežem v Kranju ima okrog 180 članov. Prizadetih pa je mnogo več. Samo na Jeseniškem jih je kakih 100. To dokazuje, da gre za pomemben družbeni problem, ki zasluži ustrezno pozornost. Zlasti še, ker je mnogo prizadetih starejših, ki so npr. po kmetijah cenena delovna sila brez urejenih socialnih in drugih pravic.

Drugače je za mlajše, zakaj po vojni je velika večina mladih šla skozi posebno šolo ustreznega zavoda v Ljubljani in tako prišla tudi do kvalifikacije, zaposlitve in samostojnega življenja, kar jim daje tudi primerno zavezo, da so enakopravni člani družbe.

Za večje vključevanje v družabno življenje bi — kot pravijo na društvu v Kranju — potrebovali ustrežnejše

prostore. Sedaj so kot podnajemniki v manjši sobi v občinski stavbi, kjer se sestanejo trikrat tedensko po dve uri. Mnogi potrebujejo pravno in drugo pomoč pri uveljavljanju svojih pravic in podobno. Če bi imeli večje prostore, bi lahko organizirali širšo klubsko družabnost, predavanja, seminarje in tečaje. Tudi teritorialno bi bilo potrebno najti organizacijske oblike in prostore neke na jeseniškem ali radovljiškem območju, kajti sedanja razdalja ne more oživeti aktivnejšega vključevanja prizadetih.

Sicer pa imajo že sedaj ustrezne oblike družabnosti. Tako imajo v nedeljo, 3. oktobra, predviden izlet v Postojnsko jamo in v Lipico. Mnogi od mlajših se tudi aktivno udeležujejo v družbenem življenju. Odvisno pač od okoliščin, možnosti soječasnega šolanja in od stopnje prizadetosti. Tako je nadvse prizadeveni predsednik te organizacije za Gorenjsko Jože Ribič znan v tiskarni Gorenjskega tiska kot dober ročni stavec in aktiven član kolektiva celo v samoupravnih organih. Janez Stibelj je že 10 let zaposlen v kranjskem podjetju kovinske stroke IKOS in je med najboljšimi delavci. Razen tega je vnet športnik z mnogimi odlikovanji in priznanji pri plavanju, sankanju in drugih disciplinah. S svojim avtom je že prevozil nad 52.000 km prek vse Evrope, in to brez najmanjše nezgode. Uspokojeni Peter Bitenc je z vlakom prepotoval vso Evropo.

Vendar, takih je le nekaj. Večina prizadetih je osamljena z določenimi občutki manjvrednosti po naših kmetijah, z občutkom osamljenosti, daleč od našega humanističnega samoupravnega sistema. Zaslužijo večjo pozornost, kar ne bi smelo biti le ob dnevu gluhih in naglušnih.

K. Makuc

Jože Ribič

Zavest in turizem

Ko sem se brez gob vračal s Srednje Dobrave skozi Otoče proti Posavcu na avtobusno postajo, sta se mi pridružila dva prijazna fantiča, brata. Niti najstarejši še ne hodi v šolo. Brž smo bili prijatelji. Imela sta isto pot, naproti mamiči k Posavcu. Pravila sta, kje je tam Sava za kopanje poleti, kje je vrtinčasta, kje so velike ribe in še več o njihovem vikendu v Otočah, o očku, ki prihaja iz Ljubljane le popoldne in podobno.

V trgovini na Posavcu sem bil nemalo presenečen, ko ju

je prijazna prodajalka ogovarjala v nemščini. Morda zaradi obleke. Ko sta jo vprašala za »Tonic Water« je bila prodajalka pripravljena z »bitte, bitte, gut, gut«, in še spraševala, če iz ostanka dinarjev sme dati bonbon ali kaj drugega. Vse v nemščini. Fantiča sta zijala, vzela, kar je dala, in šla. Verjetno nista niti razumela, v kakšni govorici ju je postregla. Med narodno zavestjo, turizmom, vpludnostjo in zaslužkom je res težko postaviti črto.

K. Makuc

Ni bil Domžalčan

Z Rodice nam piše Anton Zorman. Pravi, da v dopisu Za jabolki še jajca omenjena čistilca oken nista bila iz Domžal, ker

takšnega obrtnika v Domžalah še ni. Pravi, da je menda tak podjetnik za čiščenje izložb in oken v sosednji vasi Trzin.

Rekord na kopališču

Ugodni rezultati letošnje olejske turistične sezone se kažejo tudi v obisku kopališča na Bledu. Med letošnjo sezono so na kopališču zabeležili prek 50 tisoč kopalcev. Tolikšnega obiska niso zabeležili odkar obstoja kopališče.

Res je sicer, da je bilo letos vreme zelo naklonjeno kopalcem, vendar so na Bledu 1963. leta zabeležili še več kopalnih dni kot letos. Takrat so namreč v kopalni sezoni zabeležili kar devetdeset lepih dni.

Zlatoporočenca Markelj

Marjana in Alojz Markelj s Pivke pri Kranju bosta danes s podpisom poročne listine znova potrdila svojo petdesetletno zakonsko zvezo. Visoki jubilej bosta proslavila skupaj s svojimi otroki, vnuki in pravnukinjo. — Sama pravita, da sta poznala v življenju le delo, razvedrila pa je bilo le malo. Obdelovala sta dve kmetiji, Alojz je z ženitvijo k hiši namreč prinesel še svoje posestvo na Podbrezjah. Vendar pa je bilo med obema vojnama kljub temu težko za kruh, saj je bilo pri hiši kar 12 otrok. Zlatoporočenca smo spraševali o veseljih in žalostnih dneh njunega dolgega zakonskega življenja. Največja nesreča ju je zadela, ko je leta 1946 pogorelo gospodarsko poslopje. Veselja pri trdem kmečkem delu res ni bilo vsak dan, vendar pa se Alojz rad spomni časov, ko je napregel zapravljiček, naložil družino in jo popeljal na Podbrezje. Še sedaj ne more skriti, kako rad ima konje. Zato v Markljevem hlevu še stoji konj, čeprav je pri hiši tudi traktor. Z zdravjem se zakonca, ki sta stara 78 in 76 let, ne pohvalita prav zelo, le za vid se pa Marjana Markelj pri 76 letih ne more pritoževati: še vedno lahko bere brez očal. — L. M. — Foto: F. Perdan

Na povabilo predsednika republike Tita, prihaja na prijateljski in neuradni obisk generalni sekretar KP Sovjetske zveze Leonid Brežnjev. Obisk ocenjujemo kot prispevek k izboljšanju medsebojnih odnosov in priložnost za izmenjavo mnenj o številnih problemih mednarodnega političnega dogajanja in seveda tudi medsebojnih odnosov. Kot je izjavil uradni tiskovni predstavnik jugoslovanske vlade, je razvijanje stabilnih in vsestranskih odnosov s Sovjetsko zvezo trajen interes Jugoslavije. Ker bomo o obisku na tem mestu vsekakor še poročali, naj zaključimo to informacijo samo še s kratkim pojasnilom: obisk Leonid Brežnjev je prišel v sredo — je neuraden in prijateljski, to pa z drugimi besedami pomeni, da po vsej verjetnosti ne smemo pričakovati ob zaključku razgovorov posebnega izčrpnega skupnega sporočila, razen tega pa lahko pričakujemo, da bo sovjetsko-jugoslovanski dialog topot potekal za nekoliko bolj zaprtimi vrati kot to morda javnost pričakuje.

Brežnjev v Beogradu

*
 Pozicije dolarja so slej ko prej slabe in majave, to pa je verjetno med drugim direktna posledica (vzroki so kajpak globlji in številnejši) dejstva, da na sestanku desetih najbogatejših držav sveta minuli teden še vedno niso našli skupnega jezika. Medtem ko namreč Američani trdovratno in nepopustljivo vztrajajo na ukrepih, ki jih je sprejel predsednik Nixon, pa ostalih devet bogatih zahteva, da morajo Združene države Amerike devalvirati dolar in odpraviti desetodstotno dodatno takso na uvoz. Sestanek minuli teden ni prinesel nobenih rezultatov in delegati — gre za gospodarske in finančne ministre — so se domenili, da se bodo 26. septembra znova sešli. Malo je verjetno, da bi takrat dosegli sporazum, celo tega ni moč pričakovati, da bi se uspeli zediniti za kompromis, ki bi vsaj približno zadovoljil obe strani. Več kot jasno je, da na tako omejenem prostoru ne moremo v

podrobnosti pojasnjevati krize mednarodnih finančnih krogov (kar smo sicer na tem mestu v minulih tednih vsaj na skopo poskušali), lahko pa povemo, da zahteva deveterica večje forme mednarodnega denarnega sistema in ponovno uskladitev paritete valut — se pravi odnosov med denarjem posameznih držav. Američani se temu upirajo. Deveterica ravno tako trdi, da Združene države hudo enostransko branijo svoje interese in da so z dodatno 10-odstotno takso na uvoz v bistvu nepošteno začeli svoje gospodarstvo. Druga stran kajpak trdi nasprotno. To je, ampak zelo preprosto in hudo skopo orisan, trenuten položaj na mednarodnem denarnem trgu, za katerega je slej ko prej še vedno značilen zelo negotov položaj dolarja.

*
 Med pomembne dogodke minulega obdobja velja kajpak uvrstiti tudi dialog med šefoma Zahodne Nemčije in

Sovjetske zveze na Krimu. Willy Brandt se je vrnil v Bonn očitno zadovoljen in po vsem sodeč je tako čustvo po končanih razgovorih prevladovalo tudi v Moskvi. Med tistimi rečmi, ki sta jih državnik sprejela kot skupna stališča, sodi nedvomno ugotovitev, da bi lahko v Združenih narodih našli mesto obe Nemčiji. Ni dvoma, da je Brandt s svojim obiskom (Brežnjev mu ga bo vrnil, datum pa še ni določen) porušil še eno pregrajo, ki je ločevala vzhod in zahod na tem delu sveta. Tako se odnosi med obema Nemčijama čedalje bolj popravljajo in čeprav je tudi tu (kot skoraj povsod v današnjem tako neusmiljenem svetu) še vedno dovolj kamnov, ob katere se lahko obe strani spotikata, je to, kar so dosegli doslej, vsekakor razveseljivo in vzpodbudno. Tega smo lahko kot evropska država, ki je zainteresirana za zmanjšanje in končno odstranitev napetosti na stari celini, seveda še posebej veseli.

*
 Ob Sueškem prekopu so po trinajstih mesecih miru zopet zagrmeli topovi in rakete. Kot v igri dečkov sta obe strani hkrati pokazali zobe: najprej so Izraelci sestrelili egiptovsko letalo, nekaj dni kasneje pa se je slika ponovila — le da je topot zgrmelo na tla izraelsko letalo. Egiptovske sile so od včeraj v stanju največje pripravljenosti, toda opazovalci menijo, da tega ni treba dramatizirati. Malo je verjetno, da bi se obe strani zaradi dveh incidentov odločili zopet izkopati zakopano (čeprav zgolj začasno) bojno sekuro — in to na pragu zasedanja letošnje Generalne skupščine Združenih narodov v New Yorku.

LJUDJE
 IN
 DOGODKI

Petdeset let Golnika

Institut za pljučne bolezni in tuberkulozo na Golniku je zdravstvena ustanova, ki je v petdesetih letih svojega razvoja pokazala ne samo sposobnost spreminjati najnovejša dogajanja na področju zdravljenja tuberkuloze in je slovela kot vodilna ustanova te vrste v Jugoslaviji, pač pa se je uspešno preusmerila z zmanjšanjem števila tuberkuloznih bolnikov v zdravljenje ostalih bolezni pljučne votline, ki so pri nas v porastu. Tako kot pred leti, ko je bila golniška ustanova vodilna med ustanovami te vrste v Jugoslaviji pri zdravljenju tuberkuloze, je sedaj spet prevzela vodilno vlogo pri zdravljenju ostalih pljučnih bolezni. Ob vsem tem je odveč poudariti vsekakor izjemno mesto Golnika v zgodovini slovenske in jugoslovanske medicine.

ZACETKI ZDRAVILIŠČA GOLNIK

Zdravilišče Golnik je začelo delovati prav v času, ko je bilo pri nas največ tuberkuloze. V letih pred prvo svetovno vojno in po njej je pri nas umrlo na leto 4000 do 5000 ljudi. Bolezen so tako rekoč poznali v vsaki družini. Zdravilišče na Golniku je bilo sprva namenjeno zdravljenju

avstrijskih vojakov, ki so se invalidni in s tuberkulozo vračali s front. Komisija za vračajoče se vojnike — ustanovljena v Ljubljani — kot se je imenovala je za te vojaške izbrala stari grag pod Storžičem. Načrte za popravilo je prekrizalo razsulo stare Avstro-Ogrske, vendar pa je zaradi delovanja komisije prvi bolnik prišel v stare grajske prostore 6. septembra 1919. Prvazprav ustanova ni bila zdravilišče v sedanjem pomenu besede, čeprav je imela naslov Državno zdravilišče pri Trziču. To je bilo prvazprav pribežališče, invalidski dom za izčrpane vojake. Temu primerna je bila tudi oskrba tuberkuloznih bolnikov v starih vse preskromnih prostorih. Zaradi razširjenosti tuberkuloze pri nas pa so se vse bolj ogrevali za to, da bi Golnik postal pravo moderno zdravilišče. Največ zaslug je imel za pravo rojstvo zdravilišča dr. Anton Breclj. Za začetek so adaptirali staro poslopje ob gradu, uredili štiri sobe in bolnike preselili v nove prostore 1. oktobra 1921. Ta datum velja kot dejanski začetek zdravilišča Golnik. Že takoj pa je bilo jasno, da so ti prostori glede na razširjenost tuberkuloze premajhni. Že leto dni kasneje je bila po zamisli arh. Ivana Vurnika

V okviru proslave ob 50-letnici Golnika je bil organiziran tridnevni spominski šahovski turnir v spomin dr. Roberta Neubauerja in dr. Tomaža Furlana. Na turnirju je sodelovalo 14 jugoslovanskih mednarodnih mojstrov, mojstrov in mojstrskih kandidatov. Šahisti so se potegovali za pokal Golnika. — Foto: F. Perdan

zgrajena nova stavba, zaradi finančnih težav pa se je zdravilišče preselilo v nove prostore šele tri leta kasneje.

Do leta 1922 zdravilišče ni imelo niti stalnega zdravnika, pač pa so za bolnike skrbeli splošni zdravniki iz Trziča. Tega leta pa pride v zdravilišče prvi stalni zdravnik dr. Otto Haus, že leto kasneje pa ga je nasledil dr. Neubauer. Njegova zasluga je, da se je zdravilišče Golnik iz okrevališča razvilo v ustanovo za zdravljenje tuberkuloze. V tridesetih letih so tuberkulozo že začeli zdraviti s kirurškimi posegi. Po letu trideset na Golniku že operirajo: sprva lažje operacije, kasneje po

prihodu dr. Lavriča, pa kirurške metode zdravljenja na Golniku prevladajo. S tem pa postane ustanova — v obdobju pred drugo svetovno

vojno — vodilna zdravstvena ustanova za zdravljenje tuberkuloze v Jugoslaviji.

(Se bo nadaljevalo)
 L. Mencinger

Spored prireditev ob 50-letnici Golnika

Sobota, 25. septembra — Nadaljevanje in zaključek šahovskega turnirja.

Nedelja, 26. septembra — Proslava za člane kolektiva Instituta za pljučne bolezni in tuberkulozo.

Torek, 28. septembra — Slavnostna seja Sveta Instituta, Upravnega odbora in Sveta krajevne skupnosti Golnik.

48 Miha Klinar

Aprilsko sporočilo 1941

Predigra

**ZA NAPAD NA SOSEDE
POTREBUJEŠ OLJE, ROPARI!
A MI BIVAMO OB CESTI,
KI K OLJU PELJE**

(Bertolt Brecht, Bericht der Serben)

Zavrtil je tudi staro ploščo o nemški 'miroljubnosti':

»Nemška nacija noče vojne. A stoji s puško ob nogi in je sklenila uresničiti in braniti svoje življenjske pravice. Nemška nacija ve, da jo je svet prikrajšal pri razdelitvi življenjskega prostora in da pri tem ne sme večno ostati. NEMSKO LJUDSTVO STOJI S SLEPIM ZAUPANJEM ZA SVOJIM FUHRERJEM IN ČAKA S TAKIM ZAUPANJEM NA VSE DOGODKE, KI BODO PRISLI.«

To, zadnje je bilo, žal, res in so se tega šele čez šest let zavedeli.

Med govorom je Goebbels omenil tudi bližnji

PODPIS JEKLENEGA PAKTA MED NEMCIJO IN ITALIJO

Dne 21. maja 1939 beremo v Cianovem tajnem Dnevniku:

»Prihod v Berlin. Velike manifestacije, iz katerih je videti, da je toplina iskrena.

Prvi pogovor z Ribbentropom. Glede milanških dogovorov in odločitev se ni nič spremenilo,« je mislil besedilo 'jeklenega pakta', kakršnega so 8. maja sestavili na pogovorih v Milanu.

Besedilo tega pakta se je začinjalo z naslednjimi stavki:

»Nemški Reichskanzler (Hitler) in Njegovo Veličanstvo kralj Italije in Albanije ter cesar Etiopije smatrat, da je napočil čas, da odnose prijateljstva in vzajemne pripadnosti med nacionalsocialistično Nemčijo in fašistično Italijo okrepi s svečano pogodbo. Potem ko je skupno, za vse čase začrtano mejo med Nemčijo in Italijo zgrajen TRDEN MOST za medsebojno pomoč in podporo, sta se obe vladi odločili za novo politiko... za zagotovitev interesov obeh dežel kakor tudi za ohranitev miru v Evropi (AdG 4075 G).«

Ta politika, naglašena v besedilu, se je 'izkazala že za uspešno', kar je bilo s stališča nemškega in italijanskega imperializma zares zaznamovano z imperialističnimi 'uspehi' v Etiopiji, Španiji, s priključitvijo Avstrije in Sudetov ter z likvidacijo CSR, priključitvijo Memla k Nemčiji in Albanije k Italiji. Brez dvoma bi obe državi tako 'politiko miru' tudi radi nadaljevali bodisi z 'diplomatskimi sredstvi', kot je naglašal 2. člen pogodbe, ali pa z vojaškimi, če bi diplomatska sredstva odpovedala.

3. člen, ki je govoril o vojnem zavezništvu med obema državama, je bil za Italijo najbrž precej trd oreh, če se spomnimo Cianovega pisanja o 'slabi oborožitvi italijanske vojske in nepravilnosti Italije na vojno večjega obsega'. Ta nova ugotovitev, ki je morala ostati tajna, je verjetno resničnejša kakor poročilo čefa italijanskega generalnega štaba in državnega podsekretarja generala Parianija, ki je tri dni pred Cianovim obiskom v Berlinu govoril pred fašistično zbornico 'o moči italijanske vojske':

»Devetdeset odstotkov rekrutov je izurjeno s predvojaško vzgojo, tako da so že po prvem mesecu služenja vojaščin sposobni sodelovati na manevrih. Denarna sredstva, ki jih je Duče odredil pred dvema mesecema za pospešitev oborožitve, so omogočila, da bo sedanja mesečna proizvodnja orožja in vojnega materiala v kratkem štirikrat večja.« (AdG, str. 4071, A)

Fašistični general Pariani je govoril tudi o obnavljanju oborožitve italijanske armade z novimi osemmilimetrskimi strojnicami, minometi kalibrov 45 in 8, protitankovskimi 47-mm topovi, o izkušnjah, ki jih je italijanska vojska pridobila pri vojskovanju v Španiji, o 'hitrih' in motoriziranih ter tankovskih divizijah.

»Na podlagi novih odredb ima italijanska vojska več kakor 13 specializiranih divizij in sicer

pet alpskih, tri hitre, tri motorizirane, tri tankovske, nadalje več kakor 51 pehotnih divizij.«

Tako naštevaje je več kot verjetno privlečeno za lase, prav tako kakor naštevaje, kaj še lahko Italija spravi pod orožje: divizije fašistične milice, graničarske in financarske enote, divizije, ki jih lahko rekrutira v Libiji. Ciano je o tem vedel resnico, ki ni bila tako ugodna, kot jo je 'pričaral' Pariani, da bi pred svetom, zlasti pa pred Hitlerjem pokazal moč Italije, skoro enakovredno moči Nemčije.

Sicer pa Nemci tudi ob podpisu 'jeklenega pakta' niso odkrili načrtov za »Fall Weiss«. To sklepam po Cianovih zapiskih v Dnevniku:

»Ribbentrop... zopet poudarja namero in korist Nemčije za zagotovitev daljše dobe miru — najmanj tri leta.«

Tako dobo je potrebovala tudi Italija, da bi se lahko oborožila za svetovni spopad. Če je Ribbentrop res izrazil tako željo, potem Italijanom ni odkril, da se Nemčija pripravila za napad na Poljsko, Ciano pa se je lahko oddahnil ob misli, da bo v treh letih tudi Italija sama sposobna voditi veliko vojno.

»Ribbentrop vztrajno dokazuje korist in smoter, da bi tudi Japonsko povežali v naš sistem.«

Proti komu drugemu kakor proti Rusiji, o kateri je Ribbentrop (po Cianovi trditvi) menil, da je 'slaba in da bi ne mogla nuditi večje pomoči zahodnim demokracijam, čeprav bo na koncu koncev stopila na njihovo stran'.

O tem poroča Ciano v dnevnik takoj za stavkom o Japonski. Torej Ribbentrop še ni začel 'tajnih pogovorov z Rusi' v tem času, kakor trdijo nekateri zahodni publicisti, ki bi radi naprtili odgovornost za razdor med Rusi in Zahodom Rusiji, pri tem pa pozabljajo ali pa namenoma izpuščajo vire, ki trdijo drugače (Cianov dnevnik, Churchillovo kritiko Chamberlainove politike).

Na berlinskem sestanku so govorili tudi o Turčiji.

»Ribbentrop... misli, da je razpoloženje v Turčiji (navsezna na Anglijo) posledica strahu pred Italijo. Na osnovi originalnih turških dokumentov, ki jih je priskrbel naša obveščevalna služba, mu dokežujem, da je TURSKO SOVRASTVO NAPERJENO TUDI PROTI NEMCIJI. Na koncu sem se dotaknil Jugoslavije...«

S tem smo že seznanjeni. Ribbentrop je okleval, Himmler je vzpodbujal za čimprejšnji italijanski protektorat nad Hrvatsko. Tudi Hitler ni nasprotoval, kadar bo napočil 'primeren čas'; bil pa je navdušen nad italijansko namero, da iz Albanije napravijo Italijani trdnjavo, ki bo vladala nad Balkanom.

Dne 22. maja 1939 je bil

VOJASKI PAKT OSI RIM—BERLIN

podpisan. Po členu 3 bi moral sopolpisnik v primeru zapleta 'drugega sopolpisnika v vojno z eno ali več državami' takoj stopiti v vojno zavezništvo in akcijo, združiti vojno gospodarstvo, o čemer je govoril četrti člen pakta, peti člen pa:

»SOPODPISNICA PAKTA (NEMCIJA IN ITALIJA) SE OBVEZUJETA ŽE SEDAJ, DA BI V PRIMERU SKUPAJ VODENE VOJNE SMELI SKLENITI PREMIRJE ALI MIR (z nasprotniki) SAMO S POLNO PRIVOLITVIJO OBEH.«

S tem členom je Hitler hotel prepričati italijansko politiko iz leta 1915 s tretjim členom pa italijansko politiko iz leta 1914 ob izbruhu prve svetovne vojne, torej v letih ko se je zaveznice takratnih centralnih sil (Nemčija, Avstro-Ogrska, Italija, Turčija) spremenila v antantno zaveznico. Zgodovina se bo ponovila, le da v drugačni obliki.

Na tem sestanku v Berlinu so govorili tudi O NOVEM PAPEŽU PIJU XII., ki je bil fašizmu še bolj naklonjen kakor njegov predhodnik Pij XI.

»Himmler je dolgo govoril o odnosih s (katoliško) cerkvijo. Za novega papeža obstaja (z nacistične strani) simpatija... Spodbudil sem ga (Himmlerja), naj vztraja na tej poti in mu dejal, da bi bil SPORAZUM MED REICHOM IN VATIKANOM ZELO KORISTEN TUDI ZA POPULARIZACIJO OSI.«

Tako je zapisal Ciano v svoj Dnevnik.

Papež Pij XII. je bil za fašizem in nacizem zares zelo koristen, saj je tudi pri nas vpregel katoliško cerkev v voz fašizma in s pomočjo katoliške cerkve organiziral pri nas narodnoizdajalsko domobranstvo za boj proti partizanom, zgodovino katoliške cerkve pa omadeževal z novim madežem.

Tudi sedaj, kakor že mnogokrat poprej, je bila cerkev v strahu za 'svojo lastnino', zato njeno nekdanje (in ponekod tudi sedanje) sovrastvo do komunizma, čeprav v moralno etičnem pogledu le-ta hoče uresničiti prav tako skupnolastniško občestvo, h kakršnemu je v moralno-etičnem pogledu stremelo začetno krščanstvo, dokler ni postalo oblast.

SKLENITEV ITALIJANSKO-NEMškega 'JEKLENEGA PAKTA'

je 24. maja pozdravil tudi japonski ministrski predsednik s posebnim telegramom Hitlerju in imenoval ta pakt 'prispevek k pozivu na svetovni mir'. Japonski zunanji minister Aritapa pa je izjavil, da je 'težnja japonske zunanje politike še vedno v duhu pakta proti Kominterni, težeča k iztrebljanju komunizma':

»Sodelovanja Japonske z Nemčijo in Italijo v duhu pakta PROTI KOMINTERNI nova nemško-italijanska pogodba ni spremenila.«

Zahodne države na VOJASKO OS BERLIN-RIM niso uradno reagirale. Tudi Poljska, ki jo je ta pakt še posebej ogrožal, ga je sprejela kot nujno zlo. Pač pa se je

POLJSKA POROČEVALSKA AGENCIJA PAT

čutila dolžno, da sporoči 'poljski' stališče do angleško-francoskih pogajanj s Sovjetsko zvezo:

»Stališče Poljske do pogajanj Francije in Anglije z Rusijo je ostalo neizpremenjeno. Poljska nima vzroka, da bi tem državam bila v oviro, v kolikor bi te ne zahtevale, da sprejme nase nove obveznosti...«

Pod 'novimi obveznostmi' je bila mišljena predvsem sovjetska želja, da bi Poljska spremenila svojo protisovjetsko politiko in v zavezništvo, o katerem so se v Moskvi pogajali, zavzela enako stališče do Sovjetske zveze, kakor ga je do Anglije. Naposled je bila vendar na kocki usoda Poljske in ne v prvi vrsti usoda Sovjetske zveze, ki ni imela skupne meje z Nemčijo.

To sporočilo poljske agencije PAT je bilo objavljeno samo tri dni prej (23. maja), preden sta zahodni veleisli izročili sovjetski vladi

ANGLO-FRANCOSKI OSNUTEK TROJNEGA SPORAZUMA

Ta osnutek je navidezno upošteval nekatere želje Sovjetske zveze:

»1. Velika Britanija, Francija in Sovjetska zveza soglašajo s takojšnjim obrambnim sodelovanjem v primeru, da katera od držav postane cilj kakega evropskega napada.«

Neroden izraz 'cilj evropskega napada' najbrž ni nenameren.

»2. Tri velesile bodo takoj skupaj ukrepale, če se bo kaka podpisnica zapletla v vojno zaradi garancij, ki jih je dala kaki evropski državi.«

Taki državi sta bili lahko samo Romunija in Poljska ali pa Turčija in Grčija, ne pa baltske države, ki niso imele ne angleške ne francoske garancije, sovjetske pa so se iz znanih vzrokov branile. To pa pomeni, da bi Sovjetska zveza morala napovedati vojno Nemčiji, če bi ta napadla Poljsko ali Romunijo. Ker pa nobena od teh držav ni dovolila prehoda sovjetskih armad na fronto z Nemčijo, bi morala čakati, kako se bo položaj razvijal. Hitler, ki je imel že tako in tako dobre odnose z Litvo, pa bi Litvi obljubil Vilno, ki je bila staro jabolko spora med Poljsko in Litvo, ter jo na ta način ali pa z ustrahovanjem pridobil za zaveznico in morda še pred napadom na Poljsko napadel z Litvo Sovjetsko zvezo. V tem primeru bi se 'evropski napad' z diplomatsko govorico spremenil, saj Nemčija in Litva nista Evropa, Litva pa prav tako ni uživala angleške in francoske garancije, torej bi se Angliji in Franciji ne bilo treba zaplesti zaradi nje v vojno z Nemčijo. Tako bi po členu 2 ostala v vojni z Litvo in Nemčijo Sovjetska zveza sama.

Medtem ko je jedel, je vsega preiskala z očmi, vendar pa vmes še vedno ugibala, kaj naj pomeni nenadni in tvegani obisk?

To je bil prvi živ partizan, ki ga je videla od blizu. Čudila se je, da je bil obrit, ovratnik srajce, ki je poživiljal suknjičeve zavihke, pa je bil čist.

Drugače si je zamišljala partizane. Če že ne poveljane, pa vsaj kosmate.

Aleš je pretrgal molk s prostodušnim vprašanjem:

— Ne morete biti napak, ker ste lačnemu dali jesti. Ali pa ste mi postregli le iz strahu?

— Od nas ni šel še nihče lačen. Toda **oba** morava priznati, da dajati partizanom res ni brez nevarnosti, je odvrnila že prisebno. Zdaj je bilo nerodno Alešu.

— Kaj hočemo, tako je pač v teh časih. In pri vas nisem jedel še nikoli.

— Pri nas ne, iz našega skladišča pa morda že.

Aleš je pomislil: v njihovi trgovini naši niso bili še nikoli, ker bi bilo preveč tvegano. Pa tudi potrebe ni bilo. Vedeli so, da k njim zahajajo Nemci, a to še ni pomenilo, da so domači morali biti slabi. Hodili so pač tja, kjer je bila gostilna in nekakšno središče. Morda pa ne bi bilo napak, da izkoristim prav to okoliščino. Če je ženska tako rekla, potem so morda prav na skrivaj res že kaj dali za partizane. Zakaj potem tak strah, ko me je prepoznala.

— Kar pusti. Če vama ni prišlo na misel, kdo bi utegnil priti sem, bo Nemcem še manj! Samo da so glavna vrata zaklenjena.

Koritnik je nekaj trenutkov molčal, ves njegov obraz pa je še vedno izražal presenečenje, ugibanje, strah in začudenje. Alešova nenavadna navzočnost je torej potrjevala govornice, da pride vedno tja, kamor se je namenil. Toda, saj on, Koritnik, nima vzroka, da bi pred kom bežal, najmanj pred partizani. A vendar, zakaj nenapovedani obisk?

— Kako si prišel sem? Nevarno je. Za nas še bolj kakor zate!

Glej ga, je pomislil Aleš, najbolj se boji za svojo glavo. Sicer pa se vsak, le da to kdo bolj pokaže, drugi manj. Kaj bi jo nosil na prodaj, le čemu, ko mu nič ne manjka.

Potem je odgovoril:

— Rekel sem že, da nihče ne bo pomislil na kaj takega. Prav zaradi velike nevarnosti ne. Kar pomiri se!

Ko je videl, da je Aleš jedel in da mu je najbrž že žena povedala, kako je z njim, je Koritnik skušal čimprej zvedeti, o čem sta govorila.

— Pojdimo rajte gor, tu nas vseeno lahko kdo sliši, se ni mogel pomiriti gospodar. Rad bi Aleša še poprosil, naj gre čimprej od hiše, da jih ne bo pahnil v nesrečo, pa je bil še preveč vznemirljen.

— Kar tu ostanimo. Če bo kaj, se od tod najlaže umaknem. Saj ni treba vpiti.

— Ni slab izgovor. Ostaniva vsak pri svojem in tvegajva, kolikor se da brez žrtev.

Koritnik je bil že nestrpen. Čepravno se je z Alešem dalo govoriti, bi dosti rajše videl, da bi odšel.

— Povej že, kaj bi rad. Samo na pogovor nisi prišel?

— Samo zaradi tega. Zato pa, ali je tisto o novih aretacijah res?

— Res sem slišal.

Ni bilo treba nikogar imenovati. Koritnik je takoj razumel. Vendar je Aleš vprašal:

— Komu si to povedal?

— Komu? Filipu vendar. Mar ti ni on tega sporočil?

Aleš tudi zdaj ni hotel biti jasen, kajti Koritniku ni smel odkrivati zvez. Poglavitno je bilo, da je dobil potrdilo o resničnosti Filipovih novic. A zdaj ni vedel, ali je bil tega bolj vesel ali razočaran, kajti na dnu vsega je ležal sum, da si je Filip to izmislil. In če Koritniku o tem ne bi bilo nič znanega, bi hitro našli tistega, ki je izdajal. Ljudje so bili nemara boljše, kot je mislil o njih. Zato je rekel:

— Poglavitno je, da smo to zvedeli in da so ljudje že obveščeni. Hvaležni smo ti za to.

Koritnik je nekaj zamrmral, toda tako, da se je videlo, kako je sam s seboj zaradi tega zadovoljen.

Aleš je moral Koritnika trdnije pritegniti, kajti kdo ve, če nekoč tudi on ne bo znil kje kaj škodljivega, ali pa se morda žena kje zagovori in pohvali s kakšno besedo.

— Kot je videti, vidva lahko dosti zvesta. Bi morda kdaj drugič storila še kaj?

Nalašč ju je pustil, da se bosta sama izrekla za sodelovanje, za rednejše kot doslej.

— Če to lahko, zakaj ne? Kot da sva do zdaj stala ob strani? Toda nihče drug kot ti ali Filip ne sme vedeti tega!

— Seveda. Zato bodita z Nemci prijazna in skušajta od njih izvedeti čimveč. Vsako sporočilo bo koristno. Med njimi niso vsi za Hitlerja... Še več: nihče, tudi Filip ne sme zvedeti, da sem bil tu...

Ko je Aleš sredi noči odhajal, je s seboj vzel tudi nekaj prigrizka. Še bolj pa ga je podžigalo, da bo poslej od tod dobival sporočila.

Naslednji večer sta se sešla s terencem Gorskim in pretresla vse, kar je bilo zanimivega. Aleš je uredil tako, da je prišel tudi Filip. Ta še vedno ni vedel, kdo je bil skrivnostni obiskovalec. Dokazov, da bi bil Aleš, še vedno ni imel, zato je lahko samo ugibal in opazoval.

Spet so govorili predvsem o nevarnostih, ki ogrožajo organizacijo. Potem se je Aleš vprašujoče obrnil k Filipu:

— Že cel teden je minil, onih pa še niso iskali?

Aleš je govoril, ko da bi jih morali, če so bila taka sporočila.

— Mar bi bilo prav, če bi jih? Kaj ni bolje, da je tako? Ljudje se spet pomirjajo!

— Dokler je v zraku taka negotovost, se prav gotovo ne morejo. Zato ne spe doma, je rekel Aleš.

— Morda se pa gestapo samo igra in čaka na ugodnejšo priložnost, je ugibal Filip, ki je nekaj dni prej spet hodil po okolici.

Aleš je vedel za te poti, reči pa ni hotel ničesar. Tudi tega, da je govoril s Koritnikom, ni omenil.

Filip je zdaj napeljal pogovor na nenadnega nočnega obiskovalca, ki ga je bil tako vznemiril.

— Ne morem si misliti, kaj je hotel in kdo bi bil?

Filip je mirno gledal Aleša, kot bi od njega pričakoval, da mu bo pomagal poiskati pojasnilo, a ta se je samo začudil.

— Se pravi, da zalezujejo tudi tebe? Zakaj nisi povedal že prej?

To se je Alešu posrečilo tako neprisiljeno, da se je čudil sam sebi.

— Če je tako, se boš moral umakniti tudi til je še posvaril Filipa.

— Res čudno? Prav tedaj, ko si ti imel obisk, je padel v zasedi partizan. Morda je v tem kakšna zveza? Kaj, če bi na njegovem mestu moral biti jaz? Ali kdo drug? Kaj misliš ti o tem, Gorskij?

ivan jan • mrtvi ne lažejo 6

— Pa ne, da ste komu že kdaj kaj dali?

Koritnica je prikimala in rekla:

— Že večkrat. Mar Filip ni povedal? Ženska je lahko z njim govorila o vsem in odkrito, on pa si tega ni smel dovoliti.

Vendar je bil z odgovorom zadovoljen. Filip torej resnično zahaja h Koritniku. Aleš se ni hotel takoj izdati, Filip pa tudi nikoli ni povedal, kje je dobil kako hrano ali kaj drugega.

— To mi ni znano. Imen si ne pripovedujemo. Tako je bolje za vas. Pravite, da se Filip oglašja pri vas? Koritnica je zdaj še bolj čutila, da Alešu lahko vse pove in tudi pohvaliti se je hotela pred njim, čeravno ni bila videti bahaška. Morda bo to kaj zaleglo, če je prišel k možu zaradi česa drugega.

— Večkrat je tu. Poleg hrane smo mu za vas dali tudi že denar, je rekla. Medtem je v Alešovih očeh hotela razbrati, če res tega ne ve ali pa se samo dela in jo nalašč skuša.

— A, tako. Pa Nemci? Zveste od njih kaj zanimivega? jo je vprašal.

Koritnico je streslo. Zdaj se je začelo tisto, kar ga je prignalo sem!

Zunaj je zaropotalo in Aleš je z desnico segel v žep, kamor je poprej potisnil pištolo. Ženski kretnja ni ušla, zato je zadržano rekla:

— To bo mož. Ne ustraši ga tako, kakor si menel!

Vrata so se odprla in res je vstopil njen mož. Aleša ni zagledal takoj, ker je sedel za vrati, slišal pa je, da se žena z nekom pogovarja.

— Kdo pa te nocoj zabava tako dolgo? je vprašal že med vrati.

Žena je z dolgim pogledom začrtala smer, kjer je sedel Aleš in negotovo rekla:

— Čudil se boš, a menda ti ga ne bo treba predstaviti!

Aleš ga je čakal s pridržanim smehom. Vstal je in desnico spet izvlekel iz žepa. Pripravil se je le za primer, če možak ne bi prišel sam. Medtem ga je Koritnik naglo premeril od nog do glave. Nazadnje so se mu oči ustavile na čednem in zagorelem obrazu, potem pa so spolzele navzdol do pasu, kjer je pod suknjičjem razločil obešeno bombo in tok za revolver.

Tudi brzostrelko v kotu na klopi je opazil. Bila je prav taka, kakršne so nosili Nemci.

— Ti? Pri nas? Pa brez straže in niti vrat nista zaklenila?

Koritnik je stopil, da bi zaklenil, pa ga je ustavil:

Žena je možu pomignila, naj se umiri in mu brez besed hotela dopovedati, da bi Aleš z njim rad govoril, potem pa je šla v omaro še po steklenico vina in jo postavila na mizo. Nalila je in ponudila, a Aleš je srknil samo enkrat, medtem ko je možakar zvrnil kozarec vina na dušek.

Vendar je Aleš kozarec zadržal v rokah, mlasknil z jezikom ter ugotovil:

— Ta kapljica pa ni slaba.

Privoščim si ga še en požirek. Več ga res ne smem, da mi ne zavrti glave. Nisem vajen pijače, je pojasnjeval, kot bi se opravičeval, da ne pije več. — Žena mi je povedala, da ste tudi vi dali že za nas. A slišati je, da se tudi Nemci pri vas dobro počutijo.

Koritnik je ugibal, če je to morda vzrok njegovega obiska. Odkod je prišel, si ni mogel misliti, kajti njegova obleka je bila za gošarja preveč urejena. Najbrž se je kje preoblekel.

Odgovoril pa je:

— Kaj moremo. Gostilno imam in tu se nekateri celo hranijo. Kako naj jih podim, saj nosijo orožje kakor ti? Veliko jih je in imajo vse v rokah.

— Saj ni tako hudo. Lepo zaslužiš, mi se gremo pa vojsko. Nalašč ga je zbedel, da bi videl, kako se bo izgovarjal. Koritnik se je premaknil in začel mencati s prsti kot vedno, kadar se ga je loteval nemir. Aleš pa je nadaljeval:

— Taki kot si ti, mislite, da ste v večji nevarnosti kakor mi v partizanih.

Zdaj je Koritnik očitajoče zrasel:

— Govoriš, kakor da še niso ustrelili nobenega, ki vam je kaj dal. Že zaradi ene marke...

— Saj imamo zdravilo za take reči.

Koritnik je debelo gledal in čakal, da bo zvedel, kaj misli s tem. Aleš pa je mirno rekel:

— Izgineš v gmajno, kot smo mi. Toda tam te pa res lahko pihnejo vsak trenutek.

Aleš je nalašč govoril tako, ker je vedel, da Koritnika nikoli ne bo mogel pripraviti na kaj takega, zato pa bi lahko koristil s čim drugim. Če se ne bo preveč bal? Treba ga bo omehčati. Zdaj je Aleš že vedel, da vsakdo tvega in stori le tisto in toliko, kolikor ga k temu silijo nujnost ali pa spoznanje, zavest in osebni odnos do stvari.

— Ni čisto tako. Tam se lahko umaknete, lahko tudi napadete ali se branite. Nas pa zgrabijo in potolčejo. Kdorkoli je ugovarjal gospodar.

RADIO

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 19.30.

25. SEPTEMBRA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pionirski tednik — 9.35 S pihalnim orkestrom pod vodstvom Francija Puharja — 9.50 Zavarovalnica Sava radijskim poslušalcem — 10.15 Pri vas doma — 12.10 Popoldanski intermezzo — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Po domače — 14.10 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Vesela godala — 14.30 Pojo solisti Zagrebške opere — 15.40 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov — 16.00 Vrtiljak — 16.40 Dobimo se ob isti uri — 17.10 Gremo v kino — 17.50 Klavir v ritmu — 18.15 Mozartova koncerta z našima solistoma — 18.45 S knjižnega trga — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Borisa Franka — 20.00 Večer z napovedovalcem Janezom Kranjcem — vmes ob 20.30 Zabavna radijska igra — 22.20 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pešmijo in plesom v novi teden

Drugi program

13.05 Paleta zabavnih zvo-
kov — 14.05 Glasbeni variete
— 16.05 Jugoslovanski pevci
zabavne glasbe — 16.40 So-
botni mozaik — 17.35 Mozaik
melodij in ritmov — 18.40
Popevke iz studija 14 — 19.00
Pet minut humorja — 19.05
Zvoki za sobotni večer —
20.20 Operni koncert — 21.40
Dve slovenski čembalistki —
22.30 Sobotni večer z našimi
skladatelji — 23.55 Iz sloven-
ske poezije

26. SEPTEMBRA

4.30 Dobro jutro — 8.05 Ra-
dijska igra za otroke — 8.48
Orkestralne skladbe za mla-
dino — 9.05 Koncert iz naših
krajev — 10.05 Še pomnite,
tovariši — 10.25 Pesmi borbe
in dela — 10.45 Naši poslušal-
ci čestitajo in pozdravljajo —
13.30 Nedeljska reportaža —

13.50 Z domačimi ansambli —
14.05 Slovenske narodne v
raznih izvedbah — 14.30 Hu-
moreska tega tedna — 14.50
Kitara v ritmu — 15.05 Z ve-
likimi zabavnimi orkestri —
15.30 Nedeljsko športno po-
poldne — 17.30 Radijska igra:
Strah ob zori — 18.17 Melodi-
je za razvedrilo — 19.00
Lahko noč, otroci — 19.05
Glasbene razglednice — 20.00
V nedeljo zvečer — 22.20 Ples-
na glasba — 23.05 Literarni
nokturno — 23.15 Jazz za vse

Drugi program

9.35 Iz domače zakladnice
zabavne glasbe — 10.00 Ne-
deljski sprehodi — 11.35 Sve-
tovna reportaža — 11.55 Opol-
danski koncert lahke glasbe
— 13.05 Paleta zabavnih zvo-
kov — 14.00 Jugoslovanski
pevci zabavne glasbe — 14.35
Radi ste jih poslušali — 15.00
Izletniški kašipot — 15.15
Glasbeni variete — 16.35 Po-
pevke slovenskih avtorjev —
17.00 Ples ob petih — 18.00 Za
vsakogar nekaj — 19.00 Naši
kraji in ljudje — 19.15 Lahka
glasba Jožeta Privška, Moj-
mira Sepeta in Boruta Lesjaka
— 19.40 Češkoslovaške po-
pevke — 20.15 Richard
Strauss: Ariadna na Naksosu
(odlomki) 21.00 Nedeljski di-
vertimento — 21.40 Festival
v Bregenzu 1971 — 23.55 Iz
slovenske poezije

27. SEPTEMBRA

4.30 Dobro jutro — 8.10
Glasbena matineja — 9.05 Pi-
san svet pravljic in zgodb —
9.20 Pesmice za najmlajše —
9.30 Lahka glasba — 10.15 Pri
vas doma — 12.10 Iz opusa
Lucijana Marije Škerjanca —
12.30 Kmetijski nasveti —
12.40 Pihalne godbe na kon-
certnem odru — 13.30 Pripo-
ročajo vam — 14.10 Iz partit-
tur Marjana Vodopivca —
14.35 Naši poslušalci čestita-
jo in pozdravljajo — 15.40 Po-
je moški zbor iz Dornberga
p. v. Jožeta Hareja — 16.00
Vrtiljak — 16.40 Z orkestrom
Les Baxter — 17.10 Ponedelj-
kovo glasbeno popoldne —
18.15 Signali — 18.35 S pia-
nistom Borutom Lesjakom —
18.45 Kulturni poletni vod-
nik — 19.00 Lahko noč, otroci
— 19.15 Minute z ansam-
blom Jožeta Krežeta — 20.00
Giuseppe Verdi: odlomki iz
opere Rigoletto (stereo) —
20.55 Od melodije do melodi-
je — 22.15 Za ljubitelje jazza
— 23.05 Literarni nokturno —
23.15 Slovenski pevci zabavne
glasbe

Drugi program

13.05 Paleta zabavnih zvo-
kov — 14.05 Glasbeni variete
— 16.05 Naš podlistek —
16.20 Z ansambлом Atija Sos-
sa — 16.40 Popevke na teko-
čem traku — 17.35 Mozaik
melodij in ritmov — 18.40

Priljubljene slovenske popev-
ke — 19.00 Kulturni mozaik
— 19.05 Igramo za vas —
20.05 Milan Ristič: Sedem
bagatel za orkester — 20.40
Glasba Joaquina Turine —
21.40 Iz repertoarja Komor-
nega zbora RTV Ljubljana —
22.15 Naši znanstveniki pred
mikrofonom — 22.30 Dve ma-
lo znani romantični partituri
— 23.55 Iz slovenske poezije

28. SEPTEMBRA

4.30 Dobro jutro — 8.10
Glasbena matineja — 9.05 Ra-
dijska šola za srednjo stop-
njo — 9.35 Z ansambлом Jo-
žeta Privška — 10.15 Pri vas
doma — 12.10 Boris Papan-
dopulo: dva odlomka iz ope-
re Sunčanica — 12.30 Kmetij-
ski nasveti — 12.40 Vedri
zvoki z domačimi ansambli
— 13.30 Priporočajo vam —
14.10 18 tednov — 18 oktetrov
— 14.40 Na poti s kitaro —
15.40 Majhen recital igralca
na rog Karla Bradača —
16.00 Vrtiljak — 16.40 Z or-
kestrom RTV Ljubljana —
17.10 Popoldanski simfonični
koncert — 18.15 V terek na-
svidenje — 18.45 Igra zabav-
ni orkester RTV Ljubljana —
19.00 Lahko noč, otroci —
19.15 Minute s triom Jožeta
Burnika — 20.00 Prodajalna
melodij (stereo) — 20.30 Ra-
dijska igra: Solina — 21.45
Lahka glasba jugoslovanskih
avtorjev — 22.15 Vokalna liri-
ka Marjana Kozine — 23.05
Literarni nokturno — 23.15
Revija slovenskih pevcev za-
bavne glasbe

Drugi program

13.05 Paleta zabavnih zvo-
kov — 14.05 Radijska šola za
višjo stopnjo — 14.35 Glas-
beni variete — 16.05 Skladbe
slovenskih avtorjev igra ples-
ni orkester RTV Ljubljana —
16.40 Melodije za vsakogar —
17.35 Mozaik melodij in rit-
mov — 18.40 Z orkestrom
Ad hoc — 19.00 Pet minut hu-
morja — 19.05 Melodije po
pošti — 20.05 Minute za Mo-
zarta — 21.10 Igor Stravinski:
Koncert za dva klavirja —
21.40 Z jugoslovanskih festi-
valov jazza — 22.25 Večeri pri
slovenskih skladateljih: Pri-
mož Ramovš — 23.55 Iz slo-
venske poezije

29. SEPTEMBRA

4.30 Dobro jutro — 8.10
Operna matineja — 9.05 Kaj
vam pripoveduje glasba —
9.20 Lahka glasba slovenskih
avtorjev — 9.40 Skladbe na
ljudska besedila komponi-
stov Slavka Mihelčiča in Bo-
ruta Lesjaka — 10.15 Pripo-
ročajo vam — 10.15 Kritiz
Kreisler in virtuoz — 12.30

Kmetijski nasveti — 12.40 Od
vasi do vasi z domačimi vi-
žami — 13.30 Priporočajo
vam — 14.10 Ob lahki glasbi
— 14.35 Naši poslušalci česti-
tajo in pozdravljajo — 15.40
Plesni ritmi od nekdaj in dan-
es — 16.00 Vrtiljak — 16.40
Z orkestrom Boston Pops —
17.10 Iz madžarske simfonič-
ne zakladnice — 18.15 Iščemo
popevko poletja — 19.00 Lah-
ko noč, otroci — 19.15 Glas-
bene razglednice — 20.00
Simfonični orkester RTV
Ljubljana v stereo studiu —
21.30 Zabavne melodije —
22.15 S festivalov jazza Ljub-
ljana 71 — 23.05 Literarni
nokturno — 23.15 Jugoslo-
vanski pevci zabavne glasbe

Drugi program

13.05 Paleta zabavnih zvo-
kov — 14.05 Radijska šola za
srednjo stopnjo (ponovitev)
— 14.35 Glasbeni variete —
16.05 Radi ste jih poslušali —
16.40 Izložba hitov in glasbe-
ni express — 17.35 Mozaik
melodij in ritmov — 18.40
Slovenske popevke — 19.00 O
avtomobilizmu — 19.10 Mla-
dina sebi in vam — 20.05
Glasbeni utrinki — 20.40 Ve-
černi concertino — 21.40
Operni portret baritonista
Dietricha Fischerja-Dieskaua
— 22.15 Razgledi po sodobni
glasbi — 23.55 Iz slovenske
poezije

30. SEPTEMBRA

4.30 Dobro jutro — 8.10
Glasbena matineja — 9.05 Ra-
dijska šola za višjo stopnjo
(ponovitev) — 9.35 Melodije
slovenskih avtorjev z zabav-
nim orkestrom RTV Ljublja-
na — 10.15 Pri vas doma —
12.10 Modest Musorgski:
sklepni prizor iz 2. dej. ope-
re Boris Godunov — 12.30
Kmetijski nasveti — 12.40
Čez polja in potoke z godci
in pevci — 13.30 Priporočajo
vam — 14.10 Lahka glasba za
razvedrilo — 15.40 Iz programa
ekspozicije folklorne ansam-
bla p. v. Vaclava Kučera —
16.00 Vrtiljak — 16.40 Z or-
kestrom Carmen Dragon —
17.10 Koncert po željah po-
lušalcev — 18.15 Iz kasetne
produkcije RTV Ljubljana —
18.30 Z ansambлом Jožeta
Privška — 18.45 Naš pod-
listek — 19.00 Lahko noč,
otroci — 19.15 Minute z an-
sambлом Atija Sossa — 20.00
Četrtek večer domačih pes-
mi in napevov — 21.00 Vabi-
mo vas na bralno vajo —
21.40 Glasbeni nokturno —
22.15 Med pionirji naše nove
muzike — 23.05 Literarni nok-
turno — 23.15 Iz albuma izva-
jalcev jazza — Bill Evans —
23.40 Godala za lahko noč

Drugi program

13.05 Paleta zabavnih zvo-
kov — 14.05 Glasbeni variete
— 16.05 Majhni ansambli
igrajo melodije slovenskih

avtorjev — 16.40 Sestanek ob
juke-boxu — 17.35 Mozaik
melodij in ritmov — 18.40 Z
ansambлом Francija Puharja
— 19.00 Filmski vrtiljak —
19.05 Melodije po pošti —
20.05 Za ljubitelje in pozna-
valce — 21.10 Trije prizori iz
Savinove opere Matija Gubec
— 21.40 Komorni jazz — 22.30
Recital violinista Yehudija
Menuhina — 23.55 Iz sloven-
ske poezije

1. OKTOBRA

4.30 Dobro jutro — 8.10
Operna matineja — 9.05 Ra-
dijska šola za nižjo stopnjo
— 9.35 Popevke z slovenskih
festivalov — 10.15 Pri vas do-
ma — 12.10 Ritmi in napevi
— 12.30 Kmetijski nasveti —
12.40 Vzhodnonemške pihalne
godbe — 13.30 Priporočajo
vam — 14.10 Ob lahki glasbi
— 14.35 Naši poslušalci česti-
tajo in pozdravljajo — 15.30
Napotki za turiste — 15.40 Iz
opusa Zvonimirja Cigliča —
16.00 Vrtiljak — 16.40 Z orke-
strom Leroy Anderson —
17.10 Človek in zdravje —
17.20 Operni koncert — 18.15
Glasbeni vsakdan — 19.00
Lahko noč, otroci — 19.15 Mi-
nute z orkestrom Radia
Stuttgart — 20.00 Koncert
zbora francoske Radiodifuzije
— 20.30 Top-pops 13 —
21.15 Oddaja o morju in po-
morščakih — 22.15 Besede in
zvoki iz logov domačih —
23.05 Literarni nokturno —
23.15 Jazz pred polnočjo

Drugi program

13.05 Paleta zabavnih zvo-
kov — 14.05 Radijska šola za
nižjo stopnjo (ponovitev) —
14.35 Glasbeni variete — 16.05
Melodije slovenskih avtorjev
— 16.40 Popoldne ob spre-
jemniku — 17.35 Mozaik me-
lodij in ritmov — 18.40 Igra
plesni orkester RTV Ljublja-
na — 19.00 Odmevi z gora —
19.20 Popevke in plesni zvoki
— 20.05 Radijska igra — 20.41
Malo znani Beethoven —
21.40 Dubrovniške poletne
igre 1971 — 23.10 Iz slovenske
nove glasbe — 23.55 Iz slo-
venske poezije

Izdaja in tiska CP »Go-
renjski tisk« Kranj, Ulica
Moše Pijade — Naslov
uredništva in uprave lista:
Kranj, Trg revolucije 1,
stavba občinske skupščine.
— Tek. račun pri SDK
v Kranju 515-1-135 — Te-
lefon: redakcija 21-835,
21-860; uprava lista, ma-
looglasna in naročniška
služba 22-152. — Naročni-
na: letna 32, polletna 16
din, cena za eno številko
50 para. Mali oglasi: be-
seda 1 din, naročniki imajo
10% popusta. Neplačanih
oglasov ne objavljamo.

25. SEPTEMBRA

9.35 TV v šoli (RTV Zagreb), 17.50 Krapina 71 — posnetek s festivala, 18.20 Obzornik, 18.35 Nickolas Nickleby — serijski film, 19.25 Mozaik, 19.30 TV kašipot, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Vesela jesen — prenos iz Maribora, 21.35 Nikoli grde besede — serijski film, 22.15 Poročila, 22.20 Vaterpolo Jugoslavija : ZDA — posnetek (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.40 Poročila (RTV Zagreb), 17.45 Narodna glasba (RTV Beograd), 18.15 Kronika, 18.30 Turobna jesen, 19.15 Propagandna oddaja (RTV Zagreb), 19.20 S kamero po svetu (RTV Beograd), 19.50 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 20.30 Spored italijanske TV

26. SEPTEMBRA

8.55 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 9.35 Po domače z ansambлом Dorka Skoberneta in Jurijem Rejo (RTV Ljubljana), 10.00 Kmetijska oddaja (RTV Beograd), 10.45 Mozaik, 10.50 Otroška matineja, 11.40 Mestece Peyton — serijski film, 13.35 Alpinizem na Grönlandu — reportaža (RTV Zagreb), 14.15 Mednarodne motorne dirke v Zenici (RTV Sarajevo), 15.45 Boks Monzon : Griffith (RTV Beograd), 17.15 Priznanje slabemu človeku — ameriški film, 18.45 Vaterpolo Jugoslavija : Italija — prenos s Hvara, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1 (RTV Ljubljana), 20.35 Humoristična oddaja (RTV Beograd), 21.20 Videofon (RTV Zagreb), 21.35 Sportni pregled (JRT), 22.05 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 20.30 Spored italijanske TV

27. SEPTEMBRA

9.05 Odrpta univerza (RTV Beograd), 9.35 TV v šoli, 10.30 Nemščina, 10.45 Angleščina (RTV Zagreb), 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd), 14.45 TV v šoli — ponovitev, 15.40 Nem-

ščina — ponovitev, 15.55 Angleščina — ponovitev (RTV Zagreb), 16.10 Francoščina, 17.15 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.45 Dreječek in trije Marsovčki, 18.05 Risanke, 18.25 Obzornik, 18.40 Mozaik (RTV Ljubljana), 18.45 Vaterpolo Jugoslavija : SZ — prenos s Hvara (RTV Zagreb), 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.45 3-2-1, 20.55 Nekoč te moram čakati — drama TV Skopje, 21.45 Kulturne diagonale, 22.25 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.35 Poročila (RTV Zagreb), 17.40 Lutke (RTV Sarajevo), 18.00 TV vrtec, 18.15 Kronika, 18.30 Znanost, 19.00 Propagandna oddaja (RTV Zagreb), 19.05 Mladji za mlade (RTV Skopje), 19.50 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

28. SEPTEMBRA

9.35 TV v šoli, 10.40 Ruščina (RTV Zagreb), 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd), 14.45 TV v šoli — ponovitev, 15.35 Ruščina — ponovitev, 15.55 TV vrtec (RTV Zagreb), 16.10 Angleščina, 16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.50 Prijatelj Ben — serijski film, 18.15 Obzornik, 18.30 Stare krčme, 19.00 Mozaik, 19.05 Naše in tuje mineralne vode, 19.30 Nega obraza, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Teta Zita — francoski film, 22.10 Likovni noturno, 22.25 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.35 Poročila, 17.40 Mali svet, 18.15 Kronika (RTV Zagreb), 18.30 Od zore do mraka (RTV Beograd), 19.00 Propagandna oddaja, 19.20 TV pošta, 19.50 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

29. SEPTEMBRA

8.15 TV v šoli (RTV Zagreb), 17.05 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.40 Erazem in potepuh, 18.15 Obzornik (RTV Ljubljana), 18.30 Prijatelji glasbe (RTV Zagreb), 19.00 Mozaik, 19.05 Od filma do filma, 19.20 Po sledeh napredka, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.40 3-2-1, 20.45 Antigonja — predstava SG Trst, 22.40 Poročila, 22.45 Nogomet Hajduk : Valencia — posnetek (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.25 Poročila, 17.30 Risanke, 17.45 Poljudno znanstveni film, 18.15 Kronika, 18.30 Glasbena oddaja (RTV Zagreb), 19.00 Propagandna oddaja (RTV Beograd), 19.05 Mozaik (RTV Sarajevo), 19.50 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

30. SEPTEMBRA

9.35 TV v šoli, 10.30 Nemščina, 10.45 Angleščina (RTV Zagreb), 11.00 Francoščina (RTV Beograd), 14.45 TV v šoli — ponovitev, 15.40 Nemščina — ponovitev, 15.55 Angleščina — ponovitev (RTV Zagreb), 16.10 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd), 17.10 Včeraj je bilo drugače, 17.30 Obzornik, 17.45 Svet, v katerem živimo — film, 18.10 Mozaik (RTV Ljubljana), 18.15 Vse življenje v letu dni (RTV Beograd), 18.45 Vaterpolo Jugoslavija : Madžarska — prenos s Hvara (RTV Zagreb), 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 XXI. stoletje, 21.25 Maupasantove novele, 21.50 Poročila, 21.55 Predstava z »Bitef« (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.35 Poročila (RTV Zagreb), 17.40 Otroški spored (RTV Skopje), 18.15 Kronika (RTV Zagreb), 18.30 Narodna glasba (RTV Skopje), 19.00 Enciklopedija, 19.20 Serijska oddaja (RTV Beograd), 19.50 TV prospekt, 20.00 dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

1. OKTOBRA

9.30 TV v šoli (RTV Zagreb), 11.00 Angleščina (RTV Beograd), 14.40 TV v šoli — ponovitev (RTV Zagreb), 16.10 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd), 16.40 Sah Fisher : Petrosjan (RTV Zagreb), 17.00 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.25 Plenk-plenk — otroška igra, 18.15 Obzornik (RTV Ljubljana), 18.30 Glasbeni dnevnik (RTV Beograd), 19.00 Mestece Peyton — serijski film, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Grand hotel — ameriški film, 22.20 Kar bo, pa bo — quiz TV Beograd, 23.30 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.30 Poročila (RTV Zagreb), 17.35 Rastimo (RTV Beograd), 18.15 Kronika (RTV Zagreb), 18.30 Glasbena oddaja (RTV Beograd), 19.00 V petek ob 19. uri, 19.50 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

NEDELJA, 26. septembra, ob 19.30 za IZVEN: koncert pevskega zbora INTER NOS iz Holandije.

Kranj CENTER

25. septembra amer. barvni CS film ČLOVEK IZ OKLAHOME ob 16., 18. in 20. uri, premiera italij. barvnega filma VOJNA ZA PETROLEJ ob 22. uri

26. septembra italij. barvni film VOJNA ZA PETROLEJ ob 13. uri, amer. barvni CS film ČLOVEK IZ OKLAHOME ob 15. in 17. uri, nemški barvni film KAMASUTRA ob 19. uri, premiera franc. barvnega filma CAS VOLKOV ob 21. uri

27. septembra franc. barvni film CAS VOLKOV ob 16., 18. in 20. uri

28. septembra franc. barvni film CAS VOLKOV ob 16. in 18. uri, premiera italij. barvnega filma PREISKAVA NAD NEDOLŽNIM DRŽAVLJANOM ob 20. uri

Kranj STORŽIČ

25. septembra italij. barvni film PAS NEDOLŽNOSTI ob 16. in 20. uri, nemški barvni film KAMASUTRA ob 18. uri

26. septembra italij. barvni film PAS NEDOLŽNOSTI ob 14. uri, nemški barvni film KAMASUTRA ob 16. uri, ameriški barvni film DIPLOMANT ob 18. uri, amer. barv. CS film ČLOVEK IZ OKLAHOME ob 20. uri

27. septembra amer. barvni CS film ČLOVEK IZ OKLAHOME ob 16. in 18. uri, nemški barvni film KAMASUTRA ob 20. uri

28. septembra amer. barvni CS film FANTASTICNO POTOVANJE ob 16., 18. in 20. uri

Kamnik DOM

25. septembra amer. barvni CS film INCIDENT PRI PHANTOM HILLU ob 18. in 20. uri

26. septembra amer. barvni CS film INCIDENT PRI PHANTOM HILLU ob 15. in 17. uri, amer. barvni film BODALO ob 19. uri

Tržič

26. septembra amer. barvni film ONI, KI ZAUDARJAJO PO ZNOJU IN SMRTI ob 15. uri, franc.-nemški barv. film BALZACOVE GREŠNICE ob 17. in 19. uri

27. septembra franc.-nemški barvni film BALZACOVE GREŠNICE ob 18. in 20. uri

28. septembra premiera amer. barvnega filma BODALO ob 18. in 20. uri

Krvavec

25. septembra nemški barv. film HELGA IN MICHAEL ob 20. uri

26. septembra nemški barv. film HELGA IN MICHAEL ob 19.30

Radovljica

25. septembra italij.-španski barvni film CANYON CITY ob 18. uri, franc.-italij. barvni film DVOBOJ PO SVETU ob 20. uri

26. septembra italij.-španski barvni film CANYON CITY ob 16. uri, španski barv. film USODA NEKE ŽENE ob 18. uri, franc. barvni film MEDVED IN LUTKA ob 20. uri

27. septembra franc. barvni film EROTISSIMO ob 20. uri

28. septembra amer. barvni film UJETNIKI VESOLJA ob 20. uri

Jesenice RADIO

25. septembra amer. barvni film PONY EXPRES

26. septembra amer. barvni film PONY EXPRES

27. septembra franc.-italij. barvni film MASCEVALEC Z MECEM

28. septembra italij.-španski barvni CS film SEDEM ŽENA ZA SEDEM KAVBOJEV

Jesenice PLAVŽ

25. septembra italij.-španski barvni CS film SEDEM ŽENA ZA SEDEM KAVBOJEV

26. septembra italij.-španski barvni CS film SEDEM ŽENA NA SEDEM KAVBOJEV

27. septembra amer. barvni film PONY EYPRES

28. septembra amer. barvni film PONY EYPRES

Dovje Mojstrana

25. septembra amer. barvni CS film ALARM — SATELIT 02

26. septembra franc. barvni film LABIRINT ZLOČINA

Kranjska gora

25. septembra amer. barvni film PLES VAMPIRJEV

26. septembra italij. barvni film V ČASU CHARLESTONA

28. septembra franc.-italij. barvni film MASCEVALEC Z MECEM

Javornik DELAVSKI DOM

25. septembra franc. barvni film LABIRINT ZLOČINA

26. septembra amer. barvni film PLES VAMPIRJEV, franc.-italij. barvni film MASCEVALEC Z MECEM

Skofja Loka SORA

25. septembra italij. barvni film AVANTURE ODISEJA ob 18. in 20. uri

26. septembra amer.-sovjet. italijanski film WATERLOO ob 17. in 20. uri

27. septembra amer.-sovjet. italijanski barvni film WATERLOO ob 19. uri

28. septembra angl.-amer. barvni film MISIJA ob 20. uri

Železniki OBZORJE

25. septembra amer.-sovjet. italijanski barvni film WATERLOO ob 20. uri

26. septembra italij. barvni film AVANTURE ODISEJA ob 17. in 20. uri

REŠITEV NAGRADNE KRIZANKE

1. IRANEC, 7. ETAMIN, 13. VELIKA PLANINA, 15. OSEM, 16. ZEL, 17. TOTH, 18. OCENITEV, 21. MEU, 22. BN, 23. SO, 24. IB, 26. RA, 27. LAK, 29. SRBOBRAN, 34. ATOS, 36. AOK, 37. ARIA, 39. GOSTOLJUBNOST, 42. ORATIO, 43. STANTE

IZZREBANI RESEVALCI

Tokrat smo prejeli 77 rešitev. Izzrebani so bili naslednji reševalci: 1. nagrado (30 din) prejme Marija Kos, Skofja Loka, Novi svet 10; 2. nagrado (20 din) prejme Nace Cuderman, Preddvor, Tupaliče 27; 3. nagrado (10 din) pa dobi Ilonka Rugale, Kranj, Kidričeva 3. Nagrade vam bomo poslali po pošti.

VODORAVNO: i. Aleksander, Aleksej, 7. tlaka, davek v delu, 12. prebivalka Gorenjske, 14. oprča, kar kdor oprtav nosi, 15. Avtonomna pokrajina, 16. pritrtilnica, seve, 18. okrajšava za rariteto, 19. moško ime, tudi čas, doba, 21. sij, razžarjeno oglje, 22. danes zvečer, 24. zelo močan veter, 26. del voza, 27. Turak — I. ustanovitelj turške države, 28. kraj blizu jezera Kalt na zahodu Švedske, tudi predplačila, 29. umetnost, latinski izraz, 31. Tekstilna tovarna, Prebold, 32. nedoločen pretekli čas (še v srbohrvaščini), 35. Ivan Tavčar, 36. konjska zob, zrnje za zobanje, moka tudi za kruh, 38. krtača za ribanje, ženska, ki riba, 40. majhna roža, 41. Pri Perzijcih zli duh.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12					13		14			
15		16				17		18		
19		20		21		22	23			
	24	25			26					
27				28			29		30	
31			32	33			34		35	
36			37	38				39		
40										
						41				

NAVPIČNO: 1. želatina iz morskih alg (agaragar), 2. lopovščina, 3. znak za kemično prvino erbij, 4. kesanje, 5. ime slovenske atletinje Hrepevnikove, 6. srbska solata, 7. beograjski sindikalni časopis (delo v srbohrvaščini), 8. avtomobilska oznaka za Bologno, 9. oprava, 10. zeliščno žganje, 11. italijanski kraj pod Abruzzi, 13. skala, čer, tudi veznik, 17. naslovnik, knjiga naslovov, 20. ciza, voziček, 23. znak za kemično prvino renij, 25. kratica za hektar, 26. obvodna ptica, 27. zarez v dogi, žlebič v deskah, utor, 28. ploskovna mera, 100 m² (množina), 30. socialni položaj; stanovanje, 33. Talisova oranžada, 34. glavni števnik, 37. znak za kemično prvino silicij, 39. kratica za imenovalnik.

Rešitev pošljite do četrтка, 30. septembra na naslov: Glas, Trg revolucije 1, Kranj, z oznako Nagradna križanka. Nagrade: 1.: 30 din, 2.: 20 din, 3.: 10 din.

GORENJSKI MUZEJ V KRANJU — V Mestni hiši je na ogled stalna arheološka, kulturnozgodovinska, etnografska in umetnostnozgodovinska zbirka. V Galeriji v Mestni hiši je odprta razstava muzejske restavratorske dejavnosti 1970—1971.

Izbor diapozitivov s komentarjem prikazuje to pot odkrivanje srednjeveških fresk na Gorenjskem.

V baročni stavbi v Tavčarjevi ul. 43 je odprta stalna pokrajinska zbirka Narodnoosvobodilni boj na Gorenjskem in republiška zbirka Slovenska žena v revoluciji.

V Prešernovi hiši je odprt Prešernov spominski muzej, v galeriji v isti stavbi pa razstava keramičnih del Johanne E. Slezak iz Švice.

V rotski kleti je razstavljen faksimilirana izdaja Picassovih skic.

Galerijske in muzejske zbirke so odprte vsak dan od 10.—12. in od 17.—19. ure.

loterija

Neuradno poročilo o zrebanju srečk 38. kola — dne 23. 9. 1971

Srečke s končnicami	so zadele
50	30.—
940	100.—
03360	2.000.—
11260	500.—
429060	10.000.—
51	10.—
71	10.—
15891	500.—
351771	10.010.—
2	6.—
08082	506.—
24902	2.006.—
084322	10.006.—
399012	10.006.—
3	6.—
22283	506.—
73553	1.006.—
037323	10.006.—
348473	150.006.—
661013	10.006.—
04	10.—
1444	200.—
56304	510.—
82814	1.000.—
339734	10.000.—
426884	10.000.—
05	10.—
95	20.—
27125	500.—
52825	1.000.—
694325	10.000.—
6	6.—
28516	506.—
55376	1.006.—
513256	10.006.—
87	10.—
1367	200.—
93207	500.—
446897	10.000.—
561067	10.000.—
630777	10.000.—
48	20.—
04103	1.000.—
96998	500.—
115218	10.000.—
549	50.—
53789	500.—
489949	50.000.—
689689	10.000.—
788839	10.000.—

umrli so

- V KRANJU**
 Seljak Janez, roj. 1900, Jeruc Jožef, roj. 1922, Grobin Anton, roj. 1918, Juvan Marjana, roj. 1907, Flander Franc, roj. 1904, Setnikar Franc roj. 1901, Pipan Franciška, roj. 1895, Starc Ivan, roj. 1931, Subelj Ivana, roj. 1886, Kavčič Antonija, roj. 1894, Pergar Albin, roj. 1907, Abdin Medžid, roj. 1934, Pristov Ivana, roj. 1888, Savs Franc, roj. 1893, Pezdirc Janez, roj. 1913, Vilar Marija, roj. 1907

- V TRŽICU**
 Simonč Ivana, roj. 1885 in Zunko Vladimir, roj. 1938

- V SKOFJI LOKI**
 Porenta Terezija, roj. 1885 in Marolt Ana, roj. 1898

TRŽNI PREGLED

V KRANJU

Solata 3 do 4 din, špinača 4 din, korenček 2,50 din, slive 3,50 do 4 din, jabolka 2 do 2,50 din, limone 7 do 8 din, česen 8 do 9 din, čebula 2,50 do 3 din, fižol 6 do 6,80 din, pesa 2 do 2,50 din, kaša 4 din, paradižnik 3 do 4 din, grozdje 4 do 4,50 din, banane 7 do 8 din, ajdova moka 4 do 5 din, koruzna moka 2,50 do 3 din, jajčka 0,80 do 0,90 din, surovo maslo 20 do 22 din, smetana 12 din, orehi 28 do 30 din, klobase 6 din, skuta 6 do 7 din, sladko zelje 1,50 din, kisló zelje 4 din, cvetača 4 do 4,50 din, paprika 3 do 4 din, krompir 1 din, smokve 4,50 do 5 din, hruške 4 do 4,50 din.

V TRŽICU

Solata 4 din, špinača 7 din, korenček 5 din, slive 4 din, jabolka 2,50 do 3,50 din, česen 8 din, čebula 3 din, fižol 6 do 8 din, pesa 3 din, kaša 4,80 din, paradižnik 3 din, hruške 3,50 do 5 din, med 12 din, ajdova moka 4,80 din, koruzna moka 4,70 din, jajčka 0,90 do 1 din, surovo maslo 28 din, smetana 15 din, orehi 32 din, skuta 8 din, sladko zelje 2 din, kisló zelje 4 din, cvetača 5 din, paprika 4 do 4,40 din, krompir 1,20 din, ribe 7 do 12 din, grozdje 5 din, banane 7 din.

NA JESENICAH

Solata 4 din, špinača 2,70 din, korenček 3 din, slive 4 din, jabolka 5 din, limone 8,60 din, česen 9,50 din, čebula 2,80 din, fižol 6 din, pesa 2 din, kaša 3,70 din, paradižnik 4 din, ajdova moka 6,16 din, koruzna moka 2,25 din, jajčka 0,80 do 0,90 din, surovo maslo 29 din, smetana 13,80 din, orehi 37 din, klobase 4,50 din, skuta 7,10 din, sladko zelje 1,40 do 2,20 din, kisló zelje 3,50 din, cvetača 6,50 din, paprika 3,60 din, krompir 0,90 din, hruške 4 din, slive 4 din, smokve 4 din.

poročili so se

- V KRANJU**
 Flander Ciril in Bohinjc Vera, Valenčič Andrej in Juhant Ivana, Ramovš Ciril in Kožuh Milena, Krč Mirko in Zadnikar Dragica, Mesarič Marjan in Prešeren Irena, Sušnik Mihael in Križaj Marija, Krgović Todor in Vogrin Marija, Preša Stanislav in Kremsar Ana, Dacar Franc in Bevk Milojka, Čelhar Marjan in Horvat Jožica

- V TRŽICU**
 Kous Stanislav in Dovžan Stanislava, Potočnik Alojzij in Tanacek Marija

- V SKOFJI LOKI**
 Pirc Branko in Seljak Stanislava, Fern Stanislav in Stibelj Cirila, Orešnik Vladimir in Bogataj Anica, Sodnik Jožef in Babnik Nada ter Perko Viljem in Oblak Ana

SOBOTA

KRANJ — Ob 8. uri v telovadnici OS Franceta Prešerna II. zvezni pozivni mladinski namiznoteniški turnir.

Ob 16. uri na stadionu Stanka Mlakarja tekma moške SKL Triglav : Maribor 66.

Ob 19. uri v Stražišču tekma ženske LCRL Kranj : Usnjar.

JESENICE — Ob 18. uri pod Mežakljo tekma ženske SOL Jesenice : Partizan (Celje-mesto).

NEDELJA

Ob 10.30 tekma ZCNL Jesenice : Piran.

KRANJ — Ob 10. uri na stadionu Stanka Mlakarja tekma ženske LCRL Sava : Šešir.

Ob 15.30 tekma ZCNL Triglav : Zagorje.

SKOFJA LOKA — Ob 10.30 v Puštalu tekma ZCNL LTH : Adria.

TRŽIČ — Ob 10. uri tekma moške LCRL Tržič : Olimpija.

KRIŽE — Ob 10. uri tekma moške LCRL Križe : Šmarje-SAP.

DUPLJE — Ob 10. uri tekma moške LCRL Duplje : Cosmos-Belt.

SELCA — Ob 9. uri tekma ženske LCRL Alples : Kranjska gora.

Ob 10. uri tekma moške LCRL Alples : Zagorje.

PREDDVOR — Ob 10. uri tekma ženske LCRL Predvor : Kamnik.

Parj I. gorenjske rokometne lige: Križe B : Šešir, Predvor : Kranj B, Tržič B : Jesenice, Sava : Kranjska gora, Radovljica : Žabca; II. gorenjska liga — sever: Predvor B : Storžič, Radovljica B : Kravec; jug: Besnica : Šešir B, Zabnica B : Kranj C, Dijaški dom : Alples.

GORENJSKA NOGOMETNA LIGA — ČLANI — sobota: Ranch boys : Podbrezje (ob 16. uri), Senčur : Predoslje (ob 15.45), Kropa : Predvor (ob 15.45); nedelja: Lesce : Trboje (ob 10.15), Bohinj : Naklo (ob 15.45); pionirji — sobota: Triglav : Šenčur (ob 14.45), Kranj B : LTH A (ob 16. uri), LTH B : Predvor (ob 15.45), Alples : Predoslje (ob 15.45); nedelja: Lesce : Tržič (ob 9. uri), Bohinj : Naklo (ob 14.30); mladinci — nedelja: Kranj : Triglav (ob 10. uri), Trboje : Jesenice (ob 10. uri), Senčur : Tržič (ob 10. uri).

Gostilna na Vidmu vedno dobro obiskana

Naš potep po vaseh v poljanskih hribih se je začel v Poljanah. Ustavili smo se v Gostilni na Vidmu. Ta poljanska krčma je v zadnjih letih postala znana daleč naokrog. Še zlasti jo poznajo sladokusci. Nešteto pohval sem že slišal na račun dobre kuhinje. Sicer pa je že sama stavba zanimiva. Zgrajena je bila pred več kot dvesto leti. Pred vhomod v gostilno se bohoti košat kostanj, vsakega obiskovalca pa prav gotovo pritegnejo železna »gajtra«, ki so na oknih.

Tudi notranjost ni nič manj zanimiva. Masivni zidovi in oboki v veži skrbijo, da je poleti v notranjosti hladno. V točilnici je še dobro ohranjen lesen strop, ki je star prav toliko kot hiša. Še vedno je v točilnici tudi prava kmečka peč, ki bo kljub centralni kurjavi ostala še vnaprej. Poleg točilnice sta urejeni še Tavčarjeva soba in salon. Tavčarjevo sobo krasi slike Ive Šubica, v salonu pa so slike Franceta Slane.

Sicer pa smo imeli prvi dan majhno smolo. Gostilničarke Anice Dolenc ni bilo doma. Poiskal sem jo naslednji dan. Izvedel sem, da je gostilno v Poljanah prevzela pred sedmimi leti.

»Precej sem že preuredila v teh letih,« mi je povedala v začetku. »Prav zdaj gradim nove prostore. Uredila bom deset sob. Vsaka bo imela centralno kurjavo, svoj tuš, stranišče in umivalnik. Če bom dobila posojilo, bo vse to urejeno že do spomladi. Obljubljenega imam. Dobiti moram še garancijo občine, porok pa mi bo hotel Lev iz Ljubljane.«

Letošnje leto je Poljane obiskalo izredno veliko šte-

vilo turistov. Precej je bilo Nemcev in Italijanov, od domačih pa so stalni gostje Ljubljančani, Beograjčani in Subotičani.

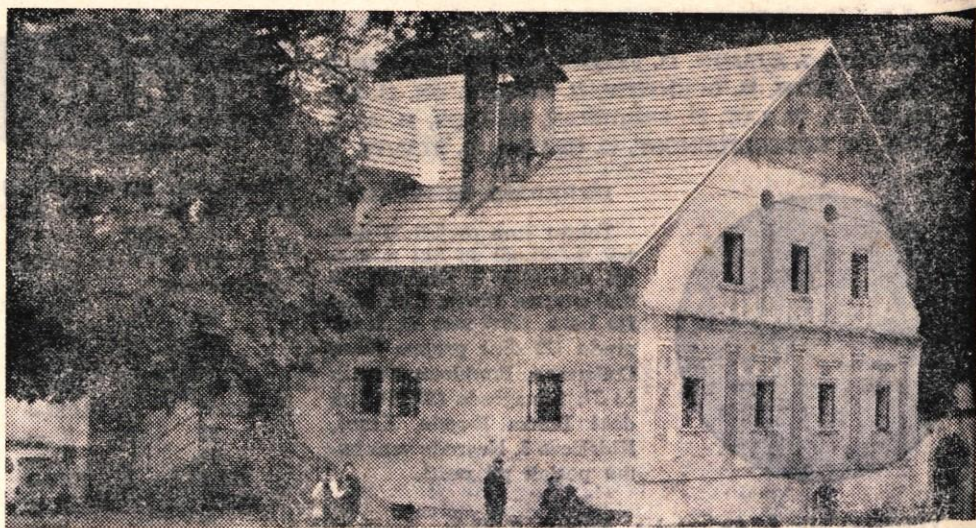
»Med sezono je bilo vse polno. Še več bi jih lahko imeli, če bi bile sobe. Sob je namreč vse manj. Le kakih štirideset jih je še. Pa urejenega kopališča tudi nimamo. Lahko pa pohvalim sodelovanje s turističnim društvom. Tajnik društva dobro skrbi za sprejem gostov.«

Zaradi številnih gostov, ki obiščejo gostilno v Poljanah, je dela vedno dovolj. »V vsej sezoni sva delala le dva. Že pol leta iščem še eno moč, a je ne dobim. Še bolan ne smeš biti. Pri nas namreč nimamo noben dan zaprte gostilne. Stalno se ustavljajo gostje, ki prihajajo na ogled Tavčarjeve domačije in pa na ogled nove cerkve. Ti potem navadno pri nas ostanejo na kosilu in s takimi gosti sem tudi najbolj zadovoljna. Prihodnje leto bom še malo bolj poskrbela za reklamo, ko bodo sobe urejene in upam, da bo potem obisk še boljši. Naj omenim, da so letos tu stanovali in se hranili tudi udeleženci Groharjeve slikarske kolonije.«

In kaj je tisto, kar navdušuje ljubitelje dobre jedače?

»Imamo domače klobase v zaseki, domačo salamo, domač in dalmatinski pršut, po naročilu pa pripravimo žganec, štruklje, zelje in od jeseni naprej tudi krvavice. Mislim, da bodo gostje še tudi naprej radi zahajali v našo gostilno, mi pa se bomo tudi potrudili, da ne bodo šli od nas razočarani,« je končala poljanska birtinja Anica Dolenc.

J. Govekar

Gostilna na Vidmu v Poljanah bo po preureditvi prihodnje leto lahko sprejela še več gostov. — Foto: F. Perdan

Nekdaj so tod klopotali mlini

Poljane so bile nekdanje vas velikih bogatih kmetov. Bajtarjev tam skoraj ni bilo. Umaknili so se prek Sore, v grapo Hotoveljščice. Le malo njiv so imeli Hotoveljci na ravnem ob Sori. Pašnike in travnike in tudi skromne njive so si pridobili s krčenjem gozdov nad grapo. Ker je bilo zemlje malo in je Hotoveljščica imela dovolj vode, so v soteski klopotali mlini in pele žage. Danes pa je grapa skoraj brez vode. Le majhen potok se vije po njej. Izvir so namreč zajezili za loški vodovod.

Hotovelje in Poljane postajata vse bolj delavski naselji. Razlika med njima je že izginila. Prebivalci ene in druge vasi si iščejo zaslужka v Skofji Loki ali obratih po dolini. Skoraj je ni hiše, od katere še ni nobeden zaposlen.

Iz Hotovelj izvira rod Šubicev — slikarjev. Na prenovljeni hiši Devjakovega mlina je vzdana plošča z napisom: »V tej hiši, od koder izvira rod Šubicev, izpričan že v 16. stoletju, se je rodil leta 1722 rezbar Pavel Šubic in

leta 1820 rezbar in slikar Stefan Šubic, oče slavnih slikarjev Janeza in Jurija Šubica.« V rojstni vasi očetov in dedov si je postavil hišo in uredil atelje tudi najmlajši izmed slikarjev Šubicev — Ive.

Delo enega od Devjakovih slikarjev so tudi freske na Zagarjevi hiši v Hotovljah. Sveti Martin in sveti Florijan sta bila upodobljena leta 1883, ko je bila zgrajena hiša. Ta že precej kaže svoja leta, freski pa sta popolnoma ohranjeni.

Pri Zagarju so včasih imeli mlin in žago. Ko smo bili prejšnji teden tam, mlinskih kamnov ni bilo slišati in tudi žago je že močno najedel zob časa. Sicer pa raje poslušajmo Zagarjevo mamo: »Pred vojno je bilo v naši vasi pet mlinov in žaga. Vsi smo imeli dovolj dela. Noč in dan smo mleli. Pri nas kar na tri kamne. Kmetje so tedaj še vse pridelovali doma. Rž in pšenico za kruh pa ajdo in oves. Neprestano so delale tudi stope, ki so luščile ječmen v ješprenj in proso v kašo. Tudi na žagi je bilo dosti dela. Po vojni nismo smeli več žagati. Milne pa so lastniki začeli opuščati. Dela je bilo vse manj, mlinarji so ostareli, mladi so si poiskali kruh drugje. Le jaz še zmeljem tu in tam še kakšnih par sto kilogramov koruze. Drugega ne.«

Sin Pavel, ki gospodari pri Zagarju, ne misli več na mlin. Posvetil se je kmetiji. Ker ni velika, je nekaj travnikov najel. V hlevu ima petnajst glav živine. Vendar pravi, da bi jih na tej zemlji lahko redil dvajset, seveda, če bi imel denar za izboljšavo zemlje in za nakup strojev.

»Da bi bilo gospodarstvo rentabilno, pa bi moral rediti vsaj trideset govedi, od tega deset do dvanajst krav. Tudi sedaj radi redimo nekaj re-

pov za pitanje, nekaj pa imam krav. Zakaj se nisem popolnoma specializiral? Kako? Cene niso stabilne! Ne za pitance in ne za mleko. Če gre eno boljše v prodajo, gre drugo slabše.«

Nekajletno gospodarjenje mladega Zagarja že kaže uspehe. Ne samo, da je napolnil hlev. Kupil si je traktor, vse priključke... Nič koliko umetnih gnojil je že raztrosil po travnikih. Letos si je postavil silos. Okrog 20.000 din ga je veljal.

Nasproti Zagarjeve stoji Sarevčeva hiša. Predstavlja le še spomin na bogato hišo, rojstni dom Sarevčeve Mete, katere usodo je v črtici

Pavel Zagar

Sarevčeva sliva opisal pisatelj — domačin iz Poljan, Ivan Tavčar. Zapuščena je. Le ostareli gospodar prebiva v njej. Samotar je. Še sosedu se malo pogovarja. Tudi mi smo zaman skušali najti stik. Na Tavčarjeve čase spominjajo le slive, ki so na gosto posejane okrog hiše. Bolj pritlikave so. Niso se vzpele tako visoko, kot tista, ki jo je dobila Meta za doto in prevžitek in ki jo je vso nesrečno in izgubljeno zaradi izgube denarja, pokopala pod seboj. L. Bogataj

Na Zagarjevi hiši v Hotovljah so še dobro ohranjene freske s podobama svetega Florijana in svetega Martina. 1883. leta jih je naslikal eden od slikarjev Šubicev. — Foto: F. Perdan

Gobarjev veliko, gob pa ne

STANOVANJSKA STISKA V GOZDU. Gobarjev je zadnje čase v gozdovih toliko, da gobe nimajo kje rasti. Na sliki imamo primer rešitve iz te stiske: ena goba raste vrh druge. Primerek sta pred dnevi našla Jože Frank in njegov prijatelj iz Kranja na Bukovem vrhu v Poljanski dolini. — Foto: F. Perdan

Pravijo, da je moral letos povprečni Slovenec zadostiti vsaj dvema pogojema. Vsaj enkrat je moral biti na Triglavu in vsaj enkrat se je moral napotiti v gozd in nabirati gobe. No, če se spomnite mojega pisanja izpred nekaj tednov, sem na Triglavu že bil z odpravo stotih žensk. Preostalo mi je le še, da izpolnim drugi pogoj. To se mi pa tudi ni zdelo nič hudega. Sicer pa sem pretekle dni slišal pogovore o gobah čisto povsod: na avtobusih, sploh kamor sem prišel. O gobah se je pogovarjalo staro in mlado.

Pred nekaj dnevi se je tudi meni ponudila priložnost, da grem nad gobe. Kam? To pa ne povem. Gobarska skrivnost. Kar vprašajte gobarja, kam jih je šel nabirati. Ne bo vam povedal. In tega pravila sem se tudi sam držal.

Lepo sončno popoldne je bilo. Znanci so zmajevali z glavami. Nič ne bo, so mi pravili. Saj veš, malo hladno je že bilo, pa slana, dežja ni, in gobe ne rastejo. Mistite, da sem jim verjel? Kje pa! Saj nekaj izkušenj pa že tudi imam, čeprav je res, da sem gobo že včasih moral prej brcniti, če sem jo hotel opaziti.

Listje v hribih že rumeni in prav prijetno se je bilo vzpenjati v hrib. Cesta je bila lepa, še lepša okolica, in že od vsega začetka je bilo vse v najlepšem redu. Ja, končno pa je bilo tudi iz avtomobila

treba izstopiti. To sem pa že vedel, da gob ne bom našel kar na cesti. Domačini so mi vedeli povedati, da je gobarjev vsak dan vse polno v gozdu. Celó več kot gob menda. Potolazili so me pa s tem, da sem verjetno bolj izkušen gobar od onih in ni vrag, da ne bi še kaj dobil. Se prej so mi svetovali, da popijem kozarček brinjevca, ker se potem gobe bolje vidijo. Ni mi bilo treba dvakrat reči in zaradi boljše »vidljivosti« sem zvrnil kar dva. Da se ne bi izgubil, sem se priključil povprečni slovenski družini, ki so ji bili ti kraji bolj poznani. Razvrstili smo se v strelce. Vsako ped zemlje sem pretipal z očmi in prvi uspeh je bil kmalu tu. Utrgal sem prvi dve lisički, za vsak primer, če res ne bi bilo drugega. Ja, tudi lisičke so dobre.

Preiskovanje terena se je nadaljevalo. Kar naenkrat se je družinski poglavar zadržal kot bi ga bila pičila kobra. In kaj je bilo? V rokah je držal lepega jurčka. Tak je bil, da se je res splačalo zavpiti. Kmalu zatem se je tudi boljši polovici nasmehnila sreča — trgala je jurčke enega za drugim. Le meni ni bilo usojeno, da bi dobil vsaj eno »ta pravno« gobo. Ampak čisto zares jih tam, kjer sem jih jaz nabiral, tudi bilo ni. Saj vam lahko pojasnim. Videl sem še lisičke, pa da ne bi jurčkov, ki so še večji. Smolo sem pač imel.

Končni seštevek: enajst »ta pravih« jurčkov pri ostalih in dve lisički — seveda v mojem žepu, to je bil ves izkupeček gobarskega popoldneva. Ampak rečem vam, da je bilo kljub moji blamaži v gobarski akciji popoldne kar prijetno. In še bom šel, če bo le priložnost. Pa tudi sreča z gobami bo morda prihodnje leto boljša. Že letos pa se lahko štejem za povprečnega Slovenca... Gobe brezuspešno nabiral:

J. Govekar

Razstava gob

Čeprav manj bogata v tej sušni jeseni, se je vendar začela prava sezona gob. Po gozdovih je veliko sprehajalcev in iskalcev gob. Toda ob tem smo, žal, že tudi letos brali o zastrupitvah in žalostnih posledicah.

Prav zato gobarska družina v Kranju, ki šteje okrog 150 članov, prireja v tem času tradicionalno razstavo gob, ki bo v avli občinske skupščine v ponedeljek 27. in torek 28. septembra od 7. do 19. ure. Na razstavi bo prikazanih več kot 100 vrst najznačilnejših gob, ki rastejo po naših gozdovih.

Gobarska družina v Kranju ima tudi redni pregled gob in posvetovanja v pisarni krajevne skupnosti Zlato polje vsak ponedeljek po 17. uri. Razstavo gob bodo priredili tudi v Trziču. K. M.

Zivljenje in delo na hribovskih kmetijah (18)

Repa raste tudi pod snegom

Razen koruze smo na krušni peči v hiši sušili tudi proso, preden smo ga dali v mlin za pšeno. Ko je bilo suho, se je raje obdelovalo. Suhega smo nabasali v vrečo, potem pa je počakalo na peči, dokler ga niso odpeljali v mlin. Peč je bila tako vedno obložena. Tam se je sušila tudi mokra obleka, čevlji pa pod pečjo.

V mlin so večji kmetje vozili včasih vsak teden; takrat, ko so peljali novo žito, so dobili zmlato moko od prejšnjega tedna. Ponavadi so naložili veliko vrečo sorščice (»sorščice«) za vsakdanji kruh, pa prav tako veliko vrečo za ječmenov sok in še za živino in prašiče po eno vrečo. Ješprenj in pšeno (»ušeno«) so dajali v mlin na nekaj tednov. Tudi belo moko so redko vozili, saj smo bel kruh jedli le za velike praznike in ob žetvi. Za v mlin je pripravljala le gospodinja, ker je najbolje vedela, koliko se porabi. Ze kak dan prej je povedala gospodarju, da bo treba peljati v mlin. Ker smo skrbeli tudi za reveže, se je kuhinjska »marejna« kar kmalu izpraznila.

Ker je bilo v Hotovlji pet mlinov, so kmetje lahko izbi-

rali, kdo jim bo mlet. Bilo pa je nenapisano pravilo, da se mlinarja brez nujnega vzroka ne sme premenjati. Kamor je kdo začel voziti, tja je potem vozil do konca. Ponavadi je vsak izbral mlinarja, s katerim sta se dobro razumela. Gledali so so seveda tudi na to, kdo dela lepšo moko in kdo vzame manjšo merico za plačilo. Poklic mlinarja je bil težak in večkrat tudi nevhvaležen, ker so ljudje želeli, da bi jim iz slabega žita zmel veliko lepe moke.

V septembru se začne tudi sadna sezona. Ta je dala včasih ljudem veliko dela, saj so večino sadja ročno razkrhljali in ga sušili v »pajštubah«. Posebno veliko so nasušili sladkih hrušk in češpelj. Suho sadje so shranjevali v lesenih skrinjah.

Danes so sadne sušilnice žal skoraj izginile iz naših vasi. Posušijo le kaj malega v krušnih pečeh. Vse preveč pa so razširjene žganjarne. V žganje se pokuha celo dobro sadje, saj ga je ob dobrih letinah drugače le težko spraviti v denar. Precej sadja sprešajo tudi za mošt, ki je v poletni vročini za delavce nepogrešljiv. Včasih smo sadje mleli na mlinu na ročni pogon, danes imajo vsi urejeno na električni pogon. Prešajo pa še vedno s statirimi prešami.

Čeprav je bilo v septembru pospravljenih večina pridelkov, pa je za oktober ostalo še dosti dela. Tedaj je zadnji čas za pripravo stelje. Če je suho vreme, grabijo tod steljo le po osojnih gozdovih, prisojne listnate bregove pa raje prihranijo za zimo. Tam sneg kmalu skopni in listje večkrat lahko grabijo decembra ali januarja, ko je drugje še vse v snegu. Malokrat je namreč tako huda zima, da listja ne bi mogli grabiti vsaj kak teden. V kakšnem strmem bregu je listje težko grabiti, ko vsak korak zdrsi navzdol. Dobro je le to, ker se tudi listje samo posipa navzdol, zato ga je lahko pehāti daleč na dno k poti, kjer napravimo velik kup. K njemu povem zvrnejo velik listnat voz z visokimi lojtrni-

cam, ki jih še posebej prepletajo z vejevjem. Tudi na konceh tak voz zamrežijo z vrvmi in jih obdajo z vejevjem. V tak voz natlačijo veliko listja in ga potlačijo. Ko je dobro naložen, voz postavijo pokonci, kar ni težko, saj sloni v bregu. Če je vetrovno in če je listje zelo suho, naložijo sveže veje tudi po vrhu voza, da veter listja ne odnaša.

Konec oktobra je zunaj samo še repa, ki jo marsikje spravljajo šele v začetku novembra. Saj pravijo, da repa raste tudi pod snegom! Vendar je bilo tako odlašanje tvegano, saj prvi sneg lahko obleži do spomladi. Zgodilo se je, da so morali pozimi odkidavati sneg na njivi, da so prišli do nekaj repe. Repo tudi pri nas radi shranjujejo v preprostih zasipnicah, vendar mora biti zasipnica na propustnih tleh, da je ne preplavi voda, če je zima mokra. Repa v zasipnici ne odganja cime, zato ne postane puhla — tako, kot če je spravljena v topli kleti. Repo iz zasipnic so zato lahko še spomladi uporabljali tudi še za ljudi. Pripravljali so jo na tri načine: kisló, ki je naribana na dolge, ozke rezine (tako jo pripravljamo tudi še danes), in pa v »šnitah«: v tej zadnji se kuha svinjska glava ali kremplji. Le redko pa še kje

jedo sladko repo, zakuhanó z ajdovo moko. Ko so repo lupili za kisanje, so pazili, da so delali močne, dolge olupke, ki so jih posušili na latak nad pečjo. Take olupke so pripravljali tako kot sladko repo, le da so jih že zvečer namočili v vodi. Nekoč je neka mati vprašala delavca, če so bili dobri repni olupki. »O ja,« je rekel delavec, »prav dobri so bili, samo krompirjevi bi bili še boljši!«

Oktober je bil včasih mesec taric in tudi predlo se je že ob večerih. Danes pa imajo že skoraj povsod televizijo, s katero si ljudje krajšajo dolge večere. Škoda je le, ker zaradi teh sodobnih pripomočkov ljudje zdaj vse manj segajo po dobrih knjigah.

Marija Frlic
(Naprej prihodnjici)

Pogovori o Besnici

(2. nadaljevanje)

Ko nam je že stekla beseda o Besniških toplih, velja brž povedati, da se danes, žal, zanje nihče ne briga. Steza od nekdanjega obetajočega turističnega doma nad Sumom do odprtih bazenov toplih je strma, nenadelana, zarasla in — noben kažipot ne opozarja nanje, markacije tudi ni nobene.

No, čez dvajset let — ko bomo govorili o 700-letnici Besnice — pa bodo te, Kranju najbližje, toplice gotovo že urejene, zdraviliško in turistično. Upajmo, da bo tako!

Ob imenu teh besniških toplih, ki se bržčas le zaradi imenitnosti imenujejo »rimske«, nam gotovo pride v misel črta od Blejskih prek Besniških, Medijskih, Laških in Rimskih toplih nad Zidanim mostom. Kot da so zemeljski skladi ob tej črti bolj odprti, ker iz svoje vroče notranjosti bruhajo toliko tople vode.

BESNIŠKO JEZERO

Naš pogled še vedno hiti v prihodnost — o preteklosti kraja se bomo pozneje, a temeljiteje pogovorili — kajti domoljubje (toda ne kak lokalni patriotizem!), ki je pogonska sila napredka, je treba zbuditi z vizijo novih, lepših, srečnejših dni.

Ena od takih zamisli, ki bi bile dale dolini docela nov čar, je umetno jezero. Segalo naj bi od Rakovice, kjer bi rečico Besnico z 20 m visoko pregrado zajezili, do ravnice pod šolo na Čepuljah (besniških Čepulj ne smemo zamenjavati s Čepuljami nad Javornikom pod Joštom).

Jezero, dolgo kake tri kilometre, široko pa različno, kot pač dopušča konfiguracija tal, ne bi posebno priza-

delo prebivalstva Besnice, saj v globeli ni dosti naseljenih hiš. Jez nad Rakovico bi bil res visok, nato pa bi se globina jezera postopoma zniževala. Spricho drugih, dragih, a malo rentabilnih turističnih investicij (Šmarjetna gora, Krvavec), Besniško jezero gotovo ne bi bilo najdražje. Saj bi šlo v glavnem le za plačilo odškodnine za zalite travnike in druga obvodna zemljišča.

Toda efekt bi bil nadvse dragocen. Kar zazrimo se v bodočnost:

Jezero v neposredni bližini Kranja, ki postaja (govorimo o letu 1992, ko bomo slavili 700-letnico prve omembe krajevnega imena) veliko industrijsko središče s skoro 50 tisoč prebivalci, je ne le prvovrstna atrakcija, pač pa tudi pomembno rekreacijsko področje. Intenzivnemu ribolovu (v Besnici že zdaj obstaja velika ribogojnica!) se pridružuje kopanje, plavalni športi, čolnarjenje in živžav na obalah, ki po svoji zvišani vrednosti zemljišč že zdaleč presežejo stroške zajezitve in odškodnin. Strahu pred meglo ni — saj severozahodnik skoraj konstantno piha po dolini.

Jezero na pragu Kranja, počitniške hišice na obalah, kanuji in kajaki na vodi, eldorado ribičev, nova lepota vedno zelene doline... Spricho gozdnatih pobočij Joštovega gorskega masiva, ki se zrcali na jezerski gladini — smelo rečemo, da je Besniško jezero miniaturna koroškega Osojskega jezera, ozko in dolgo, v zavetju gora in tišine...

Seveda je vse to le vizija bodočnosti, zdaj se Besnica spokojno vije po dolini in zamočvirja travnike; brez večjega haska se izliva v Savo.

NARAVNE LEPOTE

Vsekakor velja omeniti še druge stvari, ki dajejo Besnici mik posebnosti in nenavadnosti. V mislih imam slap Šum, blizu izliva Nemiljščice v Savo — tudi do tega, Kranju najbližjega slapa, ni nobene kažipotne tablice, nobenih markacij, pot zapuščena, celo nevarno polzka, ograja nad prepadom trhla — z zanimivo točko na obsežni jasi pod nekdanj vsaj zasilno oskrbovanim turističnim domom: s tega mesta je obsežen razgled na vse strani, posebno proti severu — a oko ne ujame niti ene same hiše, ne blizu ne daleč; celo daljni zaselek Gozd na pobočju Kriške gore pri Tržiču je zastrti! Le zimzelena gozdovje krog in krog...

Potem je tu gorski osamelec Rovnik (706 m visok), ki zapira besniško dolino proti zahodni strani. Zanimivost Rovnika je kapniška jama Brjavec. Pripovedka iz starih časov trdi, da je Rovnik poln vode, da je v njem pravicato jezero. In gorje Besnici, ko se bo Rovnik odprl — takrat bo odplavljena vsa Besnica... No, spricho te namišljene »nevarnosti« pa si mi želimo celo umetnega jezera!

O žeganem studentcu, o razgledni stezi po dobravah nad Savo, o vencu hribov od Jošta do Mohorja, ki zapirajo Besnico proti jugu, o Mrzlih lužah pa o Besniškem borštu — o vsem bo še stekla beseda. Zdajle pa, ko smo se že skoraj dotaknili tudi gozda Utcenka v Zgornji Besnici in skalnatih bregov pod dobravami nad Savo, bo kar prav, če kaj povemo tudi o rokovnjačih, ki so tu gospodarili še pred manj kot pol drugim stoletjem. Tradicija, ki govori o teh temnih možeh, pa je še danes živa med domačini.

(Nadaljevanje bo sledilo)

Crtomir Zorec

KAJ JE PISAL

Gorenjec

PRED SEDEMDESETIMI LETI

V obširnem članku, ki je v nadaljevanjih izhajal v »Gorenjcu« več tednov in imel naslov »Kaj bo, kaj bo...« piše »gorenjski rodoljub« med drugimi tudi take misli:

Slovenci vseh stanov, dvignimo se k marljivemu narodnemu delu, pomagajmo vzbuditi tudi našega kmeta ter tako z združenimi močmi odgnati tuje zatiralce. Čakajo nas še bridki in trdi časi. Glejte, Nemcem na severu in Lahom na jugu že primanjkuje plodnosne zemlje. Zato stegnejo po nji na vse strani svoje grabežljive roke in preganjajo staroselce. Bili smo v teh letih priče, kako so si hoteli Nemci polastiti kar polovico rodovitne Kitajske, da bi tjakaj naselili svoje lačno »izvoljeno« ljudstvo. Ni se jim posrežilo! Lahe pa je pognal iz afriške Abesinije hrabri »divjak« Menelik! Zato bodo odsej ti naši ljubeznivi sosedje še bolj pritiškali na naše kraje in podpihovali naše narodne razprtije ter nas tako spodrivali z domače zemlje. Zatorej, rojaki slovenski, varujmo svojo lepo in rodovito zemljo! Mi smo majhen in vsled tega šibek narodič med drugimi velikimi narodi. Upanja nimamo, da bi svojo domovino razširili. Zato vsaj delujmo z vsemi močmi na to, da obdržimo v svoji lasti to zemljo, ki jo še posedujemo. Ne zavračajmo jo lahkomišlno in ne prodajamo je tujcem, temveč jo vedno delimo le med seboj in prodajamo jo razven slovenskim tudi drugim slovenskim bratom, kadar to ne bode našemu narodu na kvar. Tako homo preprečili, da bi se med nami naseljevali sovražni tujci. Dolžni smo vse to storiti in ukrepati zato, da bodo imeli naši potomci kje stanovati in da bodo imeli kaj jesti še tedaj, ko bodo naše kosti že trohnele v ljubi slovenski zemlji.

Ta apel k narodnosti sloge in k varovanju slovenske zemljiške posesti pri nas ni več toliko aktualen kot je še vedno pereč pri naših zamejskih rojaki. Pač najbolj pri Slovencih v Kanalski dolini, kjer Lah počasi, a vztrajno pokupujejo slovensko posest in potem tjakaj naseljujejo svoje rojake iz Lombardije in Furlanije. Pa celo s Sicilije in Kalabrije...

No, zdaj pa natrosimo v ta zapis še nekaj novic in vesti iz starega »Gorenjca«, prednika našega »Glasa«:

Prve unijatske cerkve na Kranjskem temeljni kamen so slovesno blagoslovili v Meiliki. Slovanski obred je globoko ganil vse navzoče.

K tej novici v starem »Gorenjcu« velja pripomniti, da je v Beli krajini še danes tudi otok pravoslavcev, in sicer v Bojancih nad Vinico.

75 let bo letos poteklo, odkar je stekla prvokrat železnica. Leta 1826 je bila otvorjena prva proga Manchester—Liverpool na Angleškem.

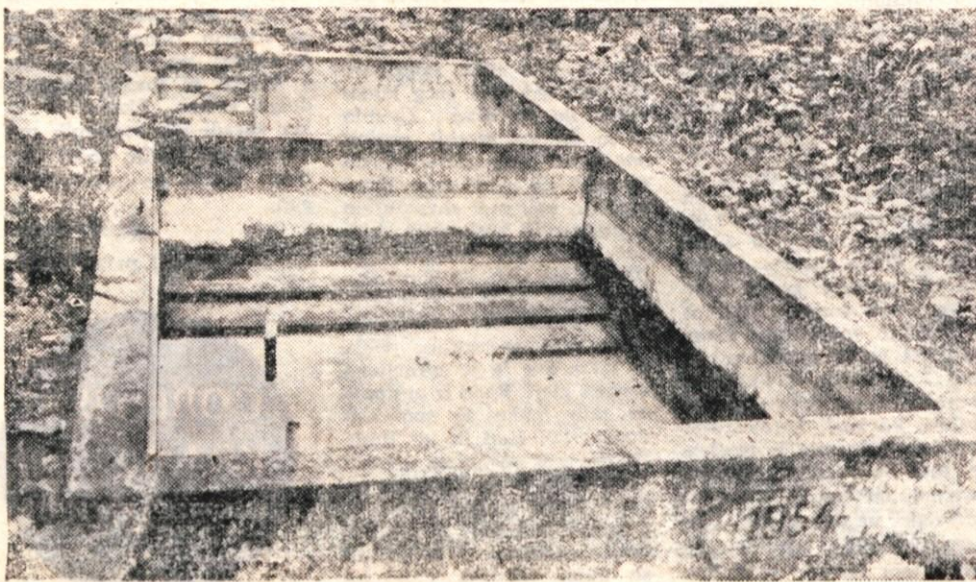
Ničkaj posebne časti pa »Gorenjcu« niso prinašale »novice« in »vesti«, ki jih je zasolilo slepo strankarsko sovraštvo. So pa nelepo zrcalo onega časa, ko je prislovična slovenska nesloga zastupila tudi Gorenjsko (najbolj krvave njene posledice smo doživeli v času NOB, ko je »Slovenec« že moril Slovenca, brata«). Preberimo in pozabimo!

Od nekd. Način, imenitno osladiti klobase, je izumil podgorski kmet L., skop, a lokav posestnik. Njegova zakonska polovica, zagrujena tercijska, ki sicer domačim poslom in delavcem ne privošči niti poštene hrane, zaklada toli ubožno in prazabljeno duhovščino in zapuščenobedne redovnike z najboljšim domačim Mebasami. Mož, da bi preprečil tako potratno in dotičnim obdarovancem primerno osolil klobase, pridene ob kolih največjim klobasari precejšnji del pristnega tobaka, kar bi naj po njegovem mnenju imelo posebno ugodno vplivati na nežna blagoslovljena prebavila. — Pač ni čuda, da postaja kmet slednjič tudi navihan. Vsakovrstni berači in malharji, redovniki z lempami in vrečami ter druga svojati dan za dnem drug drugemu podajajo kljuko tako, da kmet resno prevdarja, kako bi se najlažje otresele tolike nadlege.

Da pa so bile že pred sedemdesetimi leti težave z izplačilom zaslužkov, pričata tale novica v starem »Gorenjcu«:

Na Turškem je velika stiša v državnih blagajnicah. Več uradnikov se je te dni obrnilo na sultana s prošnjo, naj se jim izplača služnina, katero niso dobili že več mesecev, ker sicer morajo poginiti z družinami vred. Namesto plače pa so uvedli proti prošnji ljem disciplinarno preiskavo.

C. Z.

Besniške ali »rimske« toplice ob Nemiljščici. — Foto: F. Perdan

Prebudilo se je sonce in prebudila sem se. Tako lepo sem sanjala; čisto sama sem se sprehajala ob obali. Čudno se mi zdi, zakaj je vse tako tiho. Sem res ostala čisto sama? Ali sanjam? Bilo bi nemogoče. Ozrem se po drugih. Vsi še spijo. Tudi čisto. Ozrem se po drugih. Vsi še spijo. Tudi zunaj ni nikogar. Vedno, kadar sem se prebudila, je bilo sonce že zelo visoko,

Doživela sem čudovito jutro

Otroci so se igrali, lovili in vpili. Danes pa se kdaj pa kdaj v bližnjem borovem gozdičku oglasi kak ptiček. Vesela sem, da se oglasi nama: soncu in meni, Sama sva. Lahko se bom igrala z njegovimi sno-piči žarkov in nihče mi jih ne bo mogel vzeti. Pogovarjala se bova, tako, po svoje. Morje je mirno, le včasih se kak valček malo razjezi na drugega in se zaleti vanj. V daljavi zagledam ladijco, ki počasi ra-

ste. Tudi nanjo se je sonce spomnilo in ji poslalo o dobro jutro snopič svetlobe. Naveličam se morja in ladje. Ozrem se mi borov gozdiček. Tja bom šla. Stopam počasi. Tudi sonce je namenjeno h gozdičku. V rosnih travah najdem pikapolonico. »Pikapolonica, zleti v nebo in mi prinesi zlato kolo!« Zletela je. Morda se bo vrnila z zlatim kolesom! Morda.

V borovem gozdičku je že vse živo. Sonce, ki je prišlo z mano, je prebudilo vse, kar je v njem živega. Ptički žvrgolijo vse vprek. Eden otožno, da bi se lahko zjokala; drugi spet veselo, morda preveč veselo, eden žvrgoli spet čisto nekaj svojega, kar ni ne otožno ne veselo. Zaželim si, da bi zapel en sam ptiček lepo melodijo zame. Iz daljave že slišim petje. Vedno bliže prihaja, vedno bliže... Že je tu, blizu mene. Tako lepo zapoje, da me gane. Njegova melodija je kratka, toda meni se zdi, da traja že celo večnost. Odhajam. Še vedno slišim melodijo, kakršne ni slišal še nihče.

Andreja Demšar, 8. b r. osn. šole
heroja Bračiča, Trzič

Ježeve bodice v nogi

Nisem doma iz Kranja, čeprav hodim tu v šolo. Moj dom je daleč v prelepi Dolenjski. Spominjam se dneva, ko smo dobili spričevala. Nekatera spričevala so bila zelo dobra, druga pa slabša. Izdelal sem s pravdobrim. Stric in teta sta bila s spričevalom zelo zadovoljna in me za nagrado odpeljala na obisk k bratrancu Jožetu v Pulj, kjer je pri vojakihi.

Z nami je odšel v »avto-camp«, kjer smo prenočili. Z bratrancom sva se šla kopat. Jože me je zelo rad tunkal. Nekoč sem se sam potopil pod vodo do dna, a tedaj me je nekaj zapeklo in levi nogi. Hitro sem umaknil nogo in spaval na površje. V moji nogi je bilo vse črno ježevih bodic. Teta mi jih je z iglo pobirala ven. Bile so kar precej dolge. Kmalu se je zmračilo, odpravljali smo se spat. Z Jožem sva šla na obalo in tam sedela ter gledala po morju. Lesk lune se je čudovito razlival v valovanju morja in kar nisem mogel nazaj k šotoru.

Zjutraj sva šla zelo zgodaj k morju. S seboj sva vzela blazino, dolgo vrv in vrečo. Odpravljala sva se na lov na morske ježe. Joža je čez sredo blazino privezal z vrvjo in jo dal meni, ki sem stal na

obali in držal blazino z vrvjo, da jo niso odnesli valovi. Spustil se je v vodo in se prijel za blazino, si nataknil na roko vrečo in se spustil v globino po ježe. Z roko je prijel ježa in ga potegnil iz vode. Nekateri so bili kot zakopani v dno. Ujela sva jih kar precej. Nato sva šla k zajtrku. Po zajtrku sva zakurila ogenj in ga obložila s kamenjem. Kamenje se je zelo ogrelo, saj je bilo kar žareče. Na te kamne sva postavila ježe. Skoljke ježov so kar popokale od vročine. Iz školjk sva potegnili 4 do 5 ostrih zob. Dala sva jih posušiti. Toda kmalu je bilo lepih dni konec.

Odpravili smo se domov. Spotoma me je stric odpeljal domov na Dolenjsko. Tudi doma so bili mojeg spričevala zelo veseli. Očka mi je za lep uspeh kupil fotoaparata. Doma sem pomagal pri delu, ki ga nikoli ne zmanjka.

Praden sem šel od doma nazaj v Kranj, so mi doma še posebno naročili: »Le uči se, da se ne boš tako mučil z delom kot mi tukaj!«

Maks Lavrič,
7. b r. osn. šole
Simona Jenka, Kranj

V šoli je spet vse živo

Zdaj je zlati čas počitnic minil. Ze preden so se 1. septembra odprla vrata šole, je nastal pred šolo velik živžav. Učenci in učenke smo se privali, porivali, se ščipali, vpili in se smejali. Pogovarjali smo se o šoli in o počitnicah. V naših srcih pa je bila neka vznemirjenost. Ko so se šolska vrata odprla, so naša srca vztrepotala, vendar smo vdrli skozi vrata kot čreda, ki se preriva v stajo. Zapustili smo spomenik Staneta Žagarja in že je bilo slišati na hodniku in v razredih smeh in klepetanje. Čez trenutek je vse utihnilo. Bilo je kot poleti, ko je stala šola še sama. Učenci so vznemirjeno čakali na profesorje.

V razred je vstopila učiteljica. Marsikaj smo se dogovorili, kljub temu pa je bil pouk prvega dne hitro končan. Otroci smo se razšli. Le tu in tam se je še slišal glas razposajenega učenca. Naslednjega dne je bilo resneje. A kljub temu smo se posmejali in poklepetali. V odmorih je bilo na hodniku spet vse živo.

Zdaj se dnevi ponavljajo, a vsak dan se naučimo česa, kar nam bo v življenju koristilo.

Jana Krenner, 6. č r. osn. šole Staneta Žagarja, Kranj

Sveta jaz nisem ljubil
in ne mene svet
(Byron)

Ubili so ga!
Ubili so mi brata!
Edinega, ki sem ga imel in
ljubil.

Ti svet, prenašaš vse,
na tebi divjajo vojne,
vse samo na tebi.
Ni več usmiljenja,
ni več miru,
ni več ljubezni v mojem srcu.
Ničesar ni več!
Vse je odšlo!
Tiho, brez vprašanj,
kot deževen oblak.
Vsel!
Ljubezen, mir... brat!
Sovražim te, svet!!
Ne ločim ljubezni od
sovraštva,

Ogoljufan sem!
Vzel si mi ljubezen, mir,
bratal

Podri se svet!
Ne maram te!

Nena Bizjak,
8. a r. osn. šole
Simona Jenka,
Kranj

Moj prvi intervju — Dušan Porenta

Neko jutro sem se z očkom odpravil v Ljubljano. Dobro sem vedela, zakaj. Namenila sem se na pogovor z Dušanom Porento, skladateljem in komponistom popevke »Trideset let.«

Avto se je ustavil pred domom sindikatov v Ljubljani. Tam je očka v službi in tudi tov. Dušan Porenta dela tu. Ko sem vstopila v dvigalo, sem se malce zbala. Dvigalo se je ustavilo v tretjem nadstropju. Očka mi je še naročil, kako naj se vedem in že sem potrkala na vrata. Ker se ni nihče oglašil, sem vstopila. V sobi je sedel mo-

ški srednjih let. Ko sem se mu predstavila, mi je dejal: »Vesci sem, da si me obiskala. Očka mi je že povedal, da želiš postaviti nekaj vprašanj. Kar vprašaj me!« Bilo mi je malce nerodno, vendar sem le začela: »Mi lahko, prosim poveste, kako to, da ste poslali skladbo Trideset let na natečaj za Slovensko popevko?« Pa je začel pripovedovati: »Slišal sem, da je RTV Ljubljana razpisala natečaj skladb za Slovensko popevko 71. Odločil sem se, da bom poskusil. Ze prvi dan sem napisal note in besedilo. Toda vsak dan sem pesem

boljšal in spreminjal. Minil je mesec, ko sem jo končno poslal. Na kakšen poseben uspeh nisem niti mislil. In lahko si predstavljate, kako sem bil presenečen in vesel, ko sem zvedel, da je prav moja pesem zmagala. Res, takega uspeha nisem pričakoval.« Potem sem ga še prosila, naj mi kaj pove o svojem življenju. Začel je pripovedovati: »Rodil sem se na Vrhniki v delavski družini. Sestra je bila nekaj let starejša, je pa zelo pridno študirala. Kmalu pa se je začela vojna. Najprej so ubili sestro, ko je odšla z očetom v partizane, pozneje pa je na Rabu umrl še oče. Ostal sem z materjo sam in preživljal oba. Čez nekaj časa sem postal partizanski kurir. Zaupal so mi. Nekega dne sva šla s prijateljem v gozd, v štab. Hodil je pred mano, v rokah je imel bombu, ki mu je čez nekaj trenutkov eksplodirala. Bil je takoj mrtev, jaz pa sem oslepel. Pozneje sem šel v zavod, da bi končal šolo. Do takrat nisem imel pojma o glasbi, toda čez dve leti sem že odlično igral harmoniko. Začel sem tudi komponirati. Zdaj pa pišem tudi za Beneške fante, včasih tudi za Avsenike. Največ pa pišem popevke.«

Zahvalila sem se tovarišu Porenti za pogovor, on pa me je povabil še na sok. Ko sva se poslovljala, sem mu krepko stisnila roko in se mu še enkrat zahvalila. Tak je bil moj prvi intervju. Ko bom velika, bom gotovo novinarka, ker me ta poklic zelo veseli. Srečala bom veliko zanimivih ljudi, jih spraševala to in ono, a vendar mi bo pogovor s tovarišem Dušanom Porento za vedno ostal v spominu.

Vesna Horvat,
7. č r. osn. šole
Franceta Prešerna, Kranj

Nesreča na dvorišču

Moje počitnice niso bile najlepše. Preživljal sem jih doma, največkrat seveda na dvorišču. Dnevi so bili podobni drug drugemu. Ze zgodaj zjutraj je mamica pripravila zajtrk. Potem je poklicala mene in Marjana, da je mojega brata, da bi šla k zajtrku. Ko smo pozajtrkovali, sta mamica in brat odšla delat v tovarno. Tudi sam sem šel delat, le da je bilo moje delo na dvorišču. Kopal sem in vozil samokolnico. V

roko sem vzel kramp, s katerim naj bi udaril po zemlji, pa sem po svojih prstih. Zagledal sem kri in hitro tekem domov. Tam sem rano izpral in obvezal. Hitro je bilo dobro, a ta dan ni bil vesel. Tudi drugi dnevi niso bili prijetni, ker sem bil preveč sam. Prišel se je pouk in vesel sem bil.

Brane Markelj,
4. a r. osn. šole
Lucijan Seljak,
Kranj

Lepe počitnice

Med počitnicami sem se imel zelo lepo. Veliko sem bil pri stricu v Zadru. Tam se vozil s čolnom, igral košarko in lovil ribe. Naučil sem se tudi plavati, česar sem bil zelo vesel. Da bi znanje plavanja utrdil, sem odšel še v Poreč, kjer je bilo tako vroče, da smo komaj dihali, do kopanja pa je bilo precej daleč. Kopalni smo se na otoku. Večkrat sva z očetom hodila igrat tenis.

Borut Janc
4. a r. osn. šole
Lucijana Seljaka, Kranj

GOBE

Menda letošnja gobarska letina ni posebno obilna, zato so tudi gobe, ki jih ponujajo na trgu, hudo drage. Najcenejše so seveda tiste, ki jih naberejo na nedeljskem izletu in take tudi najbolj teknejo. Pri nas nabiramo le okoli deset vrst gob, čeprav je užitnih skoraj sto. Najbolj razširjeno je nabiranje lisičk in gobanov in za marsikoga se gobarsko znanje in s tem tudi izbira konča. Tudi pri strupenih gobah se znanje konča že z mušnico, čeprav se tudi zgodi, da jo kdo zamenja za užitno. Avgusta, septembra in oktobra raste v gozdovih in na travnikih največ gob. Sedaj nabiramo jurčke, štorovke, lisičke, peščence, navadne in travniške kukmake, gozdne kukmake, zajčke, užitne sirovke, rdečo grivo, maslenke, golobice in druge.

Ker se je pri nas v zadnjih letih gobarstvo tako zelo razširilo, nekateri tarnajo, da gobe zato manj rastejo. Vzroki so morda druge, je pa res, da nepravilno nabiranje močno škodi temu žlahtnemu gozdnemu plodu. Gob pri nabiranju ne lomimo niti ne rujemo. Gobo previdno izvijemo iz rastišča, odprtino v zemlji pa zagrebemo. Nesnago z gobe takoj očistimo. Za nabiranje imejmo vedno le košaro ali kartonske škatle, nikoli pa papirnate ali celolovinske vrečke, mreže ali čule. Gobe se namreč stlačijo in pri tem segrejejo in se hitreje kvarijo.

Gobe uživamo kot samostojne jedi, največkrat pa kot dodatek k raznim jedem. V gobi je tudi nekaj beljakovin, ogljikovih hidratov in maščob ter rudninskih snovi. Zmotno pa je mišljenje, da gobe lahko nadomestijo meso. V gobah je tudi vitamin D ter nekaj vitaminov skupine B.

Gobe običajno pripravljamo tanko narezane, ker so drugače težje prebavljive. Ljudje s težavami na želodcu naj se jih ogibljejo, ali pa naj jih uživajo drobno razrezane ali celo zmlete. Ni odveč poudariti, da jedi iz gob jemo le sveže pripravljene, nikoli jih ne pogrevamo, pa čeprav smo jih hranili v hladilniku. Gobe se namreč začno hitro razkrajati, kemične snovi, ki nastajajo pri tem, pa povzročajo motnje v prebavilih. Neuporabne so tudi od dežja razmočene gobe.

Gobova solata

Potrebujemo: 1,5 kg gobanov ali sirovk, slan krop, 10 dkg čebule, zelen peteršilj, kumino, poper, sol, 2 dl kisle smetane in limonin sok.

Očiščene in oprane gobe narežemo na lističe, sku-

MARTA
odgovarja

Ela iz Kranja — Svetujete mi, prosim, kakšen naj bi bil moj jesenski kostim. Blaga še nisem kupila, mislim pa, da se bom odločila za volnena. — Stara sem 30 let. Imam temne kratko pristrizene lase. Tehtam 67 kg, visoka sem 164 cm. V pasu sem ozka, čez boke pa me je kar precej. Ali bi mi pristojal kostim s kratko jopico in všitim pasom in z normalno dolžino krila?

Marta — Levi kostim ima kratko jopico z všitim pasom. manjšim ovratnikom in se enovrstno zapenja na gumbe, lahko tudi na zadrgo. Rokavi so ozki in dolgi. Jopico krasi dva žepka in šivi, če je blago encbarvno. Krilo je gladko in skoraj ravno krojeno.

Desni kostim ima tudi kratko jopico z všitim pasom. Zapenja pa se dvovrstno. Ima rahlo pokončen in nekoliko večji ovratnik. Krilo ima na prednji strani dve gubi, nad njima pa so trije gumbi.

Svetujem vam volneno blago, barve pa naj bodo jesenske: zelena, rjava, rdeča kot korenje, vinsko rdeča in oker.

Gobovi zrezki

Potrebujemo: 60 dkg svežih gob, 25 dkg maščobe, 10 dkg čebule, zelen peteršilj, sol, poper, 2 sardelna fileja, 30 dkg riža, slano vodo, 2 jajci in 20 dkg drobtin.

Očiščene in oprane gobe drobno seseklamo. Prepražimo jih na nekaj maščobe, na kateri smo zarumenili čebulo in peteršilj. Ko sok iz gob že skoraj izpari, jih solimo, popopravimo in dodamo seseklan fileja. Premešamo in še nekoliko popražimo.

Posebej dušimo riž. Ko je ohlajen, mu primešamo gobe, jajca, po okusu še začini in dobro premešamo. Oblikujemo zrezke in si pri tem pomagamo z drobtinami. Spečemo na vroči masti.

hamo jih v slanem kropu, odcedimo in ohladimo. Ohlajene potresemo s čebulo, peteršiljem, kumino, poprom, solimo in zmšamo. Vse prelijemo s kislo smetano in limoninim sokom in še enkrat premešamo.

Kotiček za ljubitelje cvetja

Spomladanske čebulice na oknih

PISE:
INZ. ANKA
BERNARD

Slana bo v kratkem pregnala vse cvetje z oken in balkonov. Zabožki z enoletnicami bodo ostali prazni, zato vanje zasadiamo tulipane, žafrane in druge čebulice, ki cveto od marca do maja. Če gojimo pelargonije ali druge lončnice, ki ostanejo tudi preko zime v zabožkih, si omissimo še eno garnituro zabožčkov, vsaj za nekaj oken.

Čebulicam najbolj prija dobro prepustna zemlja, mešanica navadne vrtno zemlje, peska in šote. Zabožki morajo imeti odtočne luknjice, ker čebulice ne prenesejo stoječe vlage. Po dnu zabožka natresemo za drenažo dva do tri prste na debelo drobnejši pesek. Zabožke ne smemo takoj postaviti na okna. Na mrazu se čebulice ne morejo prekoreniniti in pripraviti na cvetenje. Kdor nima vrta, lahko na balkonu postavi k zidu 40 cm visok primerno velik zabož s pokrovom, v katerem prezimijo zabožki s čebulicami. Po dnu zaboja in ob stenah položimo plast stiropora, ki štiti pred mrazom ter 5 cm debelo plast šote, s katero zapolnimo tudi prostor med zabožki. Zabožke prekrijemo z 10 cm debelo plastjo šote. Do zime zaboje zračimo, preko zime pa pokrijemo s pokrovom. Ob topljem vremenu tudi pozimi zračimo, da čebulice ne odženejo prehitro dolgih in bledih poganjkov. V marcu jih ob ugodnem vremenu postavimo na okna in balkone, kjer bodo ob primeri izbiri čebulnic cveteli do maja in izpolnili vrzel med letnim cvetenjem.

Nasvet za saditev:

Cvetje v marcu: zvončki, žafrani, muskari, scile, anemone.

Če hočemo cvetje od začetka aprila najprej, potem zasadi- mo botanične tulpe (npr. Tupila kaufmaniana v sortah) in enojne tulpe v pisani mešanici, lahko tudi nizke polnjene rane tulpe. Med tulpe lahko zasadiamo tudi hiacinte, ki so zelo lepih barv in tudi prijetno diše.

Zdravnik svetuje

Pljučnica pri otroku

Pri dojenčku in majhnem otroku je pljučnica vredna posebne pozornosti, saj se vnetje pljuč, čim manjši je otrok, ne konča vedno najbolj srečno. Pljučnica se pri majhnem otroku navadno začne kot »prehlad«, iz katerega se lahko v zelo kratkem času (pri dojenčku celo v nekaj urah) ima visoko vročino — do 40 stopinj Celzija, vendar pa je lahko tudi nižja kot normalna temperatura. Otrok težko in pospešeno diha, ponavadi tudi kašlja. Težko dihanje opazimo, ko je otrok slečen. Da pride do zraka, si pomaga z vsemi prsnimi in vratnimi mišicami. To se kaže v izrazitem vdajanju medrebrnih prostorov in žilice kot tudi v napetosti vratnih mišic. Otrok drži glavo malo nazaj, z močno razširjenimi nosnicami pa lovi zrak. Je bled, okoli ust ima moder kolo-bar. V tej stopnji obolenja že na daleč slišimo pri dihanju piske. Otrok zaradi izredno hitrega dihanja in pa vročine izgublja tekočino in se pričinja izsuševati. Zaradi izsuševanja se telesne tekočine zgostijo in telo ne more več v zadostni meri izločiti strupene snovi, ki nastajajo ob normalni presnovi. Otrok se zastruplja z lastnimi odpadnimi produkti: pojavijo se driska, bruhanje, nezavest in končno krč. Otrokov organizem je bolj občutljiv in manj odporen kot pri odraslem, zato so bolezenske spremembe na pljučih težje. Zlasti je nevarno za otroka, če zamudimo pravočasno zdravljenje, kar vodi do gnojnega razpadanja posameznih delov pljuč. To je pljučni absces. Zdravljenje te komplikacije je dolgotrajno in težko. Dostikrat je prizadeta tudi pljučna ovojnica — pride do empijema, gnojnega izliva v prsni votlini. Te komplikacije se zdravijo z operacijo. Uspeh zdravljenja je odvisen od odpornosti otroškega organizma.

dr. Gorazd Zavrnik

DRUŽINSKI
POMENKI

Tri dni med prijatelji v Medicini

Ob koncu prejšnjega tedna je občina Medicina v Italiji praznovala praznik pobratenja. Ker je Škofja Loka že nekaj let pobratena s to italijansko občino, so na praznik pobratenja Italijani povabili tudi predstavnike škofjeloške občine. Komisija in predsedstvo za prijateljstvo mednarodne odnose pri skupščini občine Škofja Loka je v začetku septembra sklenila, da poleg uradne delegacije obiščejo Medicino tudi odborniki občinske skupščine in nekateri predstavniki občinskih družbenopolitičnih organizacij, društev in gospodarskih organizacij.

Začelo se je prejšnji petek opoldne pred stavbo škofjeloške občinske skupščine. Dva udobna Transturistova avtobusa sta sprejela vse udeležence obiska v Italiji, ki so malo pred tem prišli v Škofjo Loko iz različnih krajev v občini. Kmalu je bilo v obeh avtobusih ustvarjeno prijetno razpoloženje. Šaljivci in dov-

ki komaj požira gost promet. Nad sedanjim cestiščem se dvigajo v nebo visoki stebri — bodoči viadukti. Ko smo se pripeljali v Postojno in šli še na zadnje okrepčilo na naših tleh, so že padle prve kaplje dežja. K sreči so se oblaki spet razkropili in ponovno je posijalo sonce ter omogočilo udeležencem, da so

če ne bi imeli s seboj kaj preveč — mislim na denar in še kaj drugega — in zato tudi strahu, ki ga je vsak uspešno skrival, ni manjkalo. Pa ni bilo nič hudega. No, saj tudi ni moglo biti, ker pretirano »švercal« pa tudi ni nihče. Italijanskega carinika je zanimalo, če imamo s seboj kaj kačje sline. Eden izmed mo-

netk. Okrepčila smo bili že pošteno potrebni, mudilo se nam je pa tudi. Za kako kavico in nakup razglednic pa je bilo vendarle časa. Od tu so na razglednicah že romali prvi pozdravi domačim. Kmalu je bilo treba sestati v avtobus. Večerilo se je že. Marsikoga je zanimalo, če doma lahko reče, da je bil v Benetkah. Končno so se strokovnjaki zedinili, da tega ne more nihče trditi. Res je, da so Mestre le štirinajst kilometrov oddaljene od Benetk, a tudi to je nekaj. Sicer pa se v Mestrah močno pozna bližina sosednjega beneškega mesta. Utrip mesta je popolnoma turističen. Vsaka druga stavba skoraj je hotel, mnogo je menjalnic in bančnih ustanov iz vse Italije, pa tudi cene so kar zasoljene. Tudi turistov, vsaj tako sem sklepal po nekaj svetovnih jezikih, ki sem jih slišal med kratkim sprehodom po mestu, je tu veliko. Verjetno so tu za marsikoga že bolj dostopne cene kot v Benetkah.

Ze je bila trda tema. Pokrajine se ni dalo več opazovati. Le na vsakih nekaj kilometrov si med vožnjo lahko opazoval nebo, ki je bilo bolj svetlo. Osvetljevale so ga luči mest in večjih krajev. Na poljih ob cesti so kmetje kljub temi še vedno orali njive s traktorji. Treba je pohiteti. Setev po teh predelih je na višku. Kmalu smo se približali dvema večjima mestoma. Na levi strani smo pustili Ferraro in z nezmanjšano hitrostjo zapeljali proti Bologni — središču pokrajine. Enakomerno brnenje avtobusa je sicer uspavalo, a zaradi pričakovanja bližajočega se mesta ni bilo nikomur do spanja. Obenem pa nam je že bilo jasno, da bomo proslavo prvega večera na trgu v Medicini zamudili. Vožnja se je preveč zavlekla. Pa še smola. Na zloglasnem križišču v Bologni smo zapeljali v napačno

smer. Kar nekaj časa je poteklo, da smo naredili krog in prišli nazaj v isto križišče ter zapeljali proti Medicini. Sicer pa moram reči, da je bilo to marsikomu kar všeč, saj je bil pogled na Bologno ponoči kar prijeten.

Cesta proti Medicini je precej ožja, a vseeno lepa za vožnjo. Kljub temi smo kdaj pa kdaj zagledali zunaj lepake, ki so vabili na praznik pobratenja. No, in tudi na cilju smo bili kmalu. Izkrkali smo se, pošteno pretegnili od dolge vožnje utrujene ude in se napatili na trg, kjer se je že odvijal program. Pozdravili so se predstavniki obeh občin in takoj zatem so nas gostitelji že odpeljali na večerjo. Čisto po pravici povedano smo vsi pričakovali makarone pri večerji. Toda zmotili smo se. To je prišlo na vrsto naslednji dan. Povečerjali smo in po tem se tudi pijače nismo branili. Ugotovili smo, da je italijansko vino kar dobro. Obenem pa je imelo tisto, ki smo ga pili, še eno dobro lastnost. Precej šibko je, le šest odstotkov alkohola je bilo v njem, in zato tudi tistega učinka ni bilo kot bi bil pri nas.

Večina je bila kar kmalu pripravljena za spanje. Zapustili smo našo jeditnico in se napatili proti našim prenočiščem. Takrat pa so v akcijo stopili »Fantje s Praprotna«, ki so potovali z nami. Tako lepo so zapeli, da so se v naši okolici začela odpirati okna in tudi okoli naše skupine so se kljub pozni uri začeli zbirati domačini. Ko sem jih opazoval, sem ugotovil, da jim je petje izredno všeč. No, pa saj »Fantje s Praprotna« so pa tudi mojstri. Po končanem nočnem koncertu smo se zares odpravili k počitku. Naslednji dan smo želeli biti spočiti in si ogledati čimveč zanimivosti.

Konec prihodnjic
J. Govekar

Škofjeloški odborniki, občinski moške in predstavniki gospodarskih organizacij so ob koncu preteklega tedna obiskali pobrateno italijansko mesto Medicino. — Foto: J. Govekar

tipneži so v dobro voljo spravili tudi tiste bolj resne. V lepem sončnem vremenu sta avtobusa brzela proti Primorski. Vsi smo si z zanimanjem ob tej poti ogledali gradbišče nove hitre ceste med Sentiljem in Novo Gorico na odseku Vrhnika—Postojna. Kar nekaj čudno je videti nova široka cesta ob sedanji stari,

imeli prelep razgled po krajšem svetu. Med potjo smo imeli priložnost slišati veliko zanimivih stvari o Italiji — njeni zgodovini in geografskih zanimivostih — in o samem mestu Medicini. Pa o tem kasneje.

Bližala se je Sežana in kmalu za njo meja. Kranjci pa seveda ne bi bili to, kar so,

žakov mu je bil takoj pripravljen odstopiti ga kozarček, pa se je Italijan prej premislil, nasmehnil in zamahnil s roko. Se pa res najdemo, smo dejali.

In, da vidite! Za mejo so se razvezale potovalke in »ta zelenega« je bilo toliko, da ga do konca pota ni zmanjkalo. Gotovo se italijanskemu cariniku kaj takega še sanjalo ni. Zapeljali smo se mimo Trsta proti notranjosti Italije. Na desni strani se je v soncu bleščalo Jadransko morje. Kmalu smo bili na avto cesti. To je bilo za vse pravo doživetje. Avtobus je drvel kolikor je šlo. Na obeh straneh ceste smo opazovali vinograde z dozorevajočim grozdem in velike nasade jabolk in hrušk. Tudi izgubiti se v Italiji ni lahko. Prav vsak kraj ima ne vem koliko kažipotov ob cesti in zato do določenega kraja res ni težko priti. Nad cesto so urejeni številni nadvozi, da promet, ki pripelje iz stranskih smeri, ne ovira prometa na glavnih cestih.

Prvi postanek za mejo je bil v Mestrah — bližini Be-

TV
STABILIZATOR
ELRA

TELEGRAMI

vsa leta preizkušen —

zdaj spet izboljššan

samo novi mixal ima aktivno moč

novi mixal te dni

pri vašem trgovcu

»zlatorog« maribor

» Letalska nesreča na Brniku...!«

Nočna vaja poklicnih in prostovoljnih gasilcev na letališču Brnik

BRNIK, 23. septembra — Na letališču Brnik je v četrtek, 23. septembra, ob 22.51 pristajalo letalo Iljušin 18. Štiri kilometre pred pristajalno stezo, točno v osi steze, se je letalo zrušilo in vžgalo.

Razbitine je zajel strahoten plamen. Na kraj nesreče so prihiteli številne poklicne in prostovoljne gasilske enote...

Tako nekako bi se začelo poročilo o letalski nesreči na Brniku. Vendar je tudi v gornji novici nekaj resnice. V četrtek ob 22.51 je na Brniku res pristajalo letalo Iljušin 18. Štiri kilometre pred stezo se je dvignil v nočno temo velik plamen. Z Brnika so po UKW zvezi takoj alarmirali poklicne gasilce na letališču, poklicno enoto v Kranju, gasilsko brigado v Ljubljani, prostovoljne gasilce v Vodichah, v Sinkovem turnu in na Spodnjem Brniku. Na kraj nesreče so poklicali tudi reševalno postajo iz Kranja.

Letališče Brnik je namreč organiziralo nočno vajo, s katero so hoteli preizkusiti pripravljenost gasilskih enot in sistem obveščanja v primeru resnične letalske katastrofe. Štiri kilometre pred stezo so zažgali 12 ton gume in tona lahkovnetljivih tekočin. Tako veliko akcijo organizira letališče vsako leto enkrat. Za četrtkovno akcijo je vedel le direktor letališča in kontrolor letenja. Ostali niti sumili niso, kaj se pripravlja. V primeru resne nesreče bi pri prvem udaru gasilci gasili požar z gasilnim prahom, v drugem udaru pa z zračno peno in vodno megle. V četrtek tega niso sicer uporabili, vendar so imeli vse pripomočke s seboj. Odpadno gumo so pustili zgoreti.

O uspešnosti vaje smo se pogovarjali s poveljnikom poklicne gasilske enote na letališču Brnik Francem Košnjekom. Povedal nam je, da je nočna akcija uspela in da

je bila preizkus pripravljivosti gasilcev in sistema obveščanja v primeru resnične letalske nesreče na Brniku. Tako, kot že nekajkrat prej, so ugotovili pomembnost UKW zvez. Prostovoljne gasilce pa je na požar opozorila sirena. Košnjek je tudi povedal, da je v akciji sodelovalo 9 letaliških gasilcev s tremi vozili, 7 kranjskih poklicnih gasilcev s štirimi vozili (12 gasilcev je bilo v Kranju v pripravljenosti) in preko 30 prostovoljnih gasilcev

s tremi vozili. Na Brnik je prihitela tudi ekipa reševalne postaje iz Kranja z 2 vozili ter šestimi ljudmi. En voz s tremi ljudmi je bil v pripravljenosti. Prav tako je bila v pripravljenosti tudi ljubljanska poklicna gasilska brigada.

Tovariš Franc Košnjek nas je zaprosil, naj se v Glasu zahvalimo vsem, ki so sodelovali pri vaji in pripomogli, da je dobro uspela.

J. Košnjek

Mokre vaje gasilcev

Na seji občinske gasilske zveze v Kamniku so se dogovorili, da bodo v tednu požarne varnosti mokre vaje, ki jih bodo priredila vsa gasilska društva v občini. Gasilske enote po delovnih organizacijah pa bodo imele skupno vajo na Duplici. V nekaterih krajih bodo veriž-

ne vaje več društev (pri teh vajah se več motork povezuje). Gasilci bodo odprli gasilske domove, da bi si občani, posebno mladina, lahko ogledali gasilsko opremo. Predvajali bodo poučne filme o požarni varnosti, v šolah pa pisali šolske naloge o tem.

J. V.

Velika pridobitev za Brezjane

Danes in jutri bo na Brezjah pri Trziču veliko slavlje. Tu se bodo tudi zaključile akcije vseh 13 gasilskih društev tržiške občine v tednu požarne varnosti. Drevi bodo njihove skupine izvedle mokro vajo, nato pa bo slavnostna seja in kulturni program, ki ga pripravljajo mladinci in šolski otroci iz vasi.

Pokrovitelj jutrišnjega slavlja je občinska konferenca SZDL Trzič, osrednja krajevna svečanost pa bo otvoritev doma družbenih organizacij v tem kraju. Ta dom, s sejnjo sobo za 70 ljudi, dvorano z odrom, ki sprejme 150 obiskovalcev, prostori za gasilce in mladino ter gasilskim stolpom, so začeli graditi na pobudo vaških gasilcev, v delo pa so se vključile vse družbene organizacije v tej

krajevni skupnosti. Ob izdatni že dosednji pomoči občinske skupščine Trzič (215.000 novih din), sredstvih krajevne skupnosti in gasilskega društva Brezje pa so tudi vaščani z delom (9000 ur) in materialom, zlasti lesom, sami prispevali okoli 150.000 din, saj je vrednost zgradbe pol milijona. Zato so vaščani na največji dosežek v zgodovini svojega kraja upravičeno ponosni. Ob 14. uri bodo najprej odkrili spominsko ploščo 9 padlim v NOB iz njihove krajevne skupnosti, pol ure kasneje pa bodo prerezali trak pred domom družbenih organizacij. Kaj predstavlja ta dom za vas pod Dobrčo, in kolikšen prispevek predstavlja za prebivalce, nam pove tudi to, da živi v vasi nekaj nad 200 prebivalcev, na širšem območju njihove krajevne skupnosti pa še nekaj sto več.

Poleg tega pa so zbrali vaščani polovico prispevka za rozenbauerico (okoli 14.500 din), medtem ko je ostalo polovico sredstev prispevala občinska gasilska zveza. Zato bodo jutri to moderno motorno brizgalno izročili namenu.

Med povabljeni pričakujejo predsednika republiške konference SZDL Janeza Vipotnika, ki si je gradnjo doma ogledal že tudi spomladi, predstavnike republiške ga-

Več požarov - škode manj

Požarno varnostni teden, pravkar se izteka, je bil predvsem namenjen preventivnim ukrepom v gasilstvu. Prav bi bilo, če bi ukrepe o požarni varnosti, s katerimi smo se ta teden še posebej seznanili, ne pozabili — še posebno vsi, ki nimamo s požarno varnostjo neposredne zveze. Kajti požarna škoda je kljub preventivnim ukrepom pri nas še vedno precejšnja. Lani je na Gorenjskem pogorelo za 211 starih milijonov din. Za to vsoto sicer gasilci pravijo, da ni zelo velika, številke pa so lahko že jutri drugačne, če le pride do večjega požara v neki veliki delovni organizaciji. Število požarov na Gorenjskem sicer narašča. Zaradi učinkovitega ukrepanja gasilcev pa požarna škoda ne narašča sorazmerno s številom požarov. To velja za gorenjske razmere, ne pa za slovenske, saj je bila lanska požarna škoda v Sloveniji večja od 7,5 starih milijard din, letos pa bo verjetno še večja.

Največkrat hite gasilci k požaru, ki je izbruhnil zaradi malomarnosti. Na Gorenjskem je lani bilo 138 požarov, malomarnost pa jih je povzročila 48-krat. Med vzroki

je bila lani elektrika na drugem mestu, enajstkrat je gorelo zaradi otroške igre z vžgalicami, desetkrat je požar zanelila strela, štirikrat različne eksplozije itd.

Številke kažejo, da še vedno — vsaj na Gorenjskem — največkrat zagori v delovnih organizacijah. Lani je bilo v proizvodnji 40 požarov, 30 jih je bilo na stanovanjskih zgradbah, gorelo je 10 kmečkih gospodarstev, osemkrat so se vžgali avtomobili itd.

Smisel požarno varnostnega tedna vsekakor ni z gesli zmanjševati požare in požarno škodo, pač pa je treba opozoriti na dejstvo, kako pomembna je preventiva v gasilski dejavnosti. Ne bi bilo odveč poudariti, da ima že dlje časa vpeljana preventivna služba zasluge, da na Gorenjskem številko o požarni škodi ne naraščajo. Prav preventiva je — tako se vsaj zdi — v nekaterih delovnih organizacijah malo upoštevana, pa tudi pri občinskih skupščinah, ki za preventivno službo dodeljujejo minimalna sredstva. Finansiranje požarne varnosti ne bi smel biti problem, ki se že vleče iz leta v leto — čeprav ne more biti nobenega dvoma, ali so bila dosedanja sredstva vložena v preventivo rentabilna ali ne. Lansko leto sprejeti zakon o varstvu pred požarom in o gasilstvu sicer ureja tudi to vprašanje, vendar pa bodo morale občinske skupščine načrt varstva pred požarom, o katerem zakon govori, še do konca letošnjega leta izdelati. S tem načrtom bo zagotovljeno delo in razvoj gasilskih organizacij v vsaki občini in seveda tudi preventivna dejavnost, za katero se gasilske organizacije tako prizadevajo. L. M.

Tekmovanje za gasilsko sekirico

V nedeljo, 26. septembra, dopoldne bo na športnem igrišču v Senčurju občinsko gasilsko tekmovanje pod pokrovitelj-

stvom skupščine občine Kranj. V gasilskih veččinah se bo pomerilo 14 gasilskih enot s 140 gasilci. L. M.

Delovna skupnost ČP Gorenjski tisk K r a n j

razpisuje
prsto delovno mesto
(reelekcija)

vodje tehničnega sektorja

Pogoji: prva ali druga stopnja strokovne izobrazbe grafične smeri in 3-letna praksa ali srednješolska izobrazba in 6 let prakse v grafični stroki. Ponudbe sprejema tajništvo ČP Gorenjski tisk Kranj, do 10. oktobra 1971.

TELEGRAMI

vsa leta preizkušen —

zdaj spet izboljššan

samo novi mixal ima aktivno moč

novi mixal te dni

pri vašem trgovcu

»zlatorog« maribor

Kmetijsko živilski kombinat Kranj

obvešča cenjene potrošnike, da smo začeli prodajo ozimnice:

kvalitetne sorte zimskih jabolok lahko dobite v našem sadovnjaku Resje pri Podvinu vsak dan od 8. do 18. ure (tudi v nedeljo) in v sadovnjaku v Preddvoru vsak dan od 14. do 18. ure.

Na delovišču Vrtnarija Zlato polje pa lahko dobite kvaliteten krompir cvetnik za ozimnico, in sicer vsak dan od 7. do 17. ure.

Priporočamo se

KRAJ

razglašuje naslednja prosta delovna mesta:

- več skladiščnikov**
Pogoji: kvalificiran trgovski delavec z najmanj 4 leta delovnih izkušenj;
- več namestnikov skladiščnika**
Pogoji: kvalificiran trgovski delavec z najmanj 3 leta delovnih izkušenj;
- več skladiščnih delavcev**
- mesarja — sekača**
za potrošniški center v Zg. Gorjah.
Pogoji: kvalificiran delavec ustrezne stroke z najmanj 3 leta delovnih izkušenj.

Skladiščnim delavcem omogoča podjetje dokončanje eventualno nedokončane osemletke in napredovanje v skladiščnega manipulantanta.
Rok prijave je 15 dni od objave. Interesenti naj pošljejo prijave na naslov: Veletrgovina Živila, Kranj, Cesta JLA 6 — splošni sektor.

SLADKOGORSKA

tovarna kartona in papirja

Sladki vrh

pošta Šentilj v Slovenskih goricah

razširja svoje poslovanje in želi zato pridobiti novega sodelavca

trgovskega potnika

predstavnika podjetja za področje Gorenjske

Pogoj: visoka kvalifikacija delavca trgovske stroke ali srednja ekonomska-komercialna izobrazba ter 5 let delovnih izkušenj v trgovski ali komercialni službi. Obvezno mora imeti lastno osebno vozilo in stalno bivališče na objavljenem potniškem področju, po možnosti v stanovanju tudi telefon. Urejena mora biti tudi vojaška obveznost.

Prošnje s priloženimi dokazili o strokovni izobrazbi je treba dostaviti na naslov Komisija za delovna razmerja in izobraževanje, Sladkogorska tovarna kartona in papirja, Sladki vrh, pošta Šentilj do 10. 10. 1971.

Delovna akcija v Novi vasi

Nova vas ob vznožju Zplate igra pomembno vlogo v preddvorskem turizmu, vendar je turistični razvoj te vasi motila ozka cesta. Zato so se vaščani Nove vasi in Preddvorčani, ki imajo hiše ob tej cesti, julija odločili, da bodo s samoprispevkom asfaltirali to cesto. Dogovorili so se, da bodo cestišče sami pripravili in s tem za polovico zmanjšali stroške asfaltiranja.

V delovni akciji je sodelovalo 36 vaščanov, ki so opravili preko 2000 delovnih ur, od tega skoraj četrtino strojnih. Cesto so najprej razširili in pri tem odpeljali preko 300 kubičnih metrov zemlje. Preddvorska krajevna skupnost je plačala dovoz 1200 kubičnih metrov gramoz in grušč, vaščani pa so nato navozili še 120 kubikov finega peska za izravnavo. Prav tako so sami položili preko 300 metrov kanalizacije. Sredi avgusta je bila cesta asfaltirana. Urediti so morali še bankine.

Razen tega so v Preddvoru

s pomočjo samoprispevka asfaltirali še nekatere ceste. Te ceste je preteklo soboto slovesno odprl predsednik kranjske skupščine Slavko Zalokar. Po otvoritvi je bil v kulturnem domu »likof« ki sta ga pripravila krajevna skupnost in Turistično društvo.

V Preddvoru in okolici so prepričani, da letošnja zaganost pri urejanju komunalnih zadev ne bo zamrla.

A. Krč

AKADEMSKI KOMORNI ZBOR KRAJ

vabi k sodelovanju vse mlade, ki imajo veselje do zborovskega petja.

Avdicije bodo 27. in 30. septembra ob 19. uri v pevski sobi gimnazije Kranj.

Kdaj kopališče v Železnikih?

Zamisel o kopališču v Železnikih ni nova. Krajevna skupnost je že lani začela široko akcijo. Imenovali so celo gradbeni odbor. Tudi delovne organizacije so pokazale pripravljenost pomagati pri gradnji. Zato upravičeno računajo, da bi s prispevki delovnih organizacij in samoprispevki občanov lahko zbrali dovolj denarja za ureditve načrtov. Za kopališče se prebivalci gornje Selške doline ogrevajo zlasti zato, ker je Sora v tem koncu premrzla za kopanje. Polna je tudi razne navlake in smeti. Železniki namreč nimajo skupnega smetišča. Zato občani in delovne organizacije odlagajo smeti in odpadke kar v Soro. Ob večjih nalivih, ko je voda visoka, navlako odnese, si r

pa se nabira po bregovih. Krajevna skupnost je že skušala najti primeren prostor za smetišče. Po sanitarnih predpisih mora biti vsaj 25 m oddaljeno od vode. Take lokacije pa še niso uspeli najti.

V zadnjih dneh je akcija za gradnjo kopališča spet zaživela. Morda se bodo Železnikarji že prihodnje poletje lahko osvežili v njem?

lb

ODEJA

tovarna prešitih odev

Škofja Loka, Šolska ulica 2

vabi k sodelovanju

več NK delavk

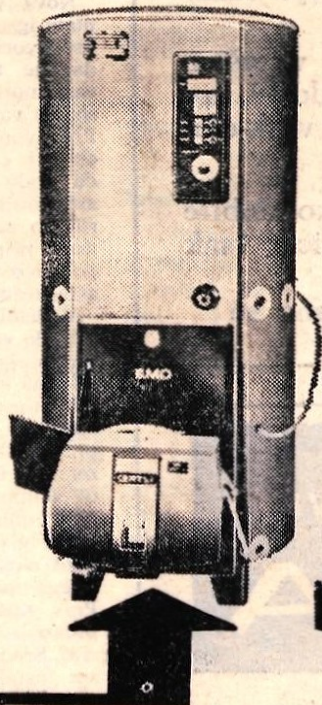
za zimsko sezono — delo za določen čas.

Kandidatke naj se prijavijo na naslov: Odeja, Škofja Loka

KOTLI EMOTERM

OD 20.000
DO 60.000
KCAL/H

7 tipov z
vgrajenim
bojlerjem
ali brez

EMO

CELJE

ZA VSAKO HIŠO

Žitojarmet

SENTA

skladišče Kranj,
Tavčarjeva 31,
tel. 22-053

Kombinati, kmetijske za-
druge, posestva, kmeto-
valci!

Odkupujemo pšenico in
vse vrste žitaric po naj-
višjih dnevnih cenah.
Kmetovalcem plačamo v
gotovini pri prevzemu.

Prodajamo najkvalitet-
nejšo moko, krmilno mo-
ko, koruzo, pšenični zdrob
in koruzni zdrob.

Skladišče je odprto od 7.30
do 16. ure vsak dan tudi
v soboto.

**PEKARNA
KRANJ**

takoj zaposlimo

**DVA
TRANSPORTNA
DELAVCA
v skladišču Kranj**

Pogoj: odslužen vojaški
rok, fizično sposoben in
stanovanje v Kranju.

Osební dohodek po pravil-
niku o OD.

DOPISNA DELAVSKA UNIVERZA V LJUBLJANI

VPISUJE V DOPISNE ŠOLE

- osnovno šolo (5., 6., 7. in 8. razred)
- administrativno šolo (dveletna)
- ekonomsko srednjo šolo (dopisno, kombi-
nirano)
- tehniško šolo (za strojno, elektrotehniško,
lesnoindustrijsko in kemijsko stroko)
- delovodsko šolo (za strojno stroko)
- poklicno šolo kovinarske stroke

VPISUJE TUDI V DOPISNE
TEČAJE

- nemškega in italijanskega jezika
- tehniškega risanja
- za skladiščnike
- za kontrolorje in predelavce v kovinarski
stroki
- za varnost pri delu (skupinski vpis v posa-
meznih delovnih organizacijah)

VPISUJEJO VSAK DAN od 7. do 14.30, ob torkih do
18. ure ter drugo soboto v mesecu.

Podrobnosti o sistemu dopisnega izobraževanja,
učnem programu in pogojih za vpis boste lahko iz-
vedeli iz prospekta za šol. leto 1971/72, ki vam ga
pošljemo na vašo zahtevo.

S takojšnjim vpisom pridobite na času!

SVOJ NASLOV NAPISITE S TISKANIMI ČRKAMI.

Za prospekt pošljite znamko v vrednosti 3,00 dinar-
je na naslov:

DOPISNA DELAVSKA UNIVERZA, Ljubljana, Par-
mova 39, telefon 312-133, poštni predal 106.

Modna konfekcija

Krim Ljubljana

Delovna enota Kranj

sprejme

17 kvalificiranih šivilj - krojačev
ali pa tudi priučene šivilje

Možnost dobrega zaslužka od 900 do 1250 din me-
sečno. Povrnemo tudi stroške prevoza.

Ponudbe je treba poslati na naslov: Krim, DE Kranj
ali osebno v pisarni obrata od 6. do 14. ure.

veletrgovina

ŠPECERIJA

bled

Komisija za delovna razmerja
pri Veletrgovini Špecerija Bled
razpisuje vodilno delovno mesto

računovodje SOZD klavnica
v Radovljici

Pogoj: ekonomska srednja šola z najmanj 10 let
prakse v finančni stroki, od tega 5 let na
vodilnem delovnem mestu.

Prijave pošljite do 10. oktobra na naslov: Veletrgo-
vina Špecerija Bled, Kajuhova 8.

še meni
loško kavo
iz nove pražarne

MURHA + GLAS

**PRIREJATA
9. OKTOBRA OB 19. URI
V FESTIVALNI DVORANI
NA BLEDU**

MODA 71/72 ZABAVNI VEČER

**OGLEJTE SI MODNO
REVIJO IN IZBERITE
NAJNOVEJŠE MODELE
ZA JESEN IN ZIMO V
PRODAJALNAH MURKE**

ISKRA

tovarna elektromotorjev in gospodinjskih aparatov
Železniki

razpisuje prosto vodilno delovno mesto
pomočnika direktorja za posebne naloge

Pogoji: visoka strokovna izobrazba ekonomske smeri, najmanj 5-letna praksa v gospodarstvu in znanje najmanj enega svetovnega jezika.
Stanovanja ni na razpolago. Ponudbe pošljite na splošni sektor tovarne v roku 15 dni od dneva razpisa.

Gozdno gospodarstvo Kranj

razpisuje na podlagi zakona o sredstvih gospodarskih organizacij licitacijsko odprodajo naslednjega osnovnega sredstva:

zgibni traktor PGS — 45 KS, pogon na vsa 4 kolesa, gume 9,5—20, zračno hlajenje motorja in hidravlični volan. Obratoval samo 170 ur.

Izklicna cena je 60.750 din.

Licitacijska odprodaja bo 4. oktobra 1971 s pričetkom ob 8. uri v transportnem obratu Gozdnega gospodarstva Kranj na Primskovem.

Kupi družbenega sektorja morajo predložiti pred pričetkom licitacije ustrezno pooblastilo svoje delovne organizacije o nakupu in izjavo, da imajo finančna sredstva zagotovljena.

Zasebni interesenti morajo vplačati pred dražbo 5% varščino od izklicne cene, izlicirani znesek pa pred prevzemom kupljenega sredstva.

Turistična poslovalnica
Creina Kranj
prireja

IZLET V GRADEC

9. oktobra 1971 na graški velesejem.
Cena 85 in 95 din.

IZLET V SARAJEVO

15. oktobra 1971 z letalom
na razstavo

Umetnost na tleh Jugoslavije od
praveka do danes.

Cena izleta 280 din.

Prijave in informacije v turistični poslovalnici
Creina v hotelu Creina ali po telefonu 21-022.

Creina Kranj
Turistična poslovalnica

JUGOBANKA

10. oktobra žrebanje 1. kola

denarne loterije
v Jugobanki

Lastniki dinarskih in deviznih hranilnih vlog vezanih nad 13 mesecev, dobe za vsakih 1000 dinarjev eno srečko.

Vse dobitke 1. kola loterije v Jugobanki, v skupni vrednosti 1.000.000 dinarjev, bomo izplačevali v gotovini.

Vabimo vas, da nas obiščete v naši banki, kjer vam bomo nudili podrobnejše informacije.

JUGOBANKA

Titova 32 in Celovška 106,

LJUBLJANA

Titov trg 7, CELJE

Ekspozitura Jesenice

Cesta maršala Tita 20

mali oglasi

PRODAM

Prodaj italijansko PEČ na olje. Ambrož, Smedniška 21, Kranj 4734

Prodaj gradbeno BARAKO 4 x 5 in 1 m³ SMREKOVIH DESK. Vovk, Valjavčeva 12, Kranj 4739

Prodaj KOKOŠI leghorn — nesnice. Senčur, Mlakarjeva 58 4487

Pocenji prodaj rabljeno SPALNICO in ELEKTRICNI STEDILNIK. Kepic, Huje 17 a, Kranj 4763

Prodaj dve vezani OKNI, zidarske mere 80 x 80, navadno OKNO z dvojno zapiro 110 x 115, PRIKOLICO za osebni avto, ELEKTROMOTOR Rade Končar 10 KM, 900 obratov. Govekar Anton, Smednik 64 4769

Prodaj trofazno VODNO CRPALKO. Dorfarje 38, Zabnica 4770

Prodaj suha bukova in borova DRVA. Njivica 7, Besnica 4771

Prodaj pet let starega KONJA ali zamenjam za KOBILO. Zalog 41, Cerklje 4772

Prodaj dva PRASICA, težka od 100 do 120 kg. Dvorje 30, Cerklje 4773

Prodaj rabljen ELEKTRICNI STEDILNIK gorenje na tri plošče. Podjavoršek, Kranj, St. Žagarja 10 4774

Prodaj mlado KRAVO po teletu. Rovte 12, Podnart 4775

Prodaj TEPKE. Olševsek 52, Preddvor 4776

Prodaj eno leto staro TELICO. Zaloše 7, Podnart 4777

Prodaj skoraj nov 180-litrski hrastov SOD. Partizanska 34, Kranj 4778

Prodaj tri mesece stare siamske MACKE. Ogljed vsak dan od 15. do 19. ure v Tavčarjevi 37, Kranj 4779

Prodaj osem mesecev brejo KRAVO. Jerman Ivan, Zapoge 4 pri Vodica 4780

Prodaj SMREKOVE PLOHE 50 mm. Mali Ivan, Golnik 48 (Rožmanovi) 4781

Prodaj šest tednov stare PRASICKE. Zaplotnik, Zgor. Vetrovo 1 4782

Prodaj 500 kg težko KRAVO, ki bo tretjič teletila, in devet let starega delovnega KONJA ali zamenjam za starejšega. Dvorska vas 17, Begunje 4783

Prodaj nekaj srebrnih SMREK. Cena od 50 do 200 din. Izkop ob sobotah popoldne. Jože Tavčar (Pepe), Puštal 32, Škofja Loka 4784

Prodaj plemenskega VOLA ali zamenjam za KONJA. Naslov v oglašnem oddelku 4785

Prodaj zidno OPEKO (poltlake) in dva SODA, 100- in 140-litrski. Kranj, Kokrškega odreda 1 4786

Prodaj dva KAMINA, smučarske GOJZARICE št. 36 in KOTEL za kuhanje prašičje krme. Kalteneker, Nadežda, Oprešnikova 2, Kranj 4787

Prodaj dobro ohranjen ŠIVALNI STROJ in velik PRASKUS, primeren za večji prostor. Suška cesta 1, Škofja Loka 4788

Prodaj suhe BUTARJE, hrastov ČEBER (120 litrov) in VODNO CRPALKO. Dorfarje 14, Zabnica 4789

Prodaj KRAVO sivko 1500 kosov strešne OPEKE. Likozar Slavko, Hotemaže 4790

Prodaj šest tednov stare PRASICKE. Voglje 64 4791

Prodaj lep KROMPIR. Predoslje 21, Kranj 4792

Prodaj ELEKTRICNI STEDILNIK tobi na štiri plošče. Vidic Angel, Kranj, Sorlijeva št. 6 4793

Prodaj BOROVE PLOHE hrastova DRVA, KROMPIR cvetnik m. Okroglo 13, Naklo 4794

Prodaj PONY EXPRES ali zamenjam za moped. Gorčičeva 17, Čirče, Kranj 4795

Prodaj kombiniran OTROSKI VOZICEK tribuna. Ogljed popoldne. Kuštar Tone, Keberova 1, Kranj 4796

Prodaj KRAVO. Sp. Besnica 19 4797

Prodaj SLAMOREZNIČNIK z namke speiser s puhalnikom. Klanc 13, Komenda 4798

Prodaj desni STEDILNIK gorenje s kotličkom. Br. 258, Kranj 4799

Komunalno podjetje REMONT Škofja Loka

razpisuje javno prodajo:

- NOVE GOSENICE za traktor Ferguson 35
- PERVIBRATOR za beton — IMZ — 1968 — malo rabljen
- TRI RAZNE BRUSILNE STROJE za beton
- MOPED TOMOS v voznem stanju

Javna prodaja bo 1. oktobra 1971 ob 9. uri v podjetju.

Ogljed sredstev je mogoč neposredno pred pričetkom prodaje.

Ponovno obveščamo prebivalce škofjeloške občine, da lahko oddajo male oglase ali plačajo naročnino v naši podružnici v Škofji Loki v pisarni Turističnega društva na Mestnem trgu 10 (tel. 85-268).

Podružnica je odprta vsak ponedeljek, sredo in petek od 10. do 12. ure.

Obiščite našo podružnico v Škofji Loki.

Telesno vzgojno društvo Kranj Benedikova 12

Obveščamo starše, cicibančke in ostale, da začnemo z redno vadbo po naslednjem vrstnem redu:

Ponedeljek	cicibani pionirke rekreacija — ženske	od 17. do 18. ure; od 18. do 19.30; od 19.30 do 21.30;
Torek	pionirji rekreacija — moški	od 18. do 19.30; od 19.30 do 21.30;
Cetrtek	cicibani pionirke	od 17. do 18. ure; od 18. do 19.30;
Petek	pionirji rekreacija — moški	od 18. do 19.30; od 19.30 do 21.30

Raznašalko

za PRIMSKOVO
ZA DOSTAVO JUTRANJKA DELO
NA DOM
SPREJMEMO TAKOJ.

Delo je primerno za gospodinje in upokojeence. Zelo dober zaslužek in ostali pogoji.

Ponudbe sprejema podružnica ČGP Delo, Kranj, Koroška c. 16.

ZMAJ

baterije

Prodaj mladega KONJA. Gorenja vas — Rateče 37 4832
 Prodaj 500 kg težkega ple- menskega VOLA. Kocjan, Zg. Jezersko 114 4833
 Prodaj večjo količino MO- STARIC in TEPK. Preddvor 10 4834
 Prodaj ODER za fasado, nov delovni PULT, dolžine 120 in dvedelno OKNO 140 x 120. Hribar Peter, Naklo 71 4835

Prodaj večjo količino posekane BUKOVE HLODOVI- NE za drva in za na žago. Vprašati na Ambrožu št. 6, Cerklje 4836
 Prodaj pet mesecev stare JARCKE rjave barve, eno leto stare rjave KOKOSI nesnice, vzrejene z domačo krmo in popolnoma novo MOTORNO KOLO tomos avtomatični novi tip z garancijo. Bezljaj, Zg. Pirniče 124 a, Medvode 4837
 Ugodno prodaj KOMBINIRAN OTROŠKI VOZICEK in PEČ NA OLJE Feniks. Zg. Duplje 20

Prodaj STRESNO OPEKO Špičak. Zalag 67, Cerklje 4838
 Prodaj dva PRASICA, težka po 80 kg. Lahovčev 62 4839
 Prodaj šest tednov stare PRASICKE. Zg. Brnik 56 4840
 Prodaj 60 kg težkega PRA- SCA. Smartno 27, Cerklje 4841

Lanske odjemalce JABOLK in HRUSK, ki se še niso javi- li, prosim za prijavo količine. Dr. Kavčič, Bled 4842
 Prodaj GAJBICE. Kokri- ca, Golniška 32 4843
 Prodaj HRUSKE moštari- ce. Zg. Duplje 52 4844

Prodaj dvojce novih BAL- KONSKIH VRAT 80/220 in dve OKNI 180/140. Petrič, Kranj, Gosposvetska 19, tele- fon 21-257 4845
 Prodaj PLOSČE linquapho- ne z vsemi učbeniki za itali- janski jezik. Kuralt, Reteče 23, Škofja Loka 4846

Prodaj pet mesecev brejo KRAVO in 100 kg težkega PRASICA. Voglje 95, Senčur 4847
 Prodaj ROCNI VOZICEK (gare). Puštal 17, Škofja Loka 4858

KUPIM

Kupim razdrto kmečko PEČ. Pogačnik Ivan, Zvirče 30, Trzin 4848
 Kupim 4 m suhih BUKO- VIH DRV. Zumer, Zanova 13, Kranj 4849
 Kupim mirnega KONJA. Janhar, Brezje 4850

MOTORNA VOZILA

Prodaj FIAT 750, letnik 1965. Cesta na Brdo 54, Kranj 4744
 Zaradi bolezn prodaj ZA- STAVO 750 (dostavno) z no- vim motorjem. Kidričeva 6, Kranj 4745
 Nujno prodaj FIAT zasta- vo 620 (2-tonski). Gregorčiče- va 34, Cirče, Kranj 4749

Prodaj dobro ohranjen MERCEDES 170 DS, letnik 1957. Zasavska 42, Kranj 4800
 Prodaj SIMCO 1100 LS, letnik 1968. Naklo 47 4801
 Prodaj MOTOR horex in NSU PRIMO. Naslov v oglas- nem oddelku 4802
 Prodaj nove PRIKOLICE, primerne za vsak avto. Biček, Mošnje 26 4803
 ZASTAVO 750 luxe, 2000 km prodaj za 21.000 din. Ponud- be poslati pod »garancija« 4804

Poceni prodaj MOPED co- libry. Podrekar, Bistrica 66 a, Trzin 4805
 Prodaj različne nove RE- ZERVNE DELE za avto NSU princ, letnik 1961. Zupan An- gela, Pot na Jošta 8, Kranj 4806
 Prodaj FIAT 750, letnik 1971, prevoženih 4000 km. Rih- taršič Marija, Bukovica 13, p. Selca 4807
 Ugodno prodaj SKODO, prevoženih 37.000 km. Kranj, Mladinskih brigad 8 4851

STANOVANJA

Oddam SOBO. Naslov v oglasnem oddelku 4808
 ZAMENJAM dvosobno STA- NOVANJE s centralno kurja- vo v Kranju za izven mesta. Zaželeno je skromna hišica ob gozdu. Naslov v oglasnem oddelku 4809
 Fant in dekle iščeta SOBO v Kranju ali bližnji okolici. Ponudbe poslati pod »redna plačnika« 4810

Na STANOVANJE sprej- mem fanta v bližini Kranja. Naslov v oglasnem oddelku 4811

Opremljeno SOBO išče de- kle v Radovljici ali na Bledu. Mikelj Marija, Bohinjska Be- la 20, Bled 4812
 Mlada zakonca — intelek- tualca iščeta GARSONJERO v Kranju ali bližnji okolici. Ponudbe poslati pod »samo za eno leto« 4813

Dam večjo vsoto posojila tistemu, ki mi preskrbi eno ali dvosobno STANOVANJE z odločbo v Kranju. Ponudbe poslati pod »stanovanje«

Na STANOVANJE vzajem študente ali vajence. Kokrški breg 2, Kranj 4815
 V centru Kranju oddam dve SOBI, primerni za pisar- ne. Ponudbe poslati pod »ta- koj« 4852

Zaradi selitve ugodno pro- dam lepo sončno STANOVA- NJE v centru Kranja, veliko 86 m², ventralno ogrevano, te- lefon, ga-aza, ostalo po do- govoru. Ponudbe poslati pod »veljivo« 4853

Sprejem mirno SOSTANO VALKO. Ponudbe poslati pod »mirna«

POSESTI

Prodaj ZAZIDLJIVO PAR- CELO v Zasipu. Naslov v oglasnem oddelku 4755
 Prodaj GRADBENO PAR- CELO na Posavcu. Izredna lega. Zupancič, Begunjska 9, Kranj 4756

Prodaj ZAZIDLJIVO PAR- CELO v Olševku in SLAMO- REZNICO. Visoko 29, Sen- čur 4757

Ugodno prodaj takoj vse- ljivo HISO. Pševska cesta 15, Kranj 4817

Prodaj (eventualno oddam v najem) manjše strnjeno KMECKO POSESTVO na Go- renjskem. Prefnar Jakob (pri Zdevcu), Zg. Dobrava 2, Kam- na Gorica 4818

ZAPOSLITVE

Iščem DEKLE za gospo- dinjsko pomočnico — takoj. Dr. Debeljak Gabriela, Kidri- čeva 2, Škofja Loka 4819

Iščem HONORARNO ZAPO- SLITEV v dopoldanskem ča- su. Ponudbe poslati pod »elektromehanik« 4867

SIVILJO za pletenine iščem. Možno event. delo na domu. VRHUNC Marija, Ra- dovljica 4820

DEMONSTRACIJA NARTALAS LASULJ bo 28. septembra 1971

pod vodstvom strokovnja- kov Ilirije Ljubljana v fri- zerskem salonu hotela Creina Kranj.

Sprejem DIMNIKARSKE- GA VAJENCA in POMOCNI- KA. Hrana in stanovanje pre- skrbljeno. Arh Stanislav, dim- nikarski mojster, Kamnik 4821

KUHARICO — kvalificira- no, eventualno tudi priučeno, sprejme gostilna »PRI MO- STU« Škofja Loka, poleg av- tobusne postaje. Soba zago- tovljena 4822

Pridno DEKLE, ki bi vodila FRIZERSKI SALON, sprej- mem takoj. Ponudbe poslati pod »samostojna« 4823

MIZARSKEGA POMOČNI- KA ali PRIUČENEGA in VA- JENCA sprejem takoj. Plačam dobro. Stanovanje in hrana preskrbljeno. PETER- NELJ Jože, strojno mizar- stvo Škofja Loka 4855

Iščemo OSKRBNIKA za kočjo na KRISKI GORI. Za- želena zakonca. Prijavite se pri tov. Zaplotniku Marjanu, Križe, Pristava. Planinsko društvo Križe 4836

DELAVKA, mlajša, pridna, vestna in pošteno dobi redno zaposlitev. Delo v suhem in toplem prostoru. Plača 1400 din mesečno. Naslov v oglas- nem oddelku 4857

IZGUBLJENO

Od Trboj — Vodic do Dom- žal izgubljeno evidenčno ta- blico Lj 418-63 vrnite proti nagradi Vodniku Francu, Vir, Bukoyčeva cesta 17, Dob pri Domžalah 4824

ZAHVALE

Ob smrti mojega moža mi je SKLAD ZA VZAJEMNO POMOČ ZASEBNIH OBRT- NIKOV V KRANJU izplačal polno posmrtnino, za kar se zahvaljujem. Obrtnikom pri- poročam članstvo v Skladu. Slibar Marija, Radovljica 4825

OBVESTILA

ROLETE lesene, plastične z delnim popustom in žaluzije naročite pri zastopniku Špi- lerju, Gradnikova 9, Radov- ljica, telefon 75-046. Pišite, pridem na dom 4557
 PLESNI TECAJI za začetni- ke v delavskem domu Kranj vsako sredo, petek in nedeljo. Začetek v petek, 24. septem- bra, ob 18:30 4761

AVTOMOBILSKA DNA vam dobro zaščitim proti koroziji (rja). Kranj, Cesta JLA 27 Cenjenim strankam sporo- čam, da sem preselil KROJA- SKO DELAVNICO usnjenih oblek iz Brezij pri Trzinu na Jesenice, Cesta maršala Tita 40. Za nadaljni obisk se pri- poroča DOLINSEK KAREL, JESENICE, Cesta maršala Tita 40 4827

OSTALO

Na lepem kraju v Kranju dam v najem tri PROSTORE mirnemu obrtniku, lahko tu- di posodim ali vložim 10.000 din. Naslov v oglasnem oddel- ku. 4828

PRIREDITVE

GOSTILNA JERMAN v Pod- reči priredi v soboto, 25. sep-

tembra PLES. Igrali bodo z elektronsko harmoniko. Za jedačo in domačo kapljico preskrbljeno. Vljudno vablje- ni! 4829

V nedeljo, 26. septembra, ob 14. uri bo v Dupljah zani- miva nogometna tekma DE- BELI—SUHI. Tekma bo na igrišču ob glavni cesti Duplje- zeje (nasproti Hišarja). KE- GLJANJE za koštruna bo v soboto in nedeljo pri GO- STILNI v DUPLJAH. Gostin- ske usluge vam nudi Gostil- na Mari Vogrič. Vabljeni!

GOSTIŠČE VALBURGA Smladnik priredi v nedeljo ob 16. uri VESELICO, vnaprej pa vsako soboto od 20. ure dalje. Igra ansambel METO- DA PRAPROTNIKA s pev- cem. Vabljeni! 4831

Komunalno podjetje REMONT
 Škofja Loka
 razglašja prosto delov- no mesto:

VOĐIA NABAVE IN PRODAJE

Pogoji: gradbeni tehnik ali gradbeni delovodja; KV trgovski pomočnik z večletno prakso v spozna- vanju gradbenega materi- ala

Pismene prijave z opisom dosedanjih zaposlitev po- šljite na upravo podjetja. Rok za prijavo je do 10. oktobra 1971.

Informacije po telefonu št. 85-237

Zahvala

Ob izgubi mojega moža, očeta

Ivana Starca

iskrena zahvala vsem sorodnikom, prijateljem, so- sedom in tovarni: Tekstilindus za pomoč, cvetje ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala za pomoč sosedom, ki so nam ob težki izgubi po- magali.

Zalujoči: žena s sinom Rajkom, Jankom in Milanom

Trstje, dne 21. septembra 1971

Umrli nam je dragi mož in oče

Anton Zupan
 iz Zaloš pri Podnartu

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, 25. avgu- sta 1971 ob 16. uri izpred hiše žalosti na pokopališču v Otočah.

Zalujoči: žena in otroci

nesreče

PADEL Z MOPEDOM

Na cesti tretjega reda na Fužinah je v ponedeljek, 20. septembra, zvečer voznik mopeda Marjan Štremfelj iz Sela pri Zireh zaradi neprimerne hitrosti v ovinku zavozil v občestni smernik in padel. Huje ranjenega voznika so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

NEZGODA KOLESARJA

Na Cesti Staneta Žagarja v Kranju je v torek, 21. septembra, zvečer voznik mopeda Marjan Štremfelj iz Sela pri Zireh dohitel kolesarja Tineta Cvirna iz Kranja in ga z avtomobilom zadal. Kolesar je bil v nesreči huje ranjen in so ga prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

NEIZKUSEN VOZNIK

Na cesti prvega reda na Drulovki je v sredo 22. septembra, ob 2. uri zjutraj v blagem ovinku nenadoma zapeljal s ceste in trčil v telefonski drog voznik osebnega avtomobila Stanislav Žerko iz Kranja. V nesreči sta bila voznik in sopotnica lažje ranjena, škode pa je za 5000 din.

ZAPELJAL S CESTE

V petek, 24. septembra, ob eni uri zjutraj je v naselju Podkočna med Blejsko Dobravo in Jesenicami v nepreglednem ovinku zapeljal s ceste voznik osebnega avtomobila Henrik Lužnik z Jesenic. Avtomobil se je ustavil obrnjen na streho kakih 10 metrov pod cesto. V nesreči je bila lažje ranjena Božena Lužnik. Škode na avtomobilu je za 10.000 din.

L. M.

Nevarno pranje z bencinom

Nedolgo tega se je v Kranju spet pripetila huda nesreča z bencinom. To je bila letos že tretja nesreča, pa tudi že lani in še prej, če bi pobrskali po statistiki, bi našli nesreče, ki so se pripetile zaradi nepravilnega ravnanja s to hitro vnetljivo tekočino. Vse tri nesreče v zadnjem času so se pripetile na enak način: bencinski hlapi so eksplodirali. Vsakdo ve, da je bencin hlapljiva vnetljiva tekočina. Nekdaj so ga gospodinje precej uporabljale za pranje perila, ob množici najrazličnejših detergentov pa je učinkovitost bencina kot pralnega sredstva popolnoma zbledela. Kaže pa, da marsikatera gospodinja ne zaupa povsem sodobnim pralnim praškom in še dodatno namaka ali pere perilo v bencinu.

Če smo prej povedali, da so lastnosti bencina sicer splošno znane, pa bi ob teh ne tako redkih in hudih nesrečah z bencinom verjeli, da te lastnosti bencina ne poznamo dovolj ali pa jih podcenjujemo. Večja količina bencina, ki se uporablja pri pranju, se hitro

spreminja v hlape. Mešanica zraka in bencinskih hlapov pa ob najmanjši iskri eksplozira. Ni nujno, da je bencinskih hlapov veliko v zraku, eksplozivna mešanica nastane že, če je v zraku 1 do 6 odstotkov bencinskih hlapov. Ker v stanovanjih nimamo električne instalacije izolirane tako, da je nepropustna za pline, drugače je to v delovnih organizacijah, je dovolj, če prižgemo luč in iskra v stikalu povzroči eksplozijo. V vseh treh primerih, ki smo jih omenili, pa je eksplozijo povzročil vključen pralni stroj: pri pretikanju električnega stikala iz ene pralne operacije v drugo pride do iskrenja na programatorju stroja. Pralni stroj pa ni kot vsi drugi gospodinjinski aparati hermetično zaprt, zato je eksplozivna mešanica zraka in bencinskih hlapov tudi v stroju. Zgodilo se je že, da je nekdo pral v kopalnici, vse električne naprave so bile izključene, vrata kopalnice pa odprta. Bencinski hlapi so potovali iz kopalnice preko predsobe v kuhinjo in eksplodirali nad zakurjenim štedilnikom. Eksplozija bencina pa ne povzroči samo velike škode, v prvih dveh primerih je bilo škode za milijon starih din, v zadnjem po prvi oceni menda kar za pet starih milijonov, huje so tudi telesne poškodbe. Bencinski hlapi namreč napojijo tudi obleko, ki ob eksploziji zagori in huje opekline so tu.

Če že imamo bencin v stanovanju, potem količina ne sme presegati 2 dci, hranimo pa ga na primernem ognjevarnem mestu. Pri uporabi te vnetljive količine pa bodimo skrajno previdni — neledice so prehude. L. M.

Manj požarov kot lani

V kamniški občini je bilo letos 8 požarov, od tega dva na stanovanjskih stavbah, drugi v industriji. To je sedem požarov manj kot lani. Zanimivo in razveseljivo je, da v gozdovih ni bilo kljub zelo vročemu poletju nobenega požara. J. V.

Ljubljanska conska rokometna liga

V IV. kolu ljubljanske conske rokometne lige so gorenske ekipe osvojile tri točke. Pomembno zmago so zabeležili rokometarji Trziča v Hrastniku. Lep uspeh pa so dosegli tudi igralci Dupelj, ki so igrali z Olimpijo neodločeno. Rezultati — III. kolo: Križe : Slovan B 11:9, Duplje : Hrastnik 8:9, Alples : Cosmos 19:12, Trzič : Kamnik 10:7; IV. kolo: Slovan B : Alples 30:11, Hrastnik : Trzič 13:19, Zagorje : Križe 14:13, Olimpija : Duplje 18:18, Smarje : Kamnik 22:31.

Vrstni red: 1. Mokerc 8, 2. Slovan B 6, 3. Zagorje 6, 4. Trzič 6, 5. Olimpija 5, 6. Kamnik 4, 7. Križe 4, 8. Alples 4, 9. Duplje 3, 10. Hrastnik 2, 11. Cosmos 0, 12. Smarje — SAP 0.

J. Kuhar

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustila v 68. letu starosti naša draga žena in mama

Pavla Porenta

roj. Tiringar

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, 26. septembra, ob 15. uri izpred hiše žalosti v Bitnjah št. 16 na pokopališče v Bitnje.

Zalujoči: mož Franc, otroci Tina, Franc in Ciril z družinami, Lojze in Pavle ter drugo sorodstvo

Bitnje, 24. septembra 1971

Tekstil-indus prvi

Kranj, 24. sept. — Danes so bile končane V. letne športne igre ObSS Kranj v malem nogometu. V finalnem srečanju za prvo mesto je Tekstilindus po streljanju enajstmetrovk premagal Iskro s 4:3.

V tekmi za tretje mesto pa je IBI odpravil Savo z 1:0 (1:0).

Končni vrstni red: 1. Tekstilindus, 2. Iskra, 3. IBI, 4. Sava.

J. J.

Zahvala

Ob izgubi naše drage sestre in tete

s. Darine — Alojzije Konc profesorice

iskrena zahvala vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti, ji poklonili vence in sočustvovali z nami. Posebna zahvala dr. Pavlinu in dr. Černetu, redovni sestri Liberati in dobremu Tinetu Šveglju za vso njihovo skrb in pomoč v njeni težki bolezni, č. duhovščini, govornikom, pevskim zborom in vsem dobrim sosedom.

Zalujoči: brat Jože, sestri Mana in Francka ter vsakinja Angela z družinami in drugo sorodstvo

Prenehalo je biti srce naše ljube mame, nonice, sestre, tašče in tete

Antonije Kumer, roj. Fiegl

(bivše gostilničarke in posestnice v Kranju)

K njenemu poslednjemu počitku jo bomo spremili v nedeljo, 26. septembra, ob 15. uri popoldne izpred mrliške vežice na kranjsko pokopališče.

Zalujoči otroci: Ivo, Silva por. Sinkovec, Milan z družinami, sestra Zalka por. Schellander in ostalo sorodstvo

Kranj, Ljubljana, Šmarjeta v Rožu (Koroška), Oslavje — Gorica, dne 24. septembra 1971

Zahvala

Ob boleči in mnogo prerani izgubi naše dobre mame, sestre, stare mame in tete

Mance Juvan

Karunove mame iz Milj

se prisrčno zahvaljujemo vsem dobrim sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam pomagali v najtežjih urah. Posebno se zahvaljujemo dr. Zgajnarju za dolgoletno zdravljenje in dr. Bajžlju za zadnjo pomoč. Hvala sodelavcem ZZV Kranj. Iskrena hvala gospodu župniku iz Senčurja. Vsem, prav vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: sin Marjan in hčerka Lojzka z družinama, hčerka Anica s Tončkom, sestri Angelca in Micka ter brat Franc z družinami in drugo sorodstvo

Milje, Breg, Kranj, Suha, Detroit, Cleveland

Pogovor tedna

Metka Papler: Hiter vzpon

Da nekdo postane znan in upoštevan športnik, sta glede na hitrost vzpona dve možnosti: da s svojimi rezultati ali dosežki počasi in vztrajno napreduje ali da prek noči doseže rezultate visoke vrednosti. Eden takih primerov je tudi mlada metalka diska Metka Papler, ki se je s svojimi rezultati kar čez noč prebila v jugoslovanski atletski vrh.

● Ali se še spominjaš svojega prvega »uradnega« nastopa med atleti?

»Bilo je 17. maja 1969, ko sem že po dveh treningih tekmovala v kvalifikacijah za atletski pokal. Začetniški strah se je po uspelem nastopu spremenil v veselje. Vedela sem, da me bo stadion priklenil nase.«

● Kako to, da si se odločila ravno za met diska? »Kot vsak začetnik, sem tudi jaz na prvih treningih preizkusila nekatere discipline. Od vseh sem najboljši rezultat (vsaj za prvič) dosegla v metu diska. Ta rezultat (24,14 m), čeprav ne dober, v splošnem merilu bi mi že tedaj pomenil solidno uvrstitev med mlajšimi mladinkami.«

● Tvoj prvi večji uspeh? »10. septembra 1969 sem na kriteriju slovenskih mest s 36,66 za dva nčtra popravila stari jugoslovanski rekord. Moje športne ambicije so se večale iz dneva v dan.«

● Tvoji največji uspehi do sedaj? »3. mesto na mladinski balkaniadi v Atenah, drugo mesto na članskem prvenstvu SFRJ. Za uspeh pa imam tudi dva državna rekorda za mlajše mladinke, in to v metu krogle in metu diska z rezultatom 12,40 oz. 44,54.«

● Kako uspevaš združiti učenje z napornimi vsakodnevni treninji?

»Tako učenje kakor treningi spadajo v moje vsakodnevno opravilo. Treninji popoldan, učenje zjutraj — pred poukom. Na vsak način pa treningi ne ovirajo učenja. Nasprotno — s treningi dosegem tudi večjo koncentracijo pri učenju ter lažje učenje.«

● Kakšni so tvoji načrti za prihodnost? »Predvsem bom v prihodnji sezoni poskušala izboljšati rekord SFRJ za starejše mladinke, poleg tega pa se bom vneto pripravljala na mladinske in članske BAI.«

Za Metko in njenega trenerja Kukavico sezona še ni končana. Opirata pa že poglede v prihodnje leto. Pripravljata se na trde vsakodnevne treninge in edino plačilo za vse prestane napore bo osebno zadovoljstvo ob doživljanju novih uspehov. D. Zumer

Gorenjska nogometna liga

Vodita Šenčur in Kranj

Med tednom in v nedeljo so člani v gorenjski nogometni ligi odigrali III. in IV. kolo. Rezultati: Naklo : Šenčur 0:3, Predoslje : Alples 4:2, Tržič : Lesce 12:0, Trboje : Kropa 3:1, Preddvor : Ranch boys 1:1, Podbrezje : Kranj 0:8, Alples : Kropa 0:2, Šenčur : Ranch boys 2:0, Bohinj : Kranj 0:4, Naklo : Podbrezje 11:0, Predoslje : Preddvor 2:1, Tržič : Trboje 2:1. V vodstvu je Šenčur s 7 točkami pred Kranjem, ki ima prav tako 7 točk, tretje je Naklo 6 itd.

V mladinski ligi so bili doseženi naslednji rezultati: Kranj : Šenčur 0:0, Triglav : Trboje 7:0, Jesenice : Tržič 1:0. V vodstvu je Triglav s 6 točkami.

V pionirski ligi so bili zabeleženi naslednji rezultati: Lesce : Bohinj 4:1, Triglav : Kranj B 2:1, Šenčur : Alples 4:0, Predoslje : LTH B 10:0, Preddvor : LTH A 0:3, Bohinj : Kranj A 0:1, Naklo : Tržič 5:5. V A skupini vodijo Predoslje, v B skupini pa Kranj A P. Novak

Rezultati le poprečni

V petek so imeli tudi mladinci kvalifikacije za ekipna prvenstva. Ker kranjski atleti na to tekmovalje niso poslali svoje mladinske ekipe, so se tekmovalja udeležili le mladinci, ki kandidirajo za mladinsko republiško reprezentanco. Kranjčanji so dosegli v Ljubljani naslednje rezultate: Lojk je v teku na 100 m dosegel čas 11,3 in zasedel 3. mesto, v daljino je skočil 648 cm (2. mesto). Vegnuti je zmagal v teku na 1000 m (2:39,5). Rot je bil dvakrat drugi. Kroglo je vrge 10,60 m, disk pa 38,48 m. Darko Prezelj je bil tretji v skoku v višino (180 cm). Paplerjeva je nastopila v treh disciplinah. Prvi mesti je zasedla v metu krogle in diska (11,39 m oziroma 39,22 m), v skoku v višino pa je bila druga z rezultatom 150 cm.

Miščevičeva je bila dvakrat tretja. Kroglo je vrgla 9,65 m, disk pa 33,32 m. Na tekmovalju v Celju sta v teku na 100 m nastopila Kavčič in Ravnikar, ki sta si z rezultatom 11,4 delila drugo mesto.

Vegnuti pa je v teku na 1500 metrov z zaprekami s časom: 34,7 zasedel prvo mesto. Prvi pa je bil tudi Darko Prezelj v skoku v višino s 184 cm.

D. Zumer

Gorenjsko prvenstvo v kegljanju Milan Jereb novi prvak

Na Jesenicah in v Kranju je bilo v soboto in nedeljo letošnje prvenstvo Gorenjske v kegljanju za posameznike. V tekmovalju je sodelovalo 47 kegljačev. Zaslužno je prvo mesto osvojil Kranjčan Milan Jereb, ki je dosegel odlični rezultat 1944 kegljev. Na kegljišču Trigla-

va je podrl 982 kegljev, na Jesenicah pa 962. Vrstni red: 1. Jereb 1944, 2. Turk 1918, 3. Jenkole (vsi Triglav) 1912, 4. Hafner (Jesenice) 1910, 5. Pečar (Kranjska gora) 1871, 6. Česen 1864, 7. Starc 1862, 8. Ambrožič 1851, 9. Kordež (vsi Triglav) 1835, 10. Langus (Jesenice) 1828 itd. J. J.

Namizno-teniški turnir

V telovadnici osnovne šole France Prešeren v Kranju bo v soboto, 25. in v nedeljo, 26. septembra, zvezni namiznoteniški turnir. Sodelujejo igralke in igralci iz 16 jugoslovanskih klubov. Najboljši na tem turnirju bodo igrali na drugem zveznem turnirju decembra letos v Mariboru.

V soboto bo turnir od 10. do 13. ure in od 15. do 19. ure, v nedeljo pa od 8. do 13. ure. L. M.

Triglav : Slovan 79 : 61

KRANJ — Igrišče Stanka Mlakarja, I. kolo za jugoslovanski košarkarski pokal, gledalcev 100, sodnika Bukovec (Medvode), Kolendo (Šk. Loka).

TRIGLAV: Torkar 17, Dežman 10, Lampret 2, Čadež 2, Skubic 2, Leber 2, Mavrič 2, Rus 20, Poljšak 17, Slokan 5.

Kljub temu, da se je ljubljanski drugozvezni ligaš, le v prvem polčasu dobro upiral Triglavanom, je v nadaljevanju popustil, kar so izkoristili domači igralci in s hitro igro v napadu in dobro obrambo povsem onemogočili goste iz Ljubljane. -dh

Kamnik in Alples vodita

Ekipa Alples, ki je v minuli sezoni izpadla iz republiške lige, predstavlja razred za sebe v ljubljanski conski rokometni ligi za ženske. Rezultati II. kola: Kamnik : Sava 21:13, Sešir : Kranj 6:6, Usnjar : Alples 6:16, Kranjska gora : Preddvor 11:8. J. Kuhar

V. letne športne igre ObSS Kranj

V torek so bile na sporedu četrtfinale in polfinale tekme v okviru petih letnih športnih iger sindikalnih podružnic kranjske občine v malem nogometu. V četrtfinalu so bili doseženi naslednji rezultati: Iskra A : Planika 2:1, Sava : Prosvetni delavci Preddvor 2:1, Tekstilindus : Iskra C 3:2, Iskra B : IBI

0:1. V polfinalu pa sta bila zabeležena naslednja rezultata: IBI : Iskra C 0:1, Sava : Tekstilindus 2:3. V petek so odigrali obe finalni tekmi. V borbi za prvo mesto sta se pomerila Tekstilindus in Iskra C, v borbi za tretje mesto pa Sava in IBI.

P. Novak

Gorenjska rokometna liga

Brez presenečenj

V II. in III. kolu ni bilo presenečenj. Kljub temu, da je Kranj B že preteklo soboto v Kranju odpravil letošnjega favorita loškega Seširja, pa jim je tekmovalna komisija odvzela točke zaradi neplačane takse za tekmovalja. Kranjčani so se ponovno pritožili. V Križah so Jeseničani šele v drugem polčasu odpravili domačine, medtem ko sta Preddvor in Kranjska gora remizirala. Tržič B je brez težav odpravil Zabnico, Radovljica pa v Kranju Savo.

V III. kolu so bili doseženi pričakovani rezultati, le Sešir je previsoko odpravil Radovljico. Sava je tokrat za spremembo terenu odpravil Preddvor, medtem ko je Kranjska gora le z golom prednosti premagala borbene Tržičane. Kranj B pa se je moral potruditi za zmago v Križah.

REZULTATI — II. KOLO: Kranj B : Sešir 0:10 (22:21), Križ B : Jesenice 10:17, Preddvor : Kranjska gora 15:15, Tržič B : Zabnica 16:13, Sava : Radovljica 10:13; III. KOLO: Sešir : Radovljica 20:7, Zabnica : Sava 16:21, Jesenice : Preddvor 0:10, Kranjska gora : Tržič B 17:16, Kranj B : Križ B 18:17.

V vodstvu je Sešir pred Preddvorom, Križami B, Kranjem B ter Radovljico.

Tudi v obeh drugih gorenjskih ligah — sever in jug — sta bili odigrani prvi kolu. V severni skupini je Duplje B doma ostal praznih rok v igri s Krvavcem, prav tako pa so bili uspešni Radovljičani v Preddvoru. V južni skupini pa je Kranj C doma oddal obe točki Seširju, medtem ko je Besnica nepričakovano doma izgubila z Alplesom B.

V II. kolu so presenetili Dupljanci, ki so na Golniku visoko odpravili Storžič, enaka katastrofa pa je doletela tudi Preddvor B v Cerkljah. V južni skupini je Alples odpravil Zabnico, Triglavani so bili boljši v Skofji Loki, Besničani pa v igri s Kranjem C.

REZULTATI: I. KOLO — SEVER: Duplje B : Krvavec 16:18, Preddvor B : Radovljica B 10:11; JUG: Kranj C : Sešir B 15:20, Besnica : Alples B 4:11, Zabnica B prosta; II. KOLO — SEVER: Storžič : Duplje B 15:33, Krvavec : Preddvor B 30:14, Radovljica B prosta; JUG: Alples B : Zabnica B 28:10, Sešir B : Triglav B 8:20, Kranj C : Besnica 13:16, Dijaški dom prost.

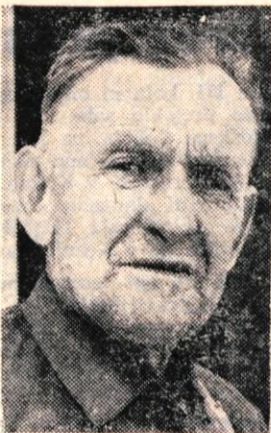
Po razpravah v skupščinskih in drugih organih so se tudi na Gorenjskem začele javne razprave o starostnem zavarovanju kmetov, ki jih organizirajo občinske konference SZDL. Zanje vlada med kmeti veliko zanimanje, saj predlagani ukrepi niso zanimivi in pomembni le za sedanjo generacijo kmečkih gospodarjev, temveč tudi za njihove naslednike. Tri gospodarje z Nemilj, Podblice in Jamnika smo vprašali, kaj sodijo o predlaganem pokojninskem zavarovanju kmetov, kje in kako so zvedeli za razprave in na kakšen način jim sledijo.

● Marija Mohorič, Podblica: »O razpravah za uvedbo starostnega zavarovanja kmetov vem toliko, kolikor sem prebrala po časopisih. Jutri imamo v Spodnji Besnici javno razpravo, vendar ne bom šla. Predaleč je, prevoza nimam, dve uri pa ne bom hodila peš. Dobro je, da bodo dali kmetom pokojnine. Kmalu po vojni so nam jih začeli obljubljaniti. Vendar kaže, da pokojnine veliko ostarelih kmetov, ki so dali družbi veliko ljudi in blaga, ne bo dočakalo. Starostna meja bi morala biti nižja.«

● Joža Klemenčič, Nemilje: »Odnos do kmeta, posebno pa kmečka zakonodaja se mora spremeniti. Dolgo že redno spremljam kmetijsko politiko in v razpravah o njej tudi ne štedim besed. Sem za starostno zavarovanje, vendar bomo morali spremeniti zakone. V pokojninski sklad bi moral plačevati vsak, kdor ima zemljo. Za tistega, ki pa zneska ne bo zmožel, bo morala plačati občina. Kmetijstvo je dalo po vojni industriji veliko delavcev. Tega družba večkrat ne upošteva. Naša breme na so se celo povečevala. Prav zato pravim, da bo morala našemu pokojninskemu zavarovanju družba pomagati. Začrtana pot je trenutno neugodna. Prva leta bodo dajate velike, vendar bo kasneje, ko se nam bo začel denar vračati, lažje. Seveda, če bo teklo po začrtani poti.«

● Jože Lotrič, Jamnik: »Samo s kmetijo se ukvarjam. Pomaga mi sestra. Pokojnina bi mi nekaj pomenila, čeprav bo, kakor vem, skromna, 250 dinarjev sicer nekaj je, veliko pa ni. Sicer pa smo navajeni skromnega življenja. Če bom zanesljivo dobil pokojnino, sem pripravljen tudi nekaj plačati. Redno berem Kmečki glas in v njem sem prebral o naših pokojninah. Javne razprave o tem pa pri nas še ni bilo.«
J. Košnjek

TUDI TO SE ZGODI

»Kako je z uresničevanjem programa turističnega razvoja oziroma zimskega turizma na Koblj,« je na sredini seji radovljiške občinske skupščine vprašal eden od odbornikov.

Pojasnjeno je bilo, da je program izdelan, glede uresničitve pa v radovljiški občini že nekaj časa čakajo na razgovor z generalnim direktorjem združenega železniškega transportnega podjetja Ljubljana. Menda je generalnega direktorja, ki je sodeloval pri oblikovanju programa, zelo težko dobiti. Večkrat so ga že iskali, vendar je vedno odsoten.

Skoda, kajti kmalu bo minilo eno leto, ko bi bilo treba začeti z uresničevanjem programa. Morda pa bi se zadeva hitreje premaknila z mrtve točke (in tudi generalnega direktorja bi najbrž lažje dobili), če bi se v radovljiški občini odločili, da bodo na Kobljo zgradili železniško progo.
A. Z.

Večkrat sem že obiskal 52-letnega Matevža KORDEŽA z Jamnika 7. Ne zaradi tega, ker je Matevžovo ime znano daleč naokoli in ker ga poznajo skrite steze v mogočnih jelovških gozdovih, temveč zaradi tega, ker njegova korenjaška postava, zagoreli obraz in žuljave dlani posebljajo ljudi, ki se s cepinom v rokah in s košem na rami v bregovih borijo za vsakdanji kruh in lepo urejene domove.

Z njim sem se hotel pogovoriti. Z Matevžom Kordežom — kmetom, rezervnim kapetanom, predsednikom krajevne skupnosti Podblica, športnikom, z nekdanjim državnim reprezentantom v smučarskih tekih, smučarskim trenerjem, z gozdarjem...

Skoraj bi pozabil dodati: s prijateljem in svetovalcem.
—jk

N K K KRANJ

sveže pakirano meso

ŽIVILA

Večer prijateljev koroških Slovencev

Obč. konferenca SZDL, občinski odbor ZZB NOV, občinska zveza kulturno prosvetnih organizacij ter kulturno-umetniški klub Tone Cufar Jesenice so letos že drugič pripravili Večer prijateljev koroških Slovencev. Prireditev, na kateri bodo sodelovali literarni, kulturni in drugi

javni delavci s slovenske Koroške, bo v soboto, 25. septembra, v veliki dvorani delavskega doma na Jesenicah. Predvidevajo, da se bo Večera udeležilo okoli 30 koroških Slovencev. Naslednji dan bodo odšli na izlet na Vodiško planino.

Prireditev Večer prijate-

ljev koroških Slovencev je le ena izmed oblik sodelovanja Jeseničanov z zamejskimi Slovenci, kajti stiki so stalni in prijateljski že nekaj let tudi na drugih področjih: z zamejskimi Slovenci sodelujejo posamezna jeseniška društva in organizacije.

D. Sedej

IV. SEJEM OBRTI IN OPREME OD 9. DO 18. X. 1971

